

Kansanterveyslaitos
Folshälsöinstitutet
National Public Health Institute

Publication Catalogue of the National Public Health Institute in 2003

Kansanterveyslaitos
National Public Health Institute
Helsinki 2004

Contents

	Foreword	
A.	Original articles and reviews	3
B.	Original articles and reviews published in domestic languages	33
C.	Textbooks and chapters in textbooks	39
D.	Other publications	52
E.	Theses	53
F.	Publications of the National Public Health Institute. Series A, B, and C	56

Foreword

The catalogue presents the publications of the National Public Health Institute (KTL) published in 2003. The Library and Information Service has collected and combined the information in the Publication Catalogue.

The Publication Catalogue is also available on the home page of the National Public Health Institute. Point your browser at <http://www.ktl.fi/portal/suomi/julkaisut/julkaisuluettelo/>

The publications have been classified into the following groups:

- A. Original articles and reviews
- B. Original articles and reviews published in domestic languages
- C. Textbooks and chapters in textbooks
- D. Other publications
- E. Theses
- F. Publications of the National Public Health Institute. Series A, B, and C

A. Original articles and reviews

1. Absetz P, Aro AR, Rehnberg G, Sutton SR: Experience with breast cancer, pre-screening perceived susceptibility, and the psychological impact of screening. *Psycho-Oncology* 2003;12:305-318.
2. Ahtiainen L, Van Diggelen OP, Jalanko A, Kopra O: Palmitoyl protein thioesterase 1 is targeted to the axons in neurons. *J Comp Neurol* 2003;455:368-377.
3. Airaksinen U, Penttilä T, Wahlström E, Vuola J, Puolakkainen M, Sarvas M: Production of *Chlamydia pneumoniae* proteins in *Bacillus subtilis* and their use in characterizing immune responses in the experimental infection model. *Clin Diagn Lab Immunol* 2003;10:367-375.
4. Alaluusua S, Calderara P, Gerthoux PM, Lukinmaa P, Kovero O, Needham L, Patterson DGJ, Tuomisto J, Mocarelli P: Developmental dental effects after the dioxin accident in Seveso. *Organohalogen Compounds* 2003;65:186-189.
5. Alfthan G, Laurinen MS, Valsta LM, Pastinen T, Aro A: Folate intake, plasma folate and homocysteine status in a random Finnish population. *Eur J Clin Nutr* 2003;57:81-88.
6. Alho H, Methuen T, Paloheimo M, Seppä K, Strid N, Apter-Kaseva N, Tiainen J, Salaspuro M, Roine R: Nitrous oxide has no effect in the treatment of alcohol withdrawal syndrome: a double-blind placebo-controlled randomized trial. *J Clin Pharmacol* 2003;23:211-214.
7. Antonen JA, Pyhälä R, Hannula PM, Ala-Houhala IO, Santanen R, Ikonen N, Saha HH: Influenza vaccination of dialysis patients: cross-reactivity of induced haemagglutination-inhibiting antibodies to H3N2 subtype antigenic variants is comparable with the response of naturally infected young healthy adults. *Nephrol News Issues* 2003;18:777-781.
8. Anttila T, Koskela P, Leinonen M, Laukkanen P, Hakulinen T, Lehtinen M, Pukkala E, Paavonen J, Saikku P: *Chlamydia pneumoniae* infection and the risk of female early-onset lung cancer. *Int J Cancer* 2003;107:681-682.
9. Apter S, Eriksson CJP: The effect of alcohol on testosterone concentrations in alcohol-preferring and non-preferring rat lines. *Alcohol Clin Exp Res* 2003;27:1190-1193.
10. Aro A: Fatty acid composition of serum lipids: is this marker of fat intake still relevant for identifying metabolic and cardiovascular disorders? *Nutr Metab Cardiovasc Dis* 2003;13:253-255.
11. Aromaa A, Koponen P, Tafforeau J, Vermeire C, The HIS/HES core group: Evaluation of health interview surveys and health examination surveys in the European Union. *European Journal of Public Health* 2003;13(Suppl 3):67-72.
12. Asao K, Sarti C, Forsen T, Hyttinen V, Nishimura R, Matsushima M, Reunanen A, Tuomilehto J, Tajima N, DERI mortality study group: Long-term mortality in nationwide cohorts of childhood-onset type 1 diabetes in Japan and Finland. *Diabetes Care* 2003;26:2037-2042.
13. Auranen M, Varilo T, Alen R, Vanhala R, Ayers K, Kempas E, Ylisaukko-oja T, Peltonen L, Järvelä I: Evidence for allelic association on chromosome 3q25-27 in families with autism spectrum disorders originating from a subisolate of Finland. *Molecular psychiatry* 2003;8:879-884.
14. De Backer G, Ambrosioni E, Borch-Johnsen K, Brotons C, Cifkova R, Dallongeville J, Ebrahim S, Faergeman O, Graham I, Mancia G, Manger CV, Orth-Gomer K, Perk J, Pyörälä K, Rodicio JL, Sans S, Sansoy V, Sechtem U, Silber S, Thomsen T, Wood D, Puska P: European guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice. Third joint task force of European and other societies on cardiovascular disease prevention in clinical practice. *Eur Heart J* 2003;24:1601-1610.

15. Balder HF, Virtanen M, Brants HAM, Krough V, Dixon LB, Tan F, Männistö S, Bellocco R, Pietinen P, Wolk A, Berrino F, van den Brandt PA, Hartman AM, Goldbohm RA: Common and country-specific dietary patterns in four European cohort studies. *J Nutr* 2003;133:4246-4251.
16. de Beaufort CE, Reunanen A, Raleigh V, Storms F, Kleinebreil L, Gallego R, Giorda C, Midthjell K, Jecht M, de Leeuw I, Schober E, Boran G, Tolis G: European Union diabetes indicators. Fact or fiction? *Eur J Public Health* 2003;13(Suppl 3):51-54.
17. Becker C, Wirtz S, Blessing M, Pirhonen J, Strand D, Bechthold O, Frick J, Galle PR, Autenrieth I, Neurath MF: Constitutive p40 promoter activation and IL-23 production in the terminal ileum mediated by dendritic cells. *J Clin Invest* 2003;112:693-706.
18. Berg A, Palomäki H, Lehtihalmes M, Lönnqvist J: Poststroke depression: an 18-month follow-up. *Stroke* 2003;34:138-143.
19. Blom TS, Linder MD, Snow K, Pihko H, Hess MW, Jokitalo E, Veckman V, Syvänen A, Ikonen E: Defective endocytic trafficking of NPC1 and NPC2 underlying infantile Niemann-Pick type C disease. *Hum Mol Genet* 2003(12):257-272.
20. Blom TS, Linder MD, Snow K, Pihko H, Hess MW, Jokitalo E, Vekcman V, Syvänen AC, Ikonen E: Defective endocytic trafficking of NPC1 and NPC2 underlying infantile Niemann-Pick type C disease. *Hum Mol Genet* 2003;12:257-272.
21. Blomqvist S, Bruu AL, Stenvik M, Hovi T: Characterization of a recombinant type 3/type 2 poliovirus isolated from a healthy vaccinee and containing a chimeric capsid protein VP1. *J Gen Virol* 2003;84:573-580.
22. Brainin M, Tuomilehto J: The Mini-Mental State Exam: An unsinkable flagship for screening cognitive function in the sexes. XX vs. XY 2003;1:79-80.
23. Van Der Brink CL, Tijhuis M, Kalmijn S, Klazinga NS, Nissinen A, Giampaoli S, Kivinen P, Kromhout D, Van Den Bos GAM: Self-Reported disability and its association with performance-based limitation in elderly men: a comparison of three European countries. *J Am Geriatr Soc* 2003;51:782-788.
24. Bulpitt CJ, Beckett NS, Cooke J, Dumitrascu DL, Gil-Extremera B, Nachev C, Nunes M, Peters R, Staessen JA, Thijs L, on : Results of the pilot study for the hypertension in the very elderly trial. *J Hypertens* 2003;21:2409-2417.
25. Bykov I, Järveläinen H, Lindros KO: L-carnitine alleviates alcohol-induced liver damage in rats: role of tumour necrosis factor-alpha. *Alcohol Alcohol* 2003;38:400-406.
26. Bykov I, Ylipaasto P, Eerola L, Lindros KO: Phagocytosis and LPS-stimulated production of cytokines and prostaglandin E2 is different in Kupffer cells isolated from the periportal or perivenous liver region. *Scand J Gastroenterol* 2003;38:1256-1261.
27. Bäckström P, Hyytiä P: Attenuation of cocaine-seeking behaviour by the AMPA/kainate receptor. *Psychopharmacology (berl)* 2003;166:69-76.
28. Capeding MZR, Puumalainen T, Cepanayao CP, Käyhty H, Lucero MG, Nohynek H: Safety and immunogenicity of three doses of an eleven-valent diphtheria toxoid and tetanus protein-conjugated pneumococcal vaccine in Filipino infants. *BMC Infectious Diseases* 2003;3:17.
29. Carlsson S, Grill V, Hammar N, Kaprio J: Alcohol consumption and the incidence of type 2 diabetes. *Diabetes Care* 2003;26:2785-2790.
30. Carlsson S, Hammar N, Hakala P, Kaprio J, Marniemi J, Rönnemaa T: Assessment of alcohol consumption by mailed questionnaire in epidemiological studies: Evaluation of misclassification using a dietary history interview and biochemical markers. *Eur J Epidemiol* 2003;18:493-501.

31. Carr LG, Spence JP, Eriksson CJP, Lumeng L, Li TK: AA and ANA rats exhibit the R100Q mutation in the GABAA receptor alpha6 subunit. *Alcohol* 2003;31:93-97.
32. Chen DC, Saarela J, Nuotio I, Jokiahho A, Peltonen L, Palotie A: Comparison of GenFlex tag array and pyrosequencing in SNP genotyping. *Molecular Diagnosis* 2003;5:243-249.
33. Chen T, Rimpiläinen M, Luukkainen R, Möttönen T, Yli-Jama T, Jalava J, Vainio O, Toivanen P: Bacterial components in the synovial tissue of patients with advanced rheumatoid arthritis or osteoarthritis: Analysis with gas chromatography-mass spectrometry and pan-bacterial polymerase chain reaction. *Arthritis Rheum* 2003;49:328-334.
34. Chiasson J, Josse RG, Gomis R, Hanefeld M, Karasik A, Laakso M, The STOP-NIDDM Trial Research Group: Acarbose treatment and the risk of cardiovascular disease and hypertension in patients with impaired glucose tolerance. The STOP-NIDDM trial. *JAMA* 2003;290:486-494.
35. Collod-Beroud G, Le BS, Ades L, Ala-Kokko L, Booms P, Boxer M, Child A, Comeglio P, De Paepe A, Hyland JC, Holman K, Kaitila I, Loyes B, Matyas G, Nuytinck L, Peltonen L, Rantamäki T, Robinson P, Steinmann B, Junien C, Beroud C, Boileau C: Update of the UMD-FBN1 mutation database and creation of an FBN1 polymorphism database. *Hum Mutat* 2003;22:199-208.
36. Conrad A, Kontro M, Keinänen MM, Cadoret A, Faure P, Mansuy-Huault L, Block J: Fatty acids of lipid fractions in extracellular polymeric substances of activated sludge flocs. *Lipids* 2003;38:1093-1105.
37. Conroy RM, Pyörälä K, Fitzgerald AP, Sans S, Menotti A, De Backer G, De Bacquer D, Ducimetiere P, Jousilahti , Keil U, Njolstad I, Oganov RG, Thomsen T, Tunstall-Pedoe H, Tverdal A, Wedel H, Whincup P, Wilhelmsen L, Graham IM, behalf of the SCORE project group: Estimation of ten-year risk of fatal cardiovascular disease in Europe: the SCORE project. *Eur Heart J* 2003;24:987-1003.
38. Craynest M, Jorgensen S, Sarvas M, Kontinen VP: Enhanced secretion of heterologous cyclodextrin glycosyltransferase by a mutant of *Bacillus licheniformis* defective in the D-alanylation of teichoic acids. *Lett Appl Microbiol* 2003;37:75-80.
39. DECODA Study Group, Tuomilehto J, Qiao Q: Age- and sex-specific prevalence of diabetes and impaired glucose regulation in 11 Asian countries. *Diabetes Care* 2003;26:1770-1780.
40. DECODE Study Group, European Diabetes Epidemiology Group, Eriksson J, Qiao Q, Tuomilehto J, Moltchanova E, Nissinen A: Is the current definition for diabetes relevant to mortality risk from all causes and cardiovascular and noncardiovascular diseases? *Diabetes Care* 2003;26:688-696.
41. DECODE Study Group, Tuomilehto J, Jousilahti P, Lindström J, Hu G, Qiao Q: Gender difference in all-cause and cardiovascular mortality related to hyperglycaemia and newly-diagnosed diabetes. *Diabetologia* 2003;46:608- 617.
42. Davydova B, Härkönen T, Kaialainen S, Hovi T, Vaarala O, Roivainen M: Coxsackievirus immunization delays onset of diabetes in non-obese diabetic mice. *J Med Virol* 2003;69:510-520.
43. Desrumaux CM, Mak PA, Boisvert WA, Masson D, Stupack D, Jauhiainen M, Ehnholm C, Curtiss LK: Phospholipid transfer protein is present in human atherosclerotic lesions and is expressed by macrophages and foam cells. *J Lipid Res* 2003;44:1453-1461.
44. Egorov AI, Tereschenko AA, Altshul LM, Vartiainen T, Samsonov D, LaBrecque B, Mäki-Paakkanen J, Drizhd NL, Ford TE: Exposures to drinking water chlorination by-products in a Russian city. *International Journal of Hygiene and Environmental Health* 2003;206:539-551.

45. Ekholm J, Kiesepä T, Hiekkalinna T, Partonen T, Paunio T, Perola M, Ekelund J, Lönnqvist J, Pekkarinen-Ijäs P, Peltonen L: Evidence of susceptibility loci on 4q32 and 16p12 for bipolar disorder. *Hum Mol Genet* 2003;12:1907-1915.
46. El BL, Barakat I, Nasr E, de Gourville E, Hovi T, Blomqvist S, Burns C, Stenvik M, Gary H, Kew O, Pallansch M, Wahdan M: Prolonged detection of indigenous wild polioviruses in sewage from communities in Egypt. *Am J Epidemiol* 2003;158:807-815.
47. Eriksson CJP, von der Pahlen B, Sarkola T, Seppä K: Oestradiol and human male alcohol-related aggression. *Alcohol Alcohol* 2003;38:589-596.
48. Eriksson J, Forsen T, Osmond C, Barker D: Obesity from cradle to grave. *Int J Obes Relat Metab Disord* 2003;27:722-727.
49. Eriksson JG, Forsen TJ, Osmond C, Barker DJP: Pathways of infant and childhood growth that lead to type 2 diabetes. *Diabetes Care* 2003;26:3006-3010.
50. Eriksson JG, Forsen T, Tuomilehto J, Osmond C, Barker DJP: Early adiposity rebound in childhood and risk of type 2 diabetes in adult life. *Diabetologia* 2003;46:190-194.
51. Eriksson J, Lindi V, Uusitupa M, Forsén T, Laakso M, Osmond C, Barker D: The effects of the Pro12A1a polymorphism of the PPAR γ -2 gene on lipid metabolism interact with body size at birth. *Clin Genet* 2003;64:366-370.
52. Eriksson J, Osmond C, Lindi V, Uusitupa M, Forsen T, Laakso M, Barker D: Interactions between peroxisome proliferator-activated receptor gene polymorphism and birth length influence risk for type 2 diabetes (letter). *Diabetes Care* 2003;26:2476-2477.
53. Erlund I, Marniemi J, Hakala P, Alftan G, Meririnne E, Aro A: Consumption of black currants, lingonberries and bilberries increases serum quercetin concentrations. *Eur J Clin Nutr* 2003;57:37-42.
54. Erp-Baart M, Brants HAM, Kiely M, Mulligan A, Turrini A, Sermoneta C, Kilkkinen A, Valsta LM: Isoflavone intake in four different European countries: the VENUS approach. *Br J Nutr* 2003;89(Suppl. 1):S25-S30.
55. Evans A, van Baal C, McCarron P, deLange M, Soerensen T, de Geus E, Kyvik K, Pedersen N, Spector T, Andrew T, Patterson C, Whitfield J, Martin N, Kaprio J, Boomsma D: The genetics of coronary heart disease: the contribution of twin studies. *Twin Res.* 2003;6:432-441.
56. Fallon UB, Virtamo J, Young I, McMaster D, Ben-Shlomo Y, Wood N, Whitehead AS, Smith GD: Homocysteine and cerebral infarction in Finnish male smokers. *Stroke* 2003;34:1359-1363.
57. Forsas E, Keskimäki I, Reunanen A, Koskinen S: Widening socioeconomic mortality disparity among diabetic people in Finland. *European Journal of Public Health* 2003;13:38-43.
58. Forster JG, Niemi TT, Aromaa U, Neuvonen PJ, Seppälä TA, Rosenberg PH: Epinephrine added to a lumbar epidural infusion of a small-dose ropivacaine-fentanyl mixture after arterial bypass surgery of the lower extremities. *Acta Anaesthesiol Scand* 2003;47:1106-1113.
59. Froehlich J, O'Malley S, Hyytiä P, Davidson D, Farren C: Preclinical and clinical studies on naltrexone: what have they taught each other? *Alcohol Clin Exp Res* 2003;27:533-539.
60. Fuentes RM, Notkola IL, Shemeikka S, Tuomilehto J, Nissinen A: Tracking of body mass index during childhood: a 15-year prospective population-based family study in eastern Finland. *Int J Obes Relat Metab Disord* 2003;27:716-721.
61. Fuentes R, Notkola IL, Shemeikka S, Tuomilehto J, Nissinen A: Tracking of serum total cholesterol during childhood: an 8-year follow-up population-based family study in eastern Finland. *Acta Paediatr* 2003;92:420-424.

62. Fuentes R, Uusitalo T, Puska P, Tuomilehto J, Nissinen A: Blood cholesterol level and prevalence of hypercholesterolaemia in developing countries: a review of population-based studies carried out from 1979 to 2002. *European Journal of Cardiovascular Prevention and Rehabilitation* 2003;10:411-419.
63. Gaist D, Pedersen N, Koskenvuo M, Bak S, Giampaoli S, Christensen K, Kaprio J: Stroke research in genomeEUtwin. *Twin Res.* 2003;6:442-447.
64. Gasperoni T, Ekelund J, Huttunen M, Palmer C, Tuulio-Henriksson A, Lönnqvist J, Kaprio J, Peltonen L, Cannon T: Genetic linkage and association between chromosome 1q and working memory function in schizophrenia. *Am J Med Genet* 2003;116:8-16.
65. Giammanco A, Chiarini A, Maple PAC, Andrews N, Pebody R, Gay N, Ölander RM, Fivet-Groyne F, Baron S, Tischer A, Swidsinski S, Schellekens J, Reizenstein E: European Sero-Epidemiological Network: standardisation of the assay results for pertussis. *Vaccine* 2003;22:112-120.
66. Glader CA, Birgander LS, Söderberg S, Ildgruben HP, Saikku P, Waldenström A, Dahlén GH: Lipoprotein(a), *Chlamydia pneumoniae*, leptin and tissue plasminogen activator as risk markers for valvular aortic stenosis. *Eur Heart J* 2003;24:198-208.
67. Glahn D, Therman S, Manninen M, Huttunen M, Kaprio J, Lönnqvist J, Cannon T: Spatial working memory as an endophenotype for schizophrenia. *Biol Psychiatry* 2003;53:624-626.
68. Gylling M, Kääriäinen E, Väisänen R, Kerosuo L, Solin M, Halme L, Saari S, Halonen M, Kämpe O, Perheentupa J, Miettinen A: The hypoparathyroidism of autoimmune polyendocrinopathy-candidiasis-ectodermal dystrophy protective effect of male sex. *J Clin Endocrinol Metab* 2003;88:4602-4608.
69. Haara MM, Manninen P, Kröger H, Arokoski JPA, Kärkkäinen A, Knekt P, Aromaa A, Heliövaara M: Osteoarthritis of finger joints in Finns aged 30 or over: prevalence, determinants, and association with mortality. *Ann Rheum Dis* 2003;62:151-158.
70. Haara M, Manninen P, Kröger H, Arokoski JPA, Kärkkäinen A, Knekt P, Aromaa A, Heliövaara M: Osteoarthritis and cardiovascular death. Author's reply. *Electronic letter to : Ann Rheum Dis* 2003;62: 151-158. 2003. (<http://ard.bmjournals.com/cgi/eletters/62/2/15>).
71. Haarasilta L, Marttunen M, Kaprio J, Aro H: DSM-III-R major depressive episode and health care use among adolescents and young adults. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol* 2003;38:366-372.
72. Hakanen AJ, Lehtopolku M, Siitonen A, Huovinen P, Kotilainen P: Multidrug resistance in *Campylobacter jejuni* strains collected from Finnish patients during 1995-2000. *J Antimicrob Chemother* 2003;52:1035-1039.
73. Hakanen A, Jousimies-Somer H, Siitonen A, Huovinen P, Kotilainen P: Fluoroquinolone resistance in *Campylobacter jejuni* isolates in travelers returning to Finland: association of ciprofloxacin resistance to travel destination. *Emerging Infectious Diseases* 2003;9:267-270.
74. Hakkarainen R, Johansson C, Kiesepä T, Partonen T, Koskenvuo M, Kaprio J, Lönnqvist J: Seasonal changes, sleep length and circadian preference among twins with bipolar disorder. *BMC Psychiatry* 2003;3:1-7.
75. Hakkarainen R, Partonen T, Haukka J, Virtamo J, Albanes D, Lönnqvist J: Association of dietary amino acids with low mood. *Depression and Anxiety* 2003;18:89-94.
76. Hallanvuo S, Nuorti P, Nakari U, Siitonen A: Molecular epidemiology of the five recent outbreaks of *Yersinia pseudotuberculosis* in Finland. *Adv Exp Med Biol* 2003;529:309-312.
77. Halonen M, Kangas H, Ruppel T, Ilmarinen T, Ollila J, Kolmer M, Vihinen M, Palvimo J, Saarela J, Ulmanen I, Eskelin P: APECED-causing mutations in AIRE reveal the functional domains of the protein. *Hum Mutat* 2003;23:245-257.

78. Hannu T, Mattila L, Nuorti P, Ruutu P, Mikkola J, Siitonen A, Leirisalo-Repo M: Reactive arthritis after an outbreak of *Yersinia pseudotuberculosis* serotype O:3 infection. *Ann Rheum Dis* 2003;62:866-869.
79. Harkke S, Laine M, Jalanko A: Aspartylglucosaminidase (AGA) is efficiently produced and endocytosed by glial cells: implication for the therapy of a lysosomal storage disorder. *J Gene Med* 2003;5:472-482.
80. Harno H, Hirvonen T, Kaunisto M, Aalto H, Levo H, Isotalo E, Kallela M, Kaprio J, Palotie A, Wessman M, Färkkilä M: Subclinical vestibulocerebellar dysfunction in migraine with and without aura. *Neurology* 2003;61:1748-1752.
81. de Hartog JJ, Hoek G, Peters A, Timonen KL, Ibaldo-Mulli A, Brunekreef B, Heinrich J, Tiittanen P, van Wijnen JH, Kreyling W, Kulmala M, Pekkanen J: Effects of fine and ultrafine particles on cardiorespiratory symptoms in elderly subjects with coronary heart disease. *Am J Epidemiol* 2003;157:613-623.
82. Haukka J, Suvisaari J, Lönnqvist J: Increasing age does not decrease risk of schizophrenia up to age 40. *Schizophr Res* 2003;61:105-110.
83. Haukka J, Suvisaari J, Lönnqvist J: Fertility of patients with schizophrenia, their siblings, and the general population: A cohort study from 1950 to 1959 in Finland. *Am J Psychiatry* 2003;160:460-463.
84. Haverinen U, Vahteristo M, Pekkanen J, Husman T, Nevalainen A, Moschandreas D: Formulation and validation of an empirical moisture damage index. *Environmental Modeling and Assessment* 2003;8:303-309.
85. Haverinen U, Vahteristo M, Moschandreas D, Nevalainen A, Husman T, Pekkanen J: Knowledge-based and statistically modeled relationships between residential moisture damage and occupant reported health symptoms. *Atmos Environ* 2003;37:577-585.
86. He Q, Mäkinen J, Berbers G, Mooi FR, Viljanen MK, Arvilommi H, Mertsola J: *Bordetella pertussis* protein pertactin induces type-specific antibodies: One possible explanation for the emergence of antigenic variants? *J Infect Dis* 2003;187:1200-1205.
87. Heikkinen P, Kosma VM, Alhonen L, Huuskonen H, Komulainen H, Kumlin T, Laitinen JT, Lang S, Puranen L, Juutilainen J: Effects of mobile phone radiation on UV-induced skin tumorigenesis in ornithine decarboxylase transgenic and non-transgenic mice. *Int J Radiat Biol* 2003;79:221-233.
88. Heikman P, Tuunainen A, Sailas E, Kuoppasalmi K: Seizures Induced by Low-Dose Right Unilateral and Bifrontal Electroconvulsive Stimuli. *Journal of ECT* 2003;19:189-193.
89. Heiskanen-Kosma T, Korppi M, Leinonen M: Serologically indicated pneumococcal pneumonia in children: a population-based study in primary care settings. *APMIS* 2003;111:945-950.
90. Hemilä H, Virtamo J, Albanes D, Kaprio J: Physical activity and the common cold in men administered vitamin E and β -carotene. *Med Sci Sports Exerc* 2003;35:1815-1820.
91. Hennah W, Varilo T, Kestilä M, Paunio T, Arajärvi R, Haukka J, Parker A, Martin R, Levitzky S, Partonen T, Meyer J, Lönnqvist J, Peltonen L, Ekelund J: Haplotype transmission analysis provides evidence of association for DISC1 to schizophrenia and suggests sex-dependent effects. *Hum Mol Genet* 2003;12:3151-3159.
92. Henttinen T, Jalkanen S, Yegutkin GG: Adherent leukocytes prevent adenosine formation and impair endothelial barrier function by Ecto-5'-nucleotidase/CD73-dependent mechanism. *J Biol Chem* 2003;278:24888-24895.

93. Hetemaa T, Keskimäki I, Manderbacka K, Leyland AH, Koskinen S: How did the recent increase in the supply of coronary operations in Finland affect socioeconomic and gender equity in their use? *J Epidemiol Community Health* 2003;57:178-185.
94. Hiltunen-Back E, Haikala O, Kautiainen H, Ruutu P, Paavonen J, Reunala T: Nationwide increase of *Chlamydia trachomatis* infection in Finland: highest rise among adolescent women and men. *Sex Transm Dis* 2003;30:737-741.
95. Hintikka U, Pelkonen M, Hintikka J, Laukkanen E, Korhonen V, Lehtonen J: Clinical recovery in cognitive functioning and self-image among adolescents with major depressive disorder and conduct disorder during psychiatric inpatient care. *Am J Orthopsychiatry* 2003;73:212-222.
96. Holi M, Marttunen M, Aalberg V: Comparison of the GHQ-36, the GHQ-12 and the SCL-90 as psychiatric screening instruments in the Finnish population. *Nordic Journal of Psychiatry* 2003;57:233-238.
97. Hossain P, Kostiala A, Lyytikäinen O, Kurki S: Clinical features of district hospital paediatric patients with pharyngeal group A streptococci. *Scand J Infect Dis* 2003;35:77-79.
98. Hu G, Qiao Q, Silventoinen K, Eriksson J, Jousilahti P, Lindström J, Valle T, Nissinen A, Tuomilehto J: Occupational, commuting, and leisure-time physical activity in relation to risk for Type 2 diabetes in middle-aged Finnish men and women. *Diabetologia* 2003;46:322-329.
99. Hu G, Tuomilehto J: Coffee, tea and their impact on the risk of diabetes. *International Diabetes Monitor* 2003;15:1-5.
100. Hublin C, Kaprio J: Genetic aspects and genetic epidemiology of parasomnias. *CVD prevention* 2003;7:413-421.
101. Huisken JT, Laakkonen L, Toropainen M, Sarvas M, Bamford DH, Bamford JKH: Probing the ability of the coat and vertex protein of the membrane-containing bacteriophage PRD1 to display a meningococcal epitope. *Virology* 2003(310):267-279.
102. Huisken JT, Laakkonen L, Toropainen M, Sarvas M, Bamford J: Probing the ability of the coat and vertex protein of the membrane-containing bacteriophage PRD1 to display a meningococcal epitope. *Virology* 2003;310:267-279.
103. Huittinen T, Leinonen M, Tenkanen L, Virkkunen H, Mänttari M, Palosuo T, Manninen V, Saikku P: Synergistic effect of persistent *Chlamydia pneumoniae* infection, autoimmunity, and inflammation on coronary risk. *Circulation* 2003;107:2566-2570.
104. Hunter RJ, Neagoe C, Järveläinen HA, Martin CR, Lindros KO, Linke WA, Preedy VR: Alcohol affects skeletal muscle protein, titin and nebulin, in male and female rats. *J Nutr* 2003;133:1154-1157.
105. Huovinen P: Cutting consumption to combat resistance. *Hospital Pharmacy Europe* 2003;7:37-38.
106. Huttunen K, Hyvärinen A, Nevalainen A, Komulainen H, Hirvonen MR: Production of proinflammatory mediators by indoor air bacteria and fungal spores in mouse and human cell lines. *Environ Health Perspect* 2003;111:85-92.
107. Huttunen T, Teppo AM, Lupisan S, Ruutu P, Nohynek H: Correlation between the severity of infectious diseases in children and the ratio of serum amyloid A protein and C-reactive protein. *Scand J Infect Dis* 2003;35:488-490.
108. Huurre T, Aro H, Rahkonen O: Well-being and health behaviour by parental socioeconomic status. A follow-up study of adolescents aged 16 until age 32 years. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol* 2003;38:249-255.

109. Huuskonen H, Venäläinen R, Komulainen H: Developmental toxicity evaluation of 3-chloro-4-(dichloromethyl)-5-hydroxy-2-(5H)-furanone (MX) in wistar rats. *Birth Defects Research. Part B* 2003;68:172-179.
110. Hyttinen V, Kaprio J, Kinnunen L, Koskenvuo M, Tuomilehto J: Genetic liability of type 1 diabetes and the onset age among 22650 young Finnish twin pairs. *Diabetes* 2003;52:1052-1055.
111. Hyvärinen A, Husman T, Laitinen S, Meklin T, Taskinen T, Korppi M, Nevalainen A: Microbial exposure and mold-specific serum IgG levels among children with respiratory symptoms in 2 school buildings. *Arch Environ Health* 2003;58:275-283.
112. Hänninen A, Hamilton-Williams E, Kurts C: Development of new strategies to prevent type 1 diabetes: the role of animal models. *Ann Med* 2003;35:546-563.
113. Hänninen M, Haajanen H, Pummi T, Wermundsen K, Katila M, Sarkkinen H, Miettinen I, Rautelin H: Detection and typing of *Campylobacter jejuni* and *Campylobacter coli* and analysis of indicator organisms in three waterborne outbreaks in Finland. *Appl Environ Microbiol* 2003;69:1391-1396.
114. Hänninen O, Kruize H, Leuret E, Jantunen M: EXPOLIS simulation model: PM_{2,5} application and comparison with measurements in Helsinki. *J Expo Anal Environ Epidemiol* 2003;13:74-85.
115. Härkänen T: BITE: A bayesian intensity estimator. *Computational Statistics* 2003;18:565-583.
116. Härkänen T, Hausen H, Virtanen JI, Arjas E: A non-parametric frailty model for temporally clustered multivariate failure times. *Scandinavian Journal of Statistics* 2003;30:523-533.
117. Härkönen T, Paananen A, Lankinen H, Hovi T, Vaarala O, Roivainen M: Enterovirus infection may induce humoral immune response reacting with islet cell autoantigens in humans. *J Med Virol* 2003;69:426-440.
118. Ihalin R, Pienihäkkinen K, Lenander M, Tenovuori J, Jousimies-Somer H: Susceptibilities of different *Actinobacillus actinomycetemcomitans* strains to lactoperoxidase-iodide-hydrogen peroxide combination and different antibiotics. *International Journal of Antimicrobial Agents* 2003;21:434-440.
119. Ikonen E: Genetics and molecular biology. *Curr Opin Lipidol* 2003;14:219-221.
120. Immonen-Räihä P, Sarti C, Tuomilehto J, Torppa J, Lehtonen A, Sivenius J, Mononen A, Narva EV: Eleven-Year Trends of Stroke in Turku, Finland. *Neuroepidemiology* 2003;22:196-203.
121. Ingman K, Honkanen A, Hyytiä P, Huttunen MO, Korpi ER: Risperidone reduces limited access alcohol drinking in alcohol-preferring rats. *Eur J Pharmacol* 2003;468:121-127.
122. Irjala H, Alanen K, Grénman R, Heikkilä P, Joensuu H, Jalkanen S: Mannose receptor (MR) and common lymphatic endothelial and vascular endothelial receptor (CLEVER)-1 direct the binding of cancer cells to the lymph vessel endothelium. *Cancer Res* 2003;63:4671-4676.
123. Irjala H, Elima K, Johansson E, Merinen M, Kontula K, Alanen K, Grenman R, Salmi M, Jalkanen S: The same endothelial receptor controls lymphocyte traffic both in vascular and lymphatic vessels. *Eur J Immunol* 2003;33:815-824.
124. Isometsä E, Suominen K, Mantere O, Valtonen H, Leppämäki S, Pippingsköld M, Arvilommi P: The mood disorder questionnaire improves recognition of bipolar disorder in psychiatric care. *BMC Psychiatry* 2003;3:8.
125. Isoaari P, Kiviranta H, Hallikainen A, Parmanne R, Vuorinen PJ, Vartiainen T: Dioxin levels in fish caught from the Baltic sea in 2001-2002. *Organohalogen Compounds* 2003;62:41-44.

126. Issakainen J, Jalava J, Hyvönen J, Sahlberg N, Pirnes T, Campbell CK: Relationships of *Scopulariopsis* based on LSU rDNA sequences. *Medical Mycology* 2003;41:31-42.
127. Jaakkola I, Jalkanen S, Hänninen A: Diabetogenic T cells are primed both in pancreatic and gut-associated lymph nodes in NOD mice. *Eur J Immunol* 2003;33:3255-3264.
128. Jaakkola I, Merinen M, Jalkanen S, Hänninen A: Ly6C induces clustering of LFA-1 (CD11a/CD18) and is involved in subtype-specific adhesion of CD8 T cells. *J Immunol* 2003;170:1283-1290.
129. Jantunen E, Piilonen A, Volin L, Ruutu P, Parkkali T, Koukila-Kahkola P, Ruutu T: Radiologically guided fine needle lung biopsies in the evaluations of focal pulmonary lesions in allogeneic stem cell transplant recipients. *Bone Marrow Transplant* 2003;29:353-356.
130. Jartti L, Raitakari OT, Jarvisalo MJ, Hammar N, Kaprio J, Koskenvuo M, Marniemi J, Saikku P, Ronnema T: Higher prevalence of *Chlamydia pneumoniae* seropositivity in Finnish twins compared with co-twins living in Sweden: relationships with markers of subclinical atherosclerosis. *CLIN SCI (COLCH)* 2003;105:303-313.
131. Jodar L, Butler J, Carlone G, Dagan R, Frasch C, Goldblatt D, Käyhty H, Klugman K, Plikaytis B, Siber G, Kohberger R, Chang I, Cherian T: Serological criteria for evaluation and licensure of pneumococcal conjugate vaccine formulations for use in infants. *Vaccine* 2003;21:3265-3272.
132. Johansen IS, Larsen AR, Sandven P, Petrini B, Soini H, Levina K, Sosnovskaja A, Skenders G, Hoffner S: Drug susceptibility testing of *Mycobacterium tuberculosis* to fluoroquinolones: first experience with a quality control panel in the Nordic-Baltic collaboration. *International Journal of Tuberculosis and Lung Disease* 2003;7:899-902.
133. Johansson C, Willeit M, Smedh C, Ekholm J, Paunio T, Kieseppä T, Lichtermann D, Praschak-Rieder N, Nilsson LG, Kasper S, Peltonen L, Adolfsson R, Schalling M, Partonen T: Circadian clock-related polymorphisms in seasonal affective disorder and their relevance to diurnal preference. *Neuropsychopharmacology* 2003;28:734-739.
134. Johansson M, Bocher V, Lehto M, Chinetti G, Kuismanen E, Ehnholm C, Staels B, Olkkonen VM: The two variants of OSBP-related protein-1 (ORP1) display different tissue expression patterns, have different intracellular localization, and are functionally distinct. *Mol Biol Cell* 2003(14):903-915.
135. Johnson J, Tuulio-Henriksson A, Pirkola T, Huttunen M, Lönnqvist J, Kaprio J, Cannon T: Do schizotypal symptoms mediate the relationship between genetic risk for schizophrenia and impaired neuropsychological performance in co-twins of schizophrenic patients? *Biol Psychiatry* 2003;54:1200-1204.
136. Joki-Erkkilä VP, Karjalainen J, Hulkkonen J, Pessi T, Nieminen MM, Aromaa A: Allergic rhinitis and polymorphisms of the interleukin 1 gene complex. *Ann Allergy Asthma Immunol* 2003;91:275-279.
137. Jousilahti P, Salomaa V, Rasi V, Vahtera E, Palosuo T: Association of markers of systemic inflammation, C reactive protein, serum amyloid A, and fibrinogen, with socioeconomic status. *J Epidemiol Community Health* 2003;57:730-733.
138. Jousilahti P, Tuomilehto J, Rastenyte D, Vartiainen E: Headache and the risk of stroke. A prospective observational cohort study among 35 056 Finnish men and women. *Arch Intern Med* 2003;163:1058-1062.
139. Jurvelin JA, Edwards RD, Vartiainen M, Pasanen P, Jantunen MJ: Residential indoor, outdoor and workplace concentrations of carbonyl compounds: relationship with personal exposure concentrations and correlation with sources. *J Air Waste Manag Assoc* 2003;53:560-573.

140. Jussila J, Pelkonen J, Kosma VM, Mäki-Paakkanen J, Komulainen H, Hirvonen MR: Systemic immunoresponses in mice after repeated exposure of lungs to spores of *Streptomyces californicus*. *Clin Diagn Lab Immunol* 2003;10:30-37.
141. Järvenpää T, Räihä I, Kaprio J, Koskenvuo M, Laine M, Kurki T, Viljanen T, Rinne J: A 90-year-old monozygotic female twin pair discordant for Alzheimer's disease. *Neurobiol Aging* 2003;24:941-945.
142. Järvenpää T, Räihä I, Kaprio J, Koskenvuo M, Laine M, Kurki T, Vahlberg T, Viljanen T, Ahonen K, Rinne J: Regional cerebral glucose metabolism in monozygotic twins discordant for Alzheimer's disease. *Dementia and Geriatric Cognitive Disorders* 2003;16:245-252.
143. Järvisalo M, Jartti L, Karvonen M, Pesonen U, Koulu M, Marniemi J, Hammar N, Kaprio J, Paakkunainen U, Simell O, Raitakari O, Rönnemaa T: Enhanced endothelium-dependent vasodilation in subjects with Proline7 substitution in the signal peptide of neuropeptide Y. *Atherosclerosis* 2003;167:319-326.
144. Kaamanen M, Adlercreutz H, Jauhiainen M, Tikkanen MJ: Accumulation of genistein and lipophilic genistein derivatives in lipoproteins during incubation with human plasma in vitro. *Biochim Biophys Acta* 2003;17:147-152.
145. Kajantie E, Eriksson J, Barker DJP, Forsén T, Osmond C, Wood PJ, Andersson S, Dunkel L, Phillips DIW: Birthsize, gestational age and adrenal function in adult life: studies of dexamethasone suppression and ACTH1-24 stimulation. *EUR J ENDOCRINOL* 2003;149:569-575.
146. Kajantie E, Fall CHD, Seppälä M, Koistinen R, Dunkel L, Ylihärsilä H, Osmond C, Andersson S, Barker DJP, Forsén T, Holt RIG, Phillips DIW, Eriksson J: Serum insulin-like growth factor (IGF-) and IGF-binding protein-1 in elderly people: relationships with cardiovascular risk factors, body composition, size at birth, and childhood growth. *J Clin Endocrinol Metab* 2003;88:1059-1065.
147. Kaliste E, Linnainmaa M, Meklin T, Torvinen E, Nevalainen A: The bedding of laboratory animals as a source of airborne contaminants. *Lab Anim* 2003;38:25-37.
148. Kalliomäki M, Salminen S, Poussa T, Arvilommi H, Isolauri E: Probiotics and prevention of atopic disease: 4-year follow-up of a randomised placebo-controlled trial. *Lancet* 2003;361:1869-1871.
149. Kaltiala-Heino R, Kautiainen S, Virtanen SM, Rimpelä A, Rimpelä M: Has the adolescents' weight concern increased over 20 years? *European Journal of Public Health* 2003;13:4-10.
150. Kaltiala-Heino R, Marttunen M, Rantanen P, Rimpelä M: Early puberty is associated with mental health problems in middle adolescence. *Soc Sci Med* 2003;57:1055-1064.
151. Kaminen N, Hannula-Jouppi K, Kestilä M, Lahermo P, Muller K, Kaaranen M, Myllyluoma B, Voutilainen A, Lyytinen H, Nopola-Hemmi J, Kere J: A genome scan for developmental dyslexia confirms linkage to chromosome 2p11 and suggest a new locus on 7q32. *J Med Genet* 2003(40):340-345.
152. Kantele A, Möttönen T, Ala-Kaila K, Arvilommi HS: P fimbria-specific B cell responses in patients with urinary tract infection. *J Infect Dis* 2003;188:1885-1891.
153. Kantele A, Savilahti E, Tiimonen H, Iikkanen K, Autio S, Kantele JM: Cutaneous lymphocyte antigen expression on human effector B cells depends on the site and on the nature of antigen encounter. *Eur J Immunol* 2003;33:3275-3283.
154. Karila TAM, Karjalainen JE, Mäntysaari MJ, Viitasalo MT, Seppälä TA: Anabolic Androgenic Steroids Produce Dose-Dependent Increase in Left Ventricular Mass in Power Athletes, and this Effect is Potentiated by Concomitant Use of Growth Hormone. *Int J Sports Med* 2003(24):337-343.

155. Karjalainen J, Hulkkonen J, Nieminen MM, Huhtala H, Aromaa A, Klaukka T, Hurme M: Interleukin-10 genepromoter region polymorphism is associated with eosinophil count and circulating Immunoglobulin E in adult asthma. *Clin Exp Allergy* 2003;33:78-83.
156. Karjalainen J, Joki-Erkkilä VP, Hulkkonen J, Pessi T, Nieminen MM, Aromaa A: The IL1A genotype is associated with nasal polyposis in asthmatic adults. *Allergy* 2003;58:393-396.
157. Karppinen J, Mikkonen P, Kurunlahti M, Tervonen O, Paldanius M, Vasari P, Saikku P, Vanharanta H: Chronic *Chlamydia pneumoniae* infection increases the risk of occlusion of lumbar segmental arteries of patients with Sciatica. *Spine* 2003;28:E284-E289.
158. Karttunen Å, Pöyry T, Vaarala O, Ilonen J, Hovi T, Roivainen M, Hyypiä T: Variation in enterovirus receptor genes. *J Med Virol* 2003;70:99-108.
159. Keinänen MM, Korhonen LK, Martikainen PM, Vartiainen T, Miettinen IT, Lehtola MJ, Nenonen K, Pajunen H, Kontro MH: Gas chromatographic - mass spectrometric detection of 2- and 3-hydroxy fatty acids as methyl esters from soil, sediment and biofilm. *J Chromatogr B Biomed Appl* 2003;783:443-451.
160. Keinänen MM, Martikainen PJ, Korhonen LK, Suutari MH: Microbial community structure in biofilms and water of a drinking water distribution system determined by lipid biomarkers. *Water Science and Technology* 2003;47:143-147.
161. Keltikangas-Järvinen L, Elovainio M, Kivimäki M, Lichtermann D, Ekelund J, Peltonen L: Association between the type 4 dopamine receptor gene polymorphism and novelty seeking. *Psychosom Med* 2003;65:471-476.
162. Keltikangas-Järvinen L, Rääkkönen K, Ekelund J, Peltonen L: Nature and nurture in novelty seeking. *Molecular psychiatry* 2003(1-4).
163. Kervinen H, Huittinen T, Vaarala O, Leinonen M, Saikku P, Manninen V, Mänttari M: Antibodies to human heat shock protein 60, hypertension and dyslipidemia. A study of joint effects on coronary risk. *Atherosclerosis* 2003;169:339-344.
164. Keski-Nisula L, Hirvonen M, Roponen M, Heinonen S, Pekkanen J: Maternal and neonatal IL-4 and IFN-gamma production and delivery and 3 months after birth. *J Reprod Immunol* 2003;60:25-33.
165. Keski-Rahkonen A, Kaprio J, Rissanen A, Virkkunen A, Rose RJ: Breakfast skipping and health-compromising behaviors in adolescents and adults. *Eur J Clin Nutr* 2003;57:842-853.
166. Kestilä M, Järvelä I: Prenatal diagnosis of congenital nephrotic syndrome (CNF, NPHS1). *Prenat Diagn* 2003(23):323-324.
167. Kidd LCR, Woodson K, Taylor PR, Albanes D, Virtamo J, Tangrea JA: Polymorphisms in glutathione-S-transferase genes (GST-M1, GST-T1 and GST-P1) and susceptibility to prostate cancer among male smokers of the ATBC cancer prevention study. *Eur J Cancer Prev* 2003;12:317-320.
168. Kiesepää T, van Erp T, Haukka J, Partonen T, Cannon T, Poutanen VP, Kaprio J, Lönnqvist J: Reduced left hemispheric white matter volume in twins with bipolar I disorder. *Biol Psychiatry* 2003;54:896-905.
169. Kiianmaa K, Hyytiä P, Samson HH, Engel JA, Svensson L, Soderpalm B, Larsson A, Colombo G, Vacca G, Finn DA, Bachtell RK, Ryabinin AE: New neuronal networks involved in ethanol reinforcement. *Alcohol Clin Exp Res* 2003;27:209-219.
170. Kilkkinen A, Valsta LM, Virtamo J, Stumpf K, Adlercreutz H, Pietinen P: Intake of lignans is associated with serum enterolactone concentration in Finnish men and women. *J Nutr* 2003;133:1830-1833.

171. Kilkkinen A, Virtamo J, Virtanen MJ, Adlercreutz H, Albanes D, Pietinen P: Serum enterolactone concentration is not associated with prostate cancer risk in a nested case-control study. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev* 2003;12:1209-1212.
172. Kilpi T, Åhman H, Jokinen J, Lankinen KS, Palmu A, Savolainen H, Grönholm M, Leinonen M, Hovi T, Eskola J, Käyhty H, Bohidar N, Sadoff JC, Mäkelä PH: Protective efficacy of a second pneumococcal conjugate vaccine against pneumococcal acute otitis media in infants and children: Randomised, controlled trial of a sevenvalent pneumococcal polysaccharide-meningococcal outer membrane protein c. *Clin Infect Dis* 2003;37:1155-64.
173. Kinnunen A, Surcel H, Halttunen M, Tiitinen A, Morrison RP, Morrison SG, Koskela P, Lehtinen M, Paavonen J: Chlamydia trachomatis heat shock protein-60 induced interferon-gamma and interleukin-10 production in infertile women. *Clin Exp Immunol* 2003;131:299-303.
174. Kiviranta H, Vartiainen T, Parmanne R, Hallikainen A, Koistinen J: PCDD/Fs and PCBs in Baltic herring during the 1990s. *Chemosphere* 2003;50:1201-1216.
175. Kjeldsen SE, Dahlöf B, Devereux RB, Julius S, Aurup P, Edelman J, Beevers G, De Faire U, Fyhrquist F, Ibsen H, Kristianson K, Lederballe-Pedersen O, Lindholm LH, Nieminen MS, Omvik P, Oparil S, Snapinn S, Wedel H, for the LIFE Study Group, Sarti C, Tuomilehto J, Yliharsilä H: Effects of Losartan on cardiovascular morbidity and mortality in patients with isolated systolic hypertension and left ventricular hypertrophy. A Losartan Intervention For Endpoint Reduction (LIFE) Substudy. *JAMA* 2003;288:1491-1498.
176. Kobayashi K, Ehrlich SD, Albertini A, Amati G, Arnaud M, Asai K, Ashikaga S, Aymerich S, Bessieres P, Brignell C, Bron S, Bunai K, Chapuis J, Christiansen LC, Danchin A, Debarbouille M, Dervyn E, Deuerling E, Devine K, Devine SK, Dreesen O, Errington J, Fillinger S, Foster SJ, Fujita Y, Galizzi A, Gardan R, Eschevins C, Fukushima T, Haga K, Harwood C, Hecker M, Hosoya D, Hullo MF, Kakeshita H, Karamata D, Kasahara Y, Kawamura F, Koga K, Koski P, Kuwana R, Imamura D, Ishimaru M, Ishikawa S, Ishio I, Coq E, Masson A, Mauël C, Meima R, Mellado PR, Moir A, Nagakawa E, Nanamiya H, Nakai S, Nygaard P, Ogura M, Ohanan T, O'Reilly M, O'Rourke M, Pragai Z, Pooley HM, Rapoport G, Rawlins JP, Rivas LA, Rivolta C, Sadaie A, Sadaie Y, Sarvas M, Sato T, Saxild HH, Scanlan E, Schumann W, Seegers JFML, Sekiguchi J, Sekowska A, Séror SJ, Simon M, Stragier P, Studer R, Takamatsu H, Tanaka T, Takeuchi M, Thomaidis HB, Vagner V, Dijl JM, Watabe K, Wipat A, Yamamoto H, Ymamoto M, Yamamoto Y, Yamane K, Yata K, Yoshida K, Yoshikawa H, Zuber U, Ogasawara N: Essential *Bacillus subtilis* genes. *Proc Natl Acad Sci U S A* 2003;100:4678-4683.
177. Kohvakka A, Palmroos P, Koivu TA, Roto P, Uitti J, Sillanaukee P, Alho H, Oksa P, Nikkari ST: Trends in serum cholesterol and lifestyle indicators in Members of the Finnish Parliament. *Public Health* 2003;117:11-14.
178. Koivumaa-Honkanen H, Honkanen R, Koskenvuo M, Kaprio J: Self-reported happiness in life and suicide in ensuing 20 years. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol* 2003;38:244-248.
179. Koivunen J, Siitonen A, Heinonen-Tanski H: Elimination of enteric bacteria in biological-chemical wastewater treatment and tertiary filtration units. *Water Research* 2003;37:690-698.
180. Kokki E, Penttinen A: Poisson regression with change-point prior in the modelling of disease risk around a point source. *Biometrical Journal* 2003;45:689-703.
181. Kokkola A, Kosunen TU, Puolakkainen P, Sipponen P, Härkönen M, Laxen F, Virtamo J, Haapiainen R, Rautelin H: Spontaneous disappearance of *Helicobacter pylori* antibodies in patients with advanced atrophic corpus gastritis. *APMIS* 2003;111:619-624.
182. Komulainen H: On-line information sources of toxicology in Finland. *Toxicology* 2003;190:15-21.

183. Korachi M, Hull PS, Blinkhorn AS, Könönen E, Bird P, Chen C, Goldstein EJ, Drucker DB: Phospholipid analogue profiles of human *Porphyromonas gingivalis* isolates from different geographical locations. *Microbial ecology in health and disease* 2003;15:106-113.
184. Korhonen M, Kastarinen M, Uusitupa M, Puska P, Nissinen A: The effect of intensified diet counseling on the diet of hypertensive subjects in primary health care: A 2-year open randomized controlled trial of lifestyle intervention against hypertension in Eastern Finland. *Prev Med* 2003;36:8-16.
185. Korkalainen M, Tuomisto J, Pohjanvirta R: Identification of novel splice variants of ARNT and ARNT2 in the rat. *Biochem Biophys Res Commun* 2003;303:1095-1100.
186. Korpilähde T, Heliövaara M, Kaipainen-Seppänen O, Knekt P, Aho K: Regional differences in Finland in the prevalence of rheumatoid factor in the presence and absence of arthritis. *Ann Rheum Dis* 2003;62:353-355.
187. Korppi M, Heiskanen-Kosma T, Kleemola M: *Mycoplasma pneumoniae* causes over 50% of community-acquired pneumonia in school-aged children. *Scand J Infect Dis* 2003;35:294-294.
188. Korppi M, Laitinen S, Taskinen T, Reiman M, Nevalainen A, Husman T: Mold-specific immunoglobulin G antibodies in a child population. *Pediatr Allergy Immunol* 2003;14:371-377.
189. Koskela HO, Iivanainen KK, Remes ST, Pekkanen J: Pet- and pollen-induced upper airway symptoms in farmers and in nonfarmers. *Eur Respir J* 2003;22:135-140.
190. Kotaniemi A, Risteli J, Aho K, Hakala M: Increased type 1 collagen degradation correlates with disease activity in reactive arthritis. *Clin Exp Rheumatol* 2003;21:95-98.
191. Kotaniemi K, Savolainen A, Karma A, Aho K: Recent advances in uveitis of juvenile idiopathic arthritis. *Surv Ophthalmol* 2003;48:489-502.
192. Kotaniemi K, Savolainen A, Aho K: Severe childhood uveitis without overt arthritis. *Clin Exp Rheumatol* 2003;21:395-398.
193. Kotilainen P, Routamaa M, Peltonen R, Oksi J, Rintala E, Meurman O, Lehtonen OP, Eerola E, Salmenlinna S, Vuopio-Varkila J, Rossi T: Elimination of epidemic methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* from a university hospital and district institutions, Finland. *Emerging Infectious Diseases* 2003;9:169-175.
194. Kruize H, Hänninen O, Breugelmans O, Lebret E, Jantunen M: Description and demonstration of the EXPOLIS simulation model: two examples of modeling population exposure to particulate matter. *J Expo Anal Environ Epidemiol* 2003;13:87-99.
195. Kubaszek A, Pihlajamäki J, Komarovski V, Lindi V, Lindström J, Eriksson J, Valle TT, Hämäläinen H, Ilanne-Parikka P, Keinänen-Kiukaanniemi S, Tuomilehto J, Uusitupa M, Laakso M: Promoter polymorphisms of the TNF- α (G308A) and IL-6 (C-174G) genes predict the conversion from impaired glucose tolerance to type 2 diabetes. The Finnish Diabetes Prevention Study. *Diabetes* 2003;52:1872-1876.
196. Kuisma J, Mentula S, Järvinen H, Kahri A, Saxelin M, Färkkilä M: Effect of *Lactobacillus rhamnosus* GG on ileal pouch inflammation and microbial flora. *Aliment Pharmacol Ther* 2003;17:509-515.
197. Kuisma J, Mentula S, Luukkonen P, Järvinen H, Kahri A, Färkkilä M: Factors associated with ileal mucosal morphology and inflammation in patients with ileal pouch-anal anastomosis for ulcerative colitis. *Dis Colon Rectum* 2003;46:1476-1483.
198. Kuivenhoven JA, Hovingh GK, van Tol A, Jauhiainen M, Ehnholm C, Fruchart JC, Brinton EA, Otvos JD, Smelt AHM, Brownlee A, Zwinderman AH, Hayden MR, Kastelein JJP: Heterozygosity for ABCA1 gene mutations: effects on enzymes, apolipoproteins and lipoprotein particle size. *Atherosclerosis* 2003;171:311-319.

199. Kunnas TA, Mikkelsen J, Ilveskoski E, Tanner MM, Laippala P, Penttilä A, Perola M, Nikkari ST, Karhunen PJ: A functional variant of the iNOS gene flanking region is associated with LAD coronary artery disease: an autopsy study. *Eur J Clin Invest* 2003;33:1032-1037.
200. Kuokkanen M, Enattah NS, Oksanen A, Savilahti E, Orpana A, Järvelä I: Transcriptional regulation of the lactase-phlorizin hydrolase gene by polymorphisms associated with adult-type hypolactasia. *Gut* 2003;52:647-652.
201. Kupila L, Rantakokko-Jalava K, Jalava J, Nikkari S, Peltonen R, Meurman O, Marttila RJ, Kotilainen E, Kotilainen P: Aetiological diagnosis of brain abscesses and spinal infections: application of broad range bacterial polymerase chain reaction analysis. *J Neurol Neurosurg Psychiatry* 2003;74:728-733.
202. Kusnetsov J, Torvinen E, Perola O, Nousiainen T, Katila ML: Colonization of hospital water system by legionellae, mycobacteria and other heterotrophic bacteria potentially hazardous to risk group patients. *APMIS* 2003;111:546-566.
203. Kuusi M, Aavitsland P, Gondrosen B, Kapperud G: Incidence of gastroenteritis in Norway - a population-based survey. *Epidemiol Infect* 2003;131:591-597.
204. Kuusi M, Nuorti P, Rostila T, Jokinen C: Hepatitis A infections in intravenous drug users, Finland 2002. *EuroSurveillance* 2003(7):5.
205. Könönen E, Syrjänen R, Takala A, Jousimies-Somer H: Nasopharyngeal carriage of anaerobes during health and acute otitis media by two years of age. *Diagn Microbiol Infect Dis* 2003;46:167-172.
206. Laaksonen M, Mäki-Paakkanen J, Kronberg L, Komulainen H: Effects of chlorohydroxyfuranones on 3-methylcholanthrene-induced neoplastic transformation in the two-stage transformation assay in C3H 10T1/2 cells. *Arch Toxicol* 2003;77:594-600.
207. Laaksonen M, Prättälä R, Helasoja V, Uutela A, Lahelma E: Income and health behaviours. Evidence from monitoring surveys among Finnish adults. *J Epidemiol Community Health* 2003;57:711-717.
208. Laaksonen M, Prättälä R, Lahelma E: Sociodemographic determinants of multiple unhealthy behaviours. *Scandinavian Journal of Public Health* 2003;31:37-43.
209. Laatikainen T, Manninen L, Poikolainen K, Vartiainen E: Increased mortality related to heavy alcohol intake pattern. *J Epidemiol Community Health* 2003;57:379-384.
210. Lahti-Koski M, Valsta LM, Alfthan G, Tapanainen H, Aro A: Iron status of adults in the capital area of Finland. *Z Ernährungswiss* 2003;42:287-292.
211. Lakio L, Paju S, Alfthan G, Tiirola T, Asikainen S, Pussinen PJ: *Actinobacillus actinomycetemcomitans* serotype d-specific antigen contains the O antigen of lipopolysaccharide. *Infect Immun* 2003;71:5005-5011.
212. Lande R, Giacomini E, Grassi T, Remoli ME, Iona E, Miettinen M, Julkunen I, Coccia EM: IFN released by *Mycobacterium tuberculosis*-infected human dendritic cells induces the expression of CXCL10: selective recruitment of NK and activated T cells. *Immunol Cell Biol* 2003;170:1174-1182.
213. Laukkanen P, Koskela P, Pukkala E, Dillner J, Läärä E, Knekt P, Lehtinen M: Hot off the press: Time trends in cervical cancer. 2003. *Microbiology Today* 2003; 30:139.
214. Laukkanen P, Koskela P, Pukkala E, Dillner J, Läärä E, Knekt P, Lehtinen M: Time trends in incidence and prevalence of human papillomavirus type 6, 11 and 16 infections in Finland. *J Gen Virol* 2003;84:2105-2109.

215. Lee M, Metso J, Jauhiainen M, Kovanen PT: Degradation of phospholipid transfer protein (PLTP) and PLTP-generated pre-beta-high density lipoprotein by mast cell chymase impairs high affinity efflux of cholesterol from macrophage foam cells. *J Biol Chem* 2003;11:13539-13545.
216. Lehtimäki T, Laaksonen R, Janatuinen T, Vesalainen R, Nuutila P, Mattila K, Ilveskoski E, Luomala M, Saikku P, Knuuti J, Hurme M: Interleukin-1B genotype modulates the improvement of coronary artery reactivity by lipid-lowering therapy with pravastatin: a placebo-controlled positron emission tomography study in young healthy men. *Pharmacogenetics* 2003;13:633-639.
217. Lehtinen M, Koskela P, Ögmundsdóttir HM, Bloigu A, Dillner J, Gudnadóttir M, Hakulinen T, Kjartansdóttir A, Kvarnung M, Pukkala E, Tulinius H, Lehtinen T: Maternal herpesvirus infections and risk of acute lymphoblastic leukemia in the offspring. *Am J Epidemiol* 2003;158:207-213.
218. Lehtinen M, Paavonen J: Effectiveness of preventive HPV vaccination. *Int J STD AIDS* 2003(14).
219. Lehtinen M, Pawlita M, Zumbach K, Lie K, Hakama M, Jellum E, Koskela P, Luostarinen T, Paavonen J, Pukkala E, Sigstad E, Thoresen S, Dillner J: Evaluation of antibody response to human papillomavirus early proteins in women in whom cervical cancer developed 1 to 20 years later. *Am J Obstet Gynecol* 2003;188:49-55.
220. Lehto M, Koivuluhta M, Wang G, Amghaiab I, Majuri M, Savolainen K, Turjanmaa K, Wolff H, Reunala T, Lauerma A, Palosuo T, Alenius H: Epicutaneous natural rubber latex sensitization induces T helper 2-type dermatitis and strong prohevein-specific IgE response. *J Invest Dermatol* 2003;120:633-640.
221. Lehto M, Olkkonen VM: The OSBP-related proteins: A novel protein family involved in vesicle transport, cellular lipid metabolism, and cell signalling. *Biochim Biophys Acta* 2003(1631):1-11.
222. Lehtola MJ, Miettinen IT, Vartiainen T, Rantakokko P, Hirvonen A, Martikainen PJ: Impact of UV disinfection on microbially available phosphorus, organic carbon, and microbial growth in drinking water. *Water Research* 2003;37:1064-1070.
223. Lensu S, Tarhanen J, Tuomisto L: Suppressed weight gain following chronic I-histidine loading - involvement of neuronal histaminergic systems? *Inflamm Res* 2003;52:S35-S36.
224. Leppämäki S, Meesters Y, Haukka J, Lönnqvist J, Partonen T: Effect of simulated dawn on quality of sleep - a community-based trial. *BMC Psychiatry* 2003;3:14.
225. Leppämäki S, Partonen T, Vakkuri O, Lönnqvist J, Partinen M, Laudon M: Effect of controlled-release melatonin on sleep quality, mood, and quality of life in subjects with seasonal or weather-associated changes in mood and behaviour. *Eur Neuropsychopharmacol* 2003;13:137-145.
226. Leppämäki S, Partonen T, Piironen P, Haukka J, Lönnqvist J: Timed bright-light exposure and complaints related to shift work among women. *Scand J Work Environ Health* 2003;29:22-26.
227. Lewington S, Clarke R, Qizilbash N, Peto R, Collins R, Prospective SC: Age specific relevance of usual blood pressure to vascular mortality. Author's reply. *Lancet* 2003;361:1391-1392.

228. Lewis C, Levinson D, Wise L, DeLisi L, Straub R, Hovatta I, Williams N, Schwab S, Pulver A, Faraone S, Brzustowicz L, Kaufmann C, Garver D, Gurling H, Lindholm E, Coon H, Moises H, Byerley W, Shaw S, Mesen A, Sherrington R, O'Neil A, Walsh D, Kendler K, Ekelund J, Paunio T, Lönnqvist J, Peltonen L, O'Donovan M, Owen M, Wildenauer D, Maier W, Nestadt G, Blouin JL, Antonarakis S, Mowry B, Silverman J, Crowe R, Cloninger R, Tsuang M, Malaspina D, Harkavy-Friedman J, Svrakic D, Bassett A, Holcomb J, Kalsi G, McQuillin A, Brynjolfson J, Sigmundsson T, Petursson H, Jazin E, Zoëga T, Helgason T: Genome scan meta-analysis of schizophrenia and bipolar disorder, part II: Schizophrenia. *Am J Hum Genet* 2003;73:34-48.
229. Lieberman D, Lieberman D, Ben-Yaakov M, Lazarovich Z, Ohana B, Friedman MG, Dvoskin B, Leinonen M, Boldur I: Infectious aetiologies in elderly patients hospitalised with non-pneumonic lower respiratory tract infection. *Age Ageing* 2003;32:95-101.
230. Lieberman D, Lieberman D, Printz S, Ben-Yaakov M, Lazarovich Z, Ohana B, Friedman MG, Dvoskin B, Leinonen M, Boldur I: Atypical pathogen infection in adults with acute exacerbation of bronchial asthma. *Am J Respir Crit Care Med* 2003;167:406-410.
231. Liikanen A, Huttunen JT, Murtoniemi T, Tanskanen H, Väisänen H, Silvola J, Alm J, Martikainen PJ: Spatial and seasonal variation in greenhouse gas and nutrient dynamics and their interactions in the sediments of a boreal eutrophic lake. *Biochemistry* 2003;65:83-103.
232. Liikanen R, Miettinen I, Laukkanen R: Selection of NF membrane to improve quality of chemically treated surface water. *Water Research* 2003;37:864-872.
233. Lillberg K, Verkasalo P, Kaprio J, Teppo L, Helenius H, Koskenvuo M: Stressful life events and risk of breast cancer in 10,808 women: A cohort study. *Am J Epidemiol* 2003;157:415-423.
234. Lindberg AM, Andersson P, Savolainen C, Mulders MN, Hovi T: Evolution of Human Enterovirus B genomes: incongruence between inferred phylogenies of the VP1 and 3CD regions indicate frequent recombination within the species. *J Gen Virol* 2003;84:1223-1235.
235. Lindgren A, Pukkala E, Nissinen A, Tuomilehto J: Blood pressure, smoking, and the incidence of lung cancer in hypertensive men in North Karelia, Finland. *Epidemiol Rev* 2003;158:442-447.
236. Lindström J, Eriksson JG, Valle TT, Aunola S, Cepaitis Z, Hakumäki M, Hämäläinen H, Ilanne-Parikka P, Keinänen-Kiukaanniemi S, Laakso M, Louheranta A, Mannelin M, Martikkala V, Moltchanov V, Rastas M, Salminen V, Sundvall J, Uusitupa M, Tuomilehto J: Prevention of diabetes mellitus in subjects with impaired glucose tolerance in the Finnish Diabetes Prevention Study: Results from a randomized clinical trial. *J Am Soc Nephrol* 2003;14:S108-S113.
237. Lindström J, Tuomilehto J: The diabetes risk score. A practical tool to predict type 2 diabetes risk. *Diabetes Care* 2003;26:725-731.
238. Linnainmaa M, Kiviranta H, Laitinen J, Laitinen S: Control of worker's exposure to airborne endotoxin and formaldehyde during the use of metalworking fluids. *Am Ind Hyg Assoc J* 2003;64:496-500.
239. Linnala A, Aromaa A, Mattila K: Improved availability of specialist consultations in primary health care: impact on physician visits. *Scand J Prim Health Care* 2003;21:83-88.
240. Liston A, Lesage S, Wilson J, Peltonen L, Goodnow CC: Aire regulates negative selection of organ-specific T cells. *Nat Immun* 2003;4:350-354.
241. Lukinmaa S, Miettinen M, Nakari U, Korkeala H, Siitonen A: *Listeria monocytogenes* isolates from invasive infections: variation of sero- and genotypes during an 11-year period in Finland. *J Clin Microbiol* 2003;41:1694-1700.

242. Lumio J, Suomalainen P, Olander RM, Saxen H, Salo E: Fatal case of diphtheria in an unvaccinated infant in Finland. *Pediatr Infect Dis J* 2003;22:844-846.
243. Luosujärvi RA, Husman TM, Seuri M, Pietikäinen MA, Pollari P, Pelkonen J, Hujakka HT, Kaipainen-Seppänen OA, Aho K: Joint symptoms and side-effects associated with moisture damage in a health center. *Clin Rheumatol* 2003;22:381-385.
244. Luoto R, Grenman S, Salonen S, Pukkala E: Increased risk of thyroid cancer among women with hysterectomies. *Am J Obstet Gynecol* 2003;188:45-48.
245. Lusa S, Heino S, Ikonen E: Differential mobilization of newly synthesized cholesterol and biosynthetic sterol precursors from cells. *J Biol Chem* 2003;278:19844-19851.
246. McConkey SJ, Reece WH, Moorthy VS, Webster D, Dunachie S, Butcher G, Vuola JM, Blanchard TJ, Gothard P, Watkins P, Hannan CM, Everaere S, Brown K, Kester KE, Cummings J, Williams J, Heppner DG, Pathan A, Flanagan K, Arulanantham N, Roperts MT, Roy M, Smith GL, Schneider J, Peto T, Sinden RE, Gilbert SC, Hill AV: Enhanced T-cell immunogenicity of plasmid DNA vaccines boosted by recombinant modified vaccinia virus Ankara in humans. *Nature medicine* 2003;9:729-735.
247. Mackenbach JP, Bakker MJ, European N, Prättälä R: Tackling socioeconomic inequalities in health: analysis of European experiences. *Lancet* 2003;362:1409-1414.
248. Mahjneh I, Haravuori H, Paetau A, Anderson LVB, Saarinen A, Udd B, Somer H: A distinct phenotype of distal myopathy in a large Finnish family. *Neurology* 2003;61:87-92.
249. Maier LM, Twells RCJ, Howson JMM, Lam AC, Clayton DG, Smyth DJ, Savage D, Carson D, Patterson CC, Smink LJ, Walker NM, Burren OS, Nutland S, Rance H, Tuomilehto-Wolf E, Tuomilehto J, Guja C, Ionescu-Tirgoviste C, Undlien DE, Rønningen KS, Cucca F, Todd JA: Testing the possible negative association of type 1 diabetes and atopic disease by analysis of the interleukin 4 receptor gene. *Genes and Immunity* 2003;4:469-475.
250. Maksimow M, Santanen M, Jalkanen S, Hänninen A: Responding naive T cells differ in their sensitivity to Fas engagement: early death of many T cells is compensated by costimulation of surviving T cells. *Blood* 2003;101:4022-4028.
251. Maleta K, Virtanen S, Espo M, Kulmala T, Ashorn P: Timing of growth faltering in rural Malawi. *Arch Dis Child* 2003;88:574-578.
252. Maleta K, Virtanen SM, Espo M, Kulmala T, Ashorn P: Childhood malnutrition and its predictors in rural Malawi. *Paediatr Perinat Epidemiol* 2003;17:384-390.
253. Maleta K, Virtanen SM, Espo M, Kulmala T, Ashorn P: Seasonality of growth and the relationship between weight and height gain in children under three years of age in rural Malawi. *Acta Paediatr* 2003;92:491-497.
254. Marjamäki L, Räsänen M, Uusitalo L, Ahonen S, Veijola R, Knip M, Virtanen SM: Use of vitamin D and other dietary supplements by Finnish children at the age of 2 and 3 years. *Int J Vitam Nutr Res* 2003;73:27-31.
255. Marttila HJ, Marjamäki M, Viljanen MK, Soini H: Performance of BACTEC 960 mycobacteria growth indicator tube in the susceptibility testing of genetically characterized *Mycobacterium tuberculosis* isolates. *Eur J Clin Microbiol Infect Dis* 2003;22:757-759.
256. Marttila HJ, Soini H: Molecular detection of resistance to antituberculous therapy. *Clin Lab Med* 2003;23:823-841.
257. Masson D, Drouineaud V, Moiroux P, Gautier T, Dautin G, Schneider M, Fruchart-Najib J, Jauhainen M, Ehnholm C, Sagot P, Gambert P, Jimenez C, Lagrost L: Human seminal plasma displays significant phospholipid transfer activity due to the presence of active phospholipid transfer protein. *Mol Hum Reprod* 2003;9:457-464.

258. Matilainen V, Laakso M, Hirsso P, Koskela P, Rajala U, Keinänen-Kiukaanniemi S: Hair loss, insulin resistance, and heredity in middle-aged women. A population-based study. *J Cardiovasc Risk* 2003;10:227-231.
259. Mattila PS, Hammarén-Malmi S, Tarkkanen J, Saxen H, Pitkäniemi J, Karvonen M, Tuomilehto J: Adenoidectomy during early life and the risk of asthma. *Pediatr Allergy Immunol* 2003;14:358-362.
260. Mattila PS, Joki-Erkkilä V, Kilpi T, Jokinen J, Herva E, Puhakka H: Prevention of otitis media by adenoidectomy in children younger than 2 years. *Arch Otolaryngol Head Neck Surg* 2003;129:163-168.
261. Mattila R, Malmivaara A, Kastarinen M, Kivelä SL, Nissinen A: Effectiveness of multidisciplinary lifestyle intervention for hypertension: a randomised controlled trial. *J Hum Hypertens* 2003;17:199-205.
262. Mauger JF, Lichtenstein AH, Ausman LM, Jalbert SM, Jauhiainen M, Ehnholm C, Lamarche B: Effect of different forms of dietary hydrogenated fats on LDL particle size. *Am J Clin Nutr* 2003;78:370-375.
263. Maula SM, Luukkaa M, Grénman R, Jackson D, Jalkanen S, Ristamäki R: Intratumoral lymphatics are essential for the metastatic spread and prognosis in squamous cell carcinomas of the head and neck region. *Cancer Res* 2003;63:1920-1926.
264. Meklin T, Hyvärinen A, Toivola M, Reponen T, Koponen V, Husman T, Taskinen T, Korppi M, Nevalainen A: Effect of building frame and moisture damage on microbiological indoor air quality in school buildings. *Am Ind Hyg Assoc J* 2003;64:108-116.
265. Melén K, Fagerlund R, Franke J, Köhler M, Kinnunen L, Julkunen I: Dimeric STATs interact with armadillo repeats 8 and 9 of human importin 5. *J Biol Chem* 2003;278:28193-28200.
266. Meltzer HM, Aro A, Andersen NL, Koch B, Alexander J: Risk analysis applied to food fortification. *Public health nutrition* 2003;6:281-290.
267. Menotti A, Puddu PE, Lanti M, Kromhout D, Blackburn H, Nissinen A: Twenty-five-year coronary mortality trends in the seven countries study using the accelerated failure time model. *Eur J Epidemiol* 2003;18:113-122.
268. Mensink RP, Aro A, Den Hond E, German JB, Griffin BA, Meer H, Mutanen M, Pannemans D, Stahl W: PASSCLAIM - diet-related cardiovascular disease. *Z Ernährungswiss* 2003;42(Suppl 1):I/6-1/27.
269. Miettinen HM, Pulkkinen P, Jämsä T, Tuomisto J, Tuukkanen J, Viluksela M: In utero and lactational TCDD exposure affects rat bone development. *Organohalogen Compounds* 2003;64:274-277.
270. Mikkilä V, Lahti-Koski M, Pietinen P, Virtanen SM, Rimpelä M: Associates of obesity and weight dissatisfaction among Finnish adolescents. *Public health nutrition* 2003;6:49-56.
271. Milán T, Verkasalo PK, Kaprio J, Koskenvuo M: Lifestyle differences in twin pairs discordant for basal cell carcinoma of the skin. *Br J Dermatol* 2003;149:115-123.
272. Misra RR, Ratnasinghe D, Tangrea JA, Virtamo J, Andersen MR, Barrett M, Taylor PR, Albanes D: Polymorphisms in the DNA repair genes XPD, XRCC1, XRCC3, and APE/ref-1, and the risk of lung cancer among male smokers in Finland. *Cancer Lett* 2003;191:171-178.
273. Montonen J, Knekt P, Järvinen R, Aromaa A, Reunanen A: Whole-grain and fiber intake and the incidence of type 2 diabetes. *Am J Clin Nutr* 2003;77:622-629.
274. Mordue A, Dunbar JA, Vartiainen E: Scotlan's pandemics also need co-ordinated and vigorous primary prevention programmes. *Scott Med J* 2003;48:64-68.

275. Mulder E, van Baal C, Gaist D, Kallela M, Kaprio J, Svensson D, Nyholt D, Martin N, MacGregor A, Cherkas L, Boomsma D, Palotie A: Genetic and environmental influences on migraine: a twin study across six countries. *Twin Res* 2003;6:422-431.
276. Murchan S, Kaufmann ME, Deplano A, Ryck R, Struelens M, Zinn CE, Fussig V, Salmenlinna S, Vuopio-Varkila J, El SN, Cuny C, Witte W, Tassios PT, Legakis N, Leeuwen W, Belkum A, Vindel A, Laconcha I, Garaizar J, Haeggman S, Olsson-Liljequist B, Ransjo U, Coombes G, Cookson B: Harmonization of pulsed-field gel electrophoresis protocols for epidemiological typing of strains of methicillin-resistant *Staphylococcus aureus*: a single approach developed by consensus in 10 European laboratories and its application. *J Clin Microbiol* 2003;41:1574-1585.
277. Murtoniemi T, Hirvonen MR, Nevalainen A, Suutari M: The relation between growth of four microbes on six different plasterboards and biological activity of spores. *Indoor Air* 2003;13:65-73.
278. Murtoniemi T, Keinänen MM, Nevalainen A, Hirvonen MR: Starch in plasterboard sustains *Streptomyces californicus* growth and bioactivity of spores. *Journal of applied microbiology* 2003;94:1059-1065.
279. Murtoniemi T, Nevalainen A, Hirvonen MR: Effect of plasterboard composition on *Stachybotrys chartarum* growth and biological activity of spores. *Appl Environ Microbiol* 2003;69:3751-3757.
280. Myllykangas T, Nissinen TK, Mäki-Paakkanen J, Hirvonen A, Vartiainen T: Bromide affecting drinking water mutagenicity. *Chemosphere* 2003;53:745-756.
281. Mäkelä PH, Käyhty H, Leino T, Auranen K, Peltola H, Ekström N, Eskola J: Long-term persistence of immunity after immunisation with *Haemophilus influenzae* type b conjugate vaccine. *Vaccine* 2003(22):287-292.
282. Mäkelä P, Keskimäki IT, Koskinen S: What underlies the high alcohol related mortality of the disadvantaged: high morbidity or poor survival? *J Epidemiol Community Health* 2003;57:981-986.
283. Mäkelä R, Karhunen PJ, Kunnas TA, Ilveskoski E, Kajander OA, Mikkelsen J, Perola M, Penttilä A, Lehtimäki T: Myeloperoxidase gene variation as a determinant of atherosclerosis progression in the abdominal and thoracic aorta: an autopsy study. *Lab Invest* 2003;83:919-925.
284. Mäkinen J, Mertsola J, Soini H, Arvilommi H, Viljanen MK, Guiso N, He Q: PFGE and pertactin gene sequencing suggest limited genetic variability within the Finnish *Bordetella parapertussis* population. *J Med Microbiol* 2003;52:1059-1063.
285. Mäkinen J, Vuorinen I, Oksi J, Peltomaa M, He Q, Marjamäki M, Viljanen MK: Prevalence of granulocytic *Ehrlichia* and *Borrelia burgdorferi* sensu lato in *Ixodes ricinus* ticks collected from Southwestern Finland and from Vormsi Island in Estonia. *APMIS* 2003;111:355-362.
286. Männistö S, Pietinen P, Virtanen MJ, Salminen I, Albanes D, Giovannucci E, Virtamo J: Fatty acids and risk of prostate cancer in a nested case-control study in male smokers. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev* 2003;12:1422-1428.
287. Niemelä J, Henttinen T, Yegutkin GG, Airas L, Kujari A, Rajala P, Jalkanen S: IFN- α induced adenosine production on the endothelium: a mechanism mediated by CD73 (Ecto-5'-nucleotidase) up-regulation. *J Immunol* 2003;172:1646-1653.
288. Niemi L, Suvisaari J, Tuulio-Henriksson A, Lönnqvist J: Childhood developmental abnormalities in schizophrenia: evidence from high-risk studies. *Schizophr Res* 2003;60:239-258.

289. Niemi MR, Mentu J, Siitonen A, Niemelä SI: Confirmation of *Escherichia coli* and its distinction from *Klebsiella* species by gas and indole formation at 44 and 44.5 C. *Journal of applied microbiology* 2003;95:1242-1249.
290. Nissinen R, Leirisalo-Repo M, Tiittanen M, Julkunen H, Hirvonen H, Palosuo T, Vaarala O: CCR3, CCR5, interleukin 4 and interferon-gamma expression on synovial and peripheral T cells and monocytes in patients with rheumatoid arthritis. *J Rheumatol* 2003;30:1928-1934.
291. Nissinen R, Paimela L, Julkunen H, Tienari PJ, Leirisalo-Repo M, Palosuo T, Vaarala O: Peptidylarginine deiminase, the arginine to citrulline converting enzyme, is frequently recognized by sera of patients with rheumatoid arthritis, systemic lupus erythematosus and primary Sjögren syndrome. *Scand J Rheumatol* 2003;32:337-342.
292. Nokso-Koivisto J, Rätty R, Blomqvist S, Kleemola M, Syrjänen R, Pitkäranta A, Kilpi T, Hovi T: Specific virus infections associated with acute otitis media in young children. *J Med Virol* 2003.
293. Nurkka A, Obiero J, Käyhty H, Scott A: Effects of sample collection and storage on antipneumococcal immunoglobulin A in saliva. *Clin Diagn Lab Immunol* 2003;10:357-61.
294. Nyfors S, Könönen E, Bryk A, Syrjänen R, Jousimies-Somer H: Age-related frequency of penicillin resistance of oral *Veillonella*. *Diagn Microbiol Infect Dis* 2003(46):279-283.
295. Nyfors S, Könönen E, Syrjänen R, Komulainen E, Jousimies-Somer H: Emergence of penicillin resistance among *Fusobacterium nucleatum* populations of commensal oral flora during early childhood. *J Antimicrob Chemother* 2003;51:107-112.
296. Nyman M, Bergknut M, Fant ML, Raunio H, Jestoi M, Bengs C, Murk A, Koistinen J, Bäckman C, Pelkonen O, Tysklind M, Hirvi T, Helle E: Contaminant exposure and effects in Baltic ringed and grey seals as assessed by biomarkers. *Marine Environmental Research* 2003;55:73-99.
297. Ojanen S, Koistinen M, Backstrom P, Kankaanpää A, Tuomainen P, Hyytiä P, Kiianmaa K: Differential behavioural sensitization to intermittent morphine treatment in alcohol-preferring AA and alcohol-avoiding ANA rats: role of mesolimbic dopamine. *Eur J Neurosci* 2003;17:1655-1663.
298. On behalf of Guideline Group, Winell K, Erhola M, Iivonen K, Kentala J, Koski K, Kukkonen-Harjula K, Patja K, Rautalahti M, Teräsalmi E, Vilkmann S: Current Care Guideline. Smoking, nicotine dependency and interventions for cessation. *Suom Lääkäril* 2003;58:2985-2993.
299. Oravijärvi K, Timonen KL, Wiikinkoski T, Ruuskanen AR, Heinänen K, Ruuskanen J: Source contribution to PM_{2,5} particles in the urban air of a town situated close to a steel works. *Atmos Environ* 2003;37:1013-1022.
300. Paananen A, Ylipaasto P, Rieder E, Hovi T, Galama J, Roivainen M: Molecular and biological analysis of echovirus 9 strain isolated from a diabetic child. *J Med Virol* 2003;69:529-537.
301. Paavonen J, Karunakaran KP, Noguchi Y, Anttila T, Bloigu A, Dillner J, Hallmans G, Hakulinen T, Jellum E, Koskela P, Lehtinen M, Thoresen S, Lam H, Shen C, Brunham RC: Serum antibody response to the heat shock protein 60 of *Chlamydia trachomatis* in women with developing cervical cancer. *Am J Obstet Gynecol* 2003;189:1287-1292.
302. Paile-Hyvärinen M, Wahlbeck K, Eriksson JG: Quality of life and metabolic status in mildly depressed women with type 2 diabetes treated with paroxetine: A single-blind randomised placebo controlled trial. *BMC Family Practice* 2003;4.
303. Paju S, Carlson P, Jousimies-Somer H, Asikainen S: *Actinobacillus actinomycetemcomitans* and *Haemophilus aphrophilus* in systemic and non-oral infections in Finland. *APMIS* 2003;111:653-657.

304. Pajukanta P, Allayee H, Krass KL, Kuraishy A, Soro A, Lilja HE, Mar R, Taskinen M, Nuotio I, Laakso M, Rotter JI, De Bruin TWA, Cantor RM, Lusi AJ, Peltonen L: Combined analysis of genome scans of Dutch and Finnish families reveals a susceptibility locus for high-density lipoprotein cholesterol on chromosome 16q. *Am J Hum Genet* 2003;72:903-917.
305. Paldanius M, Bloigu A, Leinonen M, Saikku P: Measurement of *Chlamydia pneumoniae*-specific immunoglobulin A (IgA) antibodies by the microimmunofluorescence (MIF) method: Comparison of seven fluorescein-labeled anti-human IgA conjugates in an in-house MIF and one enzyme immunoass. *Clin Diagn Lab Immunol* 2003;10:8-12.
306. Palmer CGS, Turunen JA, Sinsheimer JS, Minassian S, Paunio T, Lönnqvist J, Peltonen L, Woodward JA: RHD maternal-fetal genotype incompatibility increases schizophrenia susceptibility. *Am J Hum Genet* 2003;71:1312-1319.
307. Palomäki H, Berg A, Meririnne E, Kaste M, Lönnqvist R, Lehtihalmes M, Lönnqvist J: Complaints of poststroke insomnia and its treatment with mianserin. *Cerebrovasc Dis* 2003;15:56-62.
308. Paloneva J, Mandelin J, Kiialainen A, Böhring T, Prudlo J, Hakola P, Haltia M, Konttinen YT, Peltonen L: DAP12/TREM2 deficiency results in impaired osteoclast differentiation and osteoporotic features. *J Exp Med* 2003;198:669-675.
309. Palosuo T, Tilvis R, Strandberg T, Aho K: Filaggrin related antibodies among the aged. *Ann Rheum Dis* 2003;62:261-263.
310. Paltoo D, Woodson K, Taylor P, Albanes D, Virtamo J, Tangrea J: Pro12Ala polymorphism in the peroxisome proliferator-activated receptor-gamma (PPAR-gamma) gene and risk of prostate cancer among men in a large cancer prevention study. *Cancer Lett* 2003;191:67-74.
311. Patovirta R, Reiman M, Husman T, Haverinen U, Toivola M, Nevalainen A: Mould specific IgG antibodies connected with sinusitis in teachers of mould damaged school: a two-year follow-up study. *Int J Occup Med Environ Health* 2003;16:221-230.
312. Pelkonen M, Marttunen M: Child and adolescent suicide: epidemiology, risk factors, and approaches to prevention. *Paediatric Drugs* 2003;5:243-265.
313. Pelkonen M, Marttunen M, Aro H: Risk for depression: a 6-year follow-up of Finnish adolescents. *J Affect Disord* 2003;77:41-51.
314. Pelkonen M, Notkola IL, Lakka T, Tukiainen HO, Kivinen P, Nissinen A: Delaying decline in pulmonary function with physical activity. *Am J Respir Crit Care Med* 2003;168:494-499.
315. Pettersson-Fernholm K, Forsblom C, Perola M, Groop PH: Polymorphisms in the nephrin gene and diabetic nephropathy in type 1 diabetic patients. *Kidney Int* 2003;63:1205-1210.
316. Pettersson-Fernholm K, Forsblom C, Hudson BI, Perola M, Grant PJ, Groop PH: The functional -374 T/A RAGE gene polymorphism is associated with proteinuria and cardiovascular disease in type 1 diabetic patients. *Diabetes* 2003;52:891-894.
317. Petäys T, von Hertzen L, Metso T, Ryttilä P, Jousilahti P, Helenius I, Vartiainen E, Hahtela T: Smoking and atopy as determinants of sputum eosinophilia and bronchial hyper-responsiveness in adults with normal lung function. *Respir Med* 2003;97:947-954.
318. Pihlaja H, Rantamäki T, Wikström J, Sumelahti M, Laaksonen M, Ilonen J, Ruutinen J, Pirttilä T, Elovaara I, Reunanen M, Kuokkanen S, Peltonen L, Koivisto K, Tienari PJ: Linkage disequilibrium between the MBP tetranucleotide repeat and multiple sclerosis is restricted to a geographically defined subpopulation in Finland. *Genes and Immunity* 2003;4:138-146.
319. Pihlajamäki M, Jalava J, Huovinen P, Kotilainen P, the Finnish Study Group for Antimicrobial Resistance: Antimicrobial resistance of invasive Pneumococci in Finland in 1999-2000. *Antimicrob Agents Chemother* 2003;47:1832-1835.

320. Pirkola S, Isometsä E, Lönnqvist J: Do means matter?: Differences in characteristics of Finnish suicide completers using different methods. *J Nerv Ment Dis* 2003;191:745-750.
321. Platonov AE, Vershinina IV, Käyhty H, Fijen CAP, Wurzner R, Kuijper EJ: Antibody-dependent killing of meningococci by human neutrophils in serum of late complement component-deficient patients. *Int Arch Allergy Immunol* 2003;130:314-21.
322. Platonov AE, Vershinina IV, Kuijper EJ, Borrow R, Käyhty H: Long term effects of vaccination of patients deficient in a late complement component with tetravalent meningococcal capsular polysaccharide vaccine. *Vaccine* 2003;21:4437-4447.
323. Podar T, Tuomilehto J: ACE inhibitors and ARBs role in management of diabetic complications. *New Ethicals Journal* 2003(November):37-40.
324. Poikonen E, Lyytikäinen O, Anttila V, Ruutu P: Candidemia in Finland, 1995-1999. *Emerging Infectious Diseases* 2003;9:985-990.
325. Pringle E, Phillips C, Thijs L, Davidson C, Staessen JA, De Leeuw PW, Jaaskivi M, Nachev C, Parati G, Tuomilehto J, Webster J, Bulpitt CJ, Fagard RH: Systolic blood pressure variability as a risk factor for stroke and cardiovascular mortality in the elderly hypertensive population. *J Hypertens* 2003;21:2251-2257.
326. Prättälä R: Dietary changes in Finland - success stories and future challenges. *Appetite* 2003;41:245-249.
327. Prättälä R, Groth MV, Oltersdorf US, Roos GM, Sekula W, Tuomainen HM: Use of butter and cheese in 10 European countries. A case of contrasting educational differences. *European Journal of Public Health* 2003;13:124-132.
328. Pulkkinen L, Vaalamo I, Hietala R, Kaprio J, Rose R: Peer report of adaptive behavior in twins and singletons: Is twinship a risk or an advantage? *Twin Res* 2003;6:106-118.
329. Puska P, Helasoja V, Prättälä R, Kasmel A, Klumbiene J: Health behaviour in Estonia, Finland and Lithuania 1994-1998. *European Journal of Public Health* 2003;13:11-17.
330. Pussinen PJ, Metso J, Keva R, Hirschmugl B, Sattler W, Jauhiainen M, Malle E: Plasma phospholipid transfer protein-mediated reactions are impaired by hypochlorite-modification of high density lipoprotein. *Int J Biochem Cell Biol* 2003;35:192-202.
331. Pussinen PJ, Jousilahti P, Alfthan G, Palosuo T, Asikainen S, Salomaa V: Antibodies to periodontal pathogens are associated with coronary heart disease. *Arterioscler Thromb Vasc Biol* 2003;23:1250-1254.
332. Pussinen PJ, Laatikainen T, Alfthan G, Asikainen S, Jousilahti P: Periodontitis is associated with a low concentration of vitamin C in plasma. *Clin Diagn Lab Immunol* 2003;10:897-902.
333. Putkonen H, Komulainen E, Virkkunen M, Eronen M, Lönnqvist J: Risk of repeat offending among violent female offenders with psychotic and personality disorders. *Am J Psychiatry* 2003;160:947-951.
334. Puumalainen T, Dagan R, Wuorimaa T, Zeta-Capeding R, Lucero M, Ollgren J, Käyhty H, Nohynek H: Greater antibody responses to an eleven valent mixed carrier diphtheria- or tetanus-conjugated pneumococcal vaccine in Filipino than in Finnish or Israeli infants. *Pediatr Infect Dis J* 2003;22:141-149.
335. Puumalainen T, Ekström N, Zeta-Capeding R, Jousimies K, Lucero M, Nohynek H, Käyhty H: Functional antibodies elicited by an 11-valent diphtheria - tetanus -conjugated pneumococcal vaccine. *J Infect Dis* 2003;187:1704-1708.
336. Puustinen K, Marjamäki M, Rastogi N, Sola C, Filliol I, Ruutu P, Holmström P, Viljanen MK, Soini H: Characterization of Finnish *Mycobacterium tuberculosis* isolates by spoligotyping. *J Clin Microbiol* 2003;41:1525-1528.

337. Qiao Q, Hu G, Tuomilehto J, Borch-Johnsen K, Balkau B, DECODE Study Group: Age and sex specific prevalence of diabetes and impaired glucose regulation in 13 European cohorts. *Diabetes Care* 2003;26:61-69.
338. Qiao Q, Jousilahti P, Eriksson J, Tuomilehto J: Predictive properties of impaired glucose tolerance for cardiovascular risk are not explained by the development of overt diabetes during follow-up. *Diabetes Care* 2003;26:2910-2914.
339. Qiao Q, Lindström J, Valle TT, Tuomilehto J: Progression to clinically diagnosed and treated diabetes from impaired glucose tolerance and impaired fasting glycaemia. *Diabet Med* 2003;20:1027-1033.
340. Qiao Q, Tuomilehto J, Borch-Johnsen K: Post-challenge hyperglycaemia is associated with premature death and macrovascular complications. *Diabetologia* 2003;46(Suppl 1):M17-M21.
341. Quiambao BP, Nohynek H, Käyhty H, Ollgren J, Gozum L, Geganayao CP, Soriano V, Mäkelä PH: Maternal immunization with pneumococcal polysaccharide vaccine in the Philippines. *Vaccine* 2003;21:3451-3454.
342. Rajakangas J, Basu S, Salminen I, Mutanen M: Adenoma growth stimulation by the trans-10, cis-12 isomer of conjugated linoleic acid (CLA) is associated with changes in mucosal NF-kappaB and cyclin D1 protein levels in the Min mouse. *J Nutr* 2003;133:1943-1948.
343. Rajala U, Päivänsalo M, Laakso M, Pelkonen O, Koskela P, Suramo I, Keinänen-Kiukaanniemi S: Lack of association between early atherosclerotic carotid artery wall lesions and serum level of homocysteine. *British Journal of Diabetes & Vascular Disease* 2003;3:230-232.
344. Rantakokko P, Mustonen S, Vartiainen T: Suppressor current switching: a simple and effective means to reduce background noise in ion chromatography. *J Chromatogr A* 2003;1020:265-272.
345. Rapola S, Jääntti V, Eerola M, Mäkelä PH, Käyhty H, Kilpi T: Anti-PsaA and the risk of pneumococcal AOM and carriage. *Vaccine* 2003;21:3608-3613.
346. Ratiner YA, Salmenlinna S, Eklund M, Keskimäki M, Siitonen A: Serology and genetics of the flagellar antigen of *Escherichia coli* O157:H7a,7c. *J Clin Microbiol* 2003;41:1033-1040.
347. Rautio M, Eerola E, Väisänen-Tunkelrott M, Molitoris D, Lawson P, Collins MD, Jousimies-Somer H: Reclassification of *Bacteroides putredinis* in a new genus *Alistipes* gen. nov., as *Alistipes putredinis* comb. nov., and description of *Alistipes finegoldii* sp. nov., from human sources. *Systematic and Applied Microbiology* 2003;26:182-188.
348. Remes ST, Iivanainen K, Koskela H, Pekkanen J: Which factors explain the lower prevalence of atopy amongst farmers' children? *Clin Exp Allergy* 2003;33:427-434.
349. Reunanen A, Heliövaara M, Aho K: Coffee consumption and risk of type 2 diabetes mellitus. *Lancet* 2003;361:702.
350. Rissanen H, Knekt P, Järvinen R, Salminen I, Hakulinen T: Serum fatty acids and breast cancer incidence. *Nutr Cancer* 2003;45:168-175.
351. Roman E, Hyytiä P, Nylander I: Maternal separation alters acquisition of ethanol intake in male. *Alcohol Clin Exp Res* 2003;27:31-37.
352. Romanov K, Varjonen J, Kaprio J, Koskenvuo M: Life events and depressiveness - the effect of adjustment for psychosocial factors, somatic health and genetic liability. *Acta Psychiatr Scand* 2003;107:25-33.

353. Romero-Steiner S, Frasch C, Concepcion N, Goldblatt D, Käyhty H, Väkeväinen M, Laferrriere C, Wauters D, Nahm MH, Schinsky MF, Plikaytis BD, Carlone GM: Multilaboratory Evaluation of a Viability Assay for Measurement of Opsonophagocytic Antibodies Specific to the Capsular Polysaccharides of *Streptococcus pneumoniae*. *Clin Diagn Lab Immunol* 2003;10:1019-1024.
354. Rontu R, Karhunen PJ, Ilveskoski E, Mikkelsen J, Kajander O, Perola M, Penttilä A, Koivisto AM, Lehtimäki T: Smoking-dependent association between paraoxonase 1 M/L55 genotype and coronary atherosclerosis in males: an autopsy study. *Atherosclerosis* 2003;171:31-37.
355. Roponen M, Seuri M, Nevalainen A, Randell J, Hirvonen MR: Nasal lavage method in the monitoring of upper airway inflammation: seasonal and individual variation. *Inhalation Toxicology* 2003;15:649-661.
356. Roponen M, Toivola M, Alm S, Nevalainen A, Jussila J, Hirvonen MR: Inflammatory and cytotoxic potential of the airborne particle material assessed by nasal lavage and cell exposure methods. *Inhalation Toxicology* 2003;15:23-38.
357. Roscani Calusni AL, Nogueira Roscani G, Barisson Villares MC, Soini H, Graviss EA, Carvalho Ramos M: IS6110 restriction fragment length polymorphism of *Mycobacterium tuberculosis* isolated from patients with pulmonary tuberculosis in Campinas, Brazil. Evidence of intercontinental distribution of strains. *Mem Inst Oswaldo Cruz* 2003;98:655-658.
358. Rose A, Nuorti P, Davidkin I, Nohynek H: Measles eliminated in Finland since 1996 - will it last? *EuroSurveillance* 2003;7.
359. Rose A, Vapalahti O, Lyytikäinen O, Nuorti P: Patterns of Puumala virus infection in Finland. *EuroSurveillance* 2003;8:9-13.
360. Rose R, Viken R, Dick D, Bates J, Pulkkinen L, Kaprio J: It does take a village: Nonfamilial environments and children's behavior. *Psychological Science* 2003;14:273-277.
361. Runstadler JA, Säilä H, Savolainen A, Leirisalo-Repo M, Aho K, Tuomilehto-Wolf E, Tuomilehto J, Seldin MF: Analysis of MHC region genetics in Finnish patients with juvenile idiopathic arthritis: evidence for different locus-specific effects in polyarticular vs pauciarticular subsets and a shared DRB1 epitope. *Genes and Immunity* 2003;4:326-225.
362. Ruoppi PI, Husman TM, Reiman MH, Nuutinen J, Hyvärinen AM, Nevalainen AI: Nasal symptoms among residents in moldy housing. *Scand J Work Environ Health* 2003;29:461-467.
363. Rytönen M, Moltchanova E, Ranta J, Taskinen O, Tuomilehto J, Karvonen M: The incidence of type 1 diabetes among children in Finland - rural - urban difference. *Health & Place* 2003;9:315-325.
364. Rätty R, Ziegler T, Kleemola M: The value of virus serology in epidemiological studies of acute otitis media in children. *Journal of Clinical Virology* 2003.
365. Rätty S, Sand J, Alho H, Nordback I: Alcoholic, but not biliary, pancreatitis varies seasonally in occurrence. *Scand J Gastroenterol* 2003;38:794-797.
366. Saarela K, Tirkkonen T, Laine-Ylijoki J, Jurvelin J, Nieuwenhuijsen MJ, Jantunen M: Exposure of population and microenvironmental distributions of volatile organic compounds concentrations in the EXPOLIS study. *Atmos Environ* 2003;37:5563-5575.
367. Sadeharju K, Hämäläinen A, Knip M, Lönnrot M, Koskela P, Virtanen SM, Ilonen J, Åkerblom HK, Hyöty H, The Finnish TRIGR Study Group: Enterovirus infections as a risk factor for type I diabetes: virus analyses in a dietary intervention trial. *Clin Exp Immunol* 2003;132:271-277.

368. Saijets S, Ylipaasto P, Vaarala O, Hovi T, Roivainen M: Enterovirus infection and activation of human umbilical vein endothelial cells. *J Med Virol* 2003;70:430-439.
369. Salmaggi A, Maccagnano E, Musso A, Di LL, Paloneva J, Boiardi A: An Italian family with Nasu-hakola disease. *J Neurol* 2003;250:878-880.
370. Salomaa V, Ketonen M, Koukkunen H, Immonen-Räihä P, Jerkkola T, Kärjä-Koskenkari P, Mähönen M, Niemelä M, Kuulasmaa K, Palomäki P, Mustonen J, Arstila M, Vuorenmaa T, Lehtonen A, Lehto S, Miettinen H, Torppa J, Tuomilehto J, Kesäniemi YA, Pyörälä K: Decline in out-of-hospital coronary heart disease deaths has contributed the main part to the overall decline in coronary heart disease mortality rates among persons 35 to 64 years of age in Finland. The FINAMI Study. *Circulation* 2003;108:691-696.
371. Salomaa V, Ketonen M, Koukkunen H, Immonen-Räihä P, Jerkkola T, Kärjä-Koskenkari P, Mähönen M, Niemelä M, Kuulasmaa K, Palomäki P, Arstila M, Vuorenmaa T, Lehtonen A, Lehto S, Miettinen H, Torppa J, Tuomilehto J, Kesäniemi YA, Pyörälä K: Trends in coronary events in Finland during 1983-1997; The FINAMI study. *Eur Heart J* 2003;24:311-319.
372. Samoilovich E, Roivainen M, Titov LP, Hovi T: Serotype-specific mucosal immune response and subsequent poliovirus replication in vaccinated children. *J Med Virol* 2003;71:274-280.
373. Sanchez-Villegas A, Martinez JA, Prättälä R, Toledo E, Roos G, Martinez-Gonzalez MA, FAIR-97-3096 group: A systematic review of socioeconomic differences in food habits in Europe: consumption of cheese and milk. *Eur J Clin Nutr* 2003;57:917-929.
374. Sarkola T, Dahl H, Eriksson CJP, Helander A: Urinary ethyl glucuronide and 5-hydroxytryptophol levels during repeated ethanol ingestion in healthy human subjects. *Alcohol Alcohol* 2003;38:347-351.
375. Sarkola T, Eriksson CJP: Testosterone increases in men after a low dose of alcohol. *Alcohol Clin Exp Res* 2003;27:682-685.
376. Sarti C, Stegmayr B, Tolonen H, Mähönen M, Tuomilehto J, Asplund K, for the WHO MONICA Project: Are changes in mortality from stroke caused by changes in stroke event rates or case fatality? Results from the WHO MONICA Project. *Stroke* 2003;34:1833-1841.
377. Saukkoriipi A, Kaijalainen T, Kuisma L, Ojala A, Leinonen M: Isolation of pneumococcal DNA from nasopharyngeal samples for real-time, quantitative PCR: comparison of three methods. *Molecular Diagnosis* 2003;7:9-15.
378. Savolainen C, Blomqvist S, Hovi T: Human rhinoviruses. *Paediatric Respiratory Reviews* 2003;4:91-98.
379. Savolainen C, Hovi T: Caveat: poliovirus may be hiding under other labels. *Lancet* 2003;361:1145-1146.
380. Schousboe K, Willemsen G, Kyvik K, Mortensen J, Boomsma D, Cornes B, Davis C, Fagnani C, Hjelmberg J, Kaprio J, de Lange M, Luciano M, Martin N, Pedersen N, Pietiläinen K, Rissanen A, Saarni S, Sorensen T, van Baal C, Harris J: Sex differences in heritability of BMI: a comparative study of results from twin studies in eight countries. *Twin Res* 2003;6:409-421.

381. Segurado R, Detera-Wadleigh S, Levinson D, Lewis C, Gill M, Nurnberger J, Craddock N, DePaulo R, Baron M, Gershon E, Ekholm J, Cichon S, Turecki G, Claes S, Kelsoe J, Schofield P, Badenhop R, Morissette J, Coon H, Blackwood D, McInnes LA, Foroud T, Edenberg H, Reich T, Rice J, Goate A, McInnes M, McMahon F, Badner J, Goldin L, Bennet P, Willour V, Zandi P, Liu J, Gilliam C, Juo SH, Berrettini W, Yoshikawa T, Peltonen L, Lönnqvist J, Nöthen M, Schumacher J, Windemuth C, Rietschel M, Propping P, Maier W, Alda M, Grof P, Rouleau G, Del-Favero J, Van Broeckhoven C, Mendlewicz J, Adolfsson R, Spence A, Luebbert H, Adams L, Donald J, Mitchell P, Barden N, Shink E, Byerley W, Muir W, Visscher P, Macgregor S, Gurling H, Kalsi G, McQuillin A, Escamilla M, Reus V, Leon P, Freimer N, Ewald H, Kruse T, Mors O, Radhakrishna U, Blouin JL, Antonarakis S, Akuru N: Genome scan meta-analysis of schizophrenia and bipolar disorder, part III: Bipolar disorder. *Am J Hum Genet* 2003;73:49-62.
382. Seppälä H, Haanperä M, Al-Juhaish M, Järvinen H, Jalava J, Huovinen P: Antimicrobial susceptibility patterns and macrolide resistance genes of viridans group streptococci from normal flora. *J Antimicrob Chemother* 2003;52:636-644.
383. Sever PS, Dahlöf B, Poulter NR, Wedel H, Beevers G, Caulfield M, Collins R, Kjeldsen SE, Kristinsson A, McInnes GT, Mehlsen J, Nieminen M, O'Brien E, Östergren J, ASCOT Investigators, Sarti C, Tuomilehto J, Valle T: Prevention of coronary and stroke events with atorvastatin in hypertensive patients who have average or lower-than-average cholesterol concentrations, in the Anglo-Scandinavian Cardiac Outcomes Trial - Lipid Lowering arm (ASCOT-LLA): a multi. *Lancet* 2003;361:1149-1158.
384. Sierksma A, Sarkola T, Eriksson CJP, Hendriks HFJ: Effect of moderate alcohol consumption on plasma hormone levels in healthy middle-aged men. *Alcohol Research* 2003;7:235-238.
385. Siggins S, Jauhainen M, Olkkonen VM, Tenhunen J, Ehnholm C: Phospholipid transfer protein (PLTP) secreted by HepG2 cells resembles the high-activity PLTP form in human plasma. *J Lipid Res* 2003;44:1698-1704.
386. Sigstad E, Luostarinen T, Lie AK, Dillner J, Jellum E, Lehtinen M, Thoresen S, Abeler V: A prospective study of the correlation between prediagnostic human papillomavirus seropositivity and HPV DNA presence in subsequently occurring cervical cancers. *Br J Cancer* 2003(87):175-180.
387. Siitonen HA, Kopra O, Kääriäinen H, Haravuori H, Winter RM, Säämänen A, Peltonen L, Kestilä M: Molecular defect of RAPADILINO syndrome expands the phenotype spectrum of RECQL diseases. *Hum Mol Genet* 2003;12:2837-2844.
388. Silaste M, Rantala M, Alftan G, Aro A, Kesäniemi YA: Plasma homocysteine concentration is decreased by dietary intervention. *Br J Nutr* 2003;89:295-301.
389. Sillanpää M, Hillamo R, Mäkelä T, Pennanen AS, Salonen RO: Field and laboratory tests of a high volume cascade impactor. *Journal of Aerosol Science* 2003;34:485-500.
390. Silventoinen K, Jousilahti P, Vartiainen E, Tuomilehto J: Appropriateness of anthropometric obesity indicators in assessment of coronary heart disease risk among Finnish men and women. *Scandinavian Journal of Public Health* 2003;31:283-290.
391. Silventoinen K, Kaprio J, Koskenvuo M, Lahelma E: The association between body height and coronary heart disease among Finnish twins and singletons. *Int J Epidemiol* 2003;32:78-82.
392. Silventoinen K, Sammalisto S, Perola M, Boomsma D, Cornes B, Davis C, Dunkel L, de Lange M, Harris J, Hjelmborg J, Luciano M, Martin N, Mortensen J, Nisticò L, Pedersen N, Skytthe A, Spector T, Stazi M, Willemsen G, Kaprio J: Heritability of adult body height: a comparative study of twin cohorts in eight countries. *Twin Res* 2003;6:399-408.

393. Simanainen U, Tuomisto JT, Tuomisto J, Viluksela M: Dose-response analysis of short-term effects of 2,3,7,8-tetrachloribenzo-p-dioxin in three differentially susceptible rat lines. *Toxicol Appl Pharmacol* 2003;187:128-136.
394. Sing CF, Stengård JH, Kardia SLR: Genes, environment, and cardiovascular disease. *Arterioscler Thromb Vasc Biol* 2003;23:1190-1196.
395. Sinisalo M, Aittoniemi J, Käyhty H, Vilpo J: Vaccination against infections in chronic lymphocytic leukemia. *Leuk Lymphoma* 2003;44:649-652.
396. Skytthe A, Pedersen N, Kaprio J, Stazi M, Hjelmborg J, Iachine I, Vaupel J, Christensen K: Longevity studies in genomeEUtwin. *Twin Research* 2003;6:448-454.
397. Smith-Warner SA, Spiegelman D, Yaun SS, Albanes D, Beeson WL, van den Brandt PA, Feskanich D, Folsom AR, Fraser GE, Freudenheim JL, Giovannucci E, Goldbohm RA, Graham S, Kushi LH, Miller AB, Pietinen P, Rohan TE, Speizer FE, Willett WC, Hunter DJ: Fruits, vegetables and lung cancer: a pooled analysis of cohort studies. *Int J Cancer* 2003;107:1001-1011.
398. Snapir A, Mikkelsen J, Perola M, Penttilä A, Scheinin M, Karhunen PJ: Variation in the alpha2B-adrenoceptor gene as a risk factor for prehospital fatal myocardial infarction and sudden cardiac death. *J Am Coll Cardiol* 2003;41:190-194.
399. Sokero P, Melartin T, Rytälä H, Leskelä U, Lestelä-Mielonen P, Isometsä E: Suicidal ideation and attempts among psychiatric patients with major depressive disorder. *J Clin Psychiatry* 2003;64:1094-1100.
400. Soro A, Jauhiainen M, Ehnholm C, Taskinen MR: Determinants of low HDL levels in familial combined hyperlipidemia. *J Lipid Res* 2003;44:1536-1544.
401. Spence JP, Liang T, Eriksson CJP, Taylor RE, Wall TL, Ehlers CL, Carr LG: Evaluation of aldehyde dehydrogenase 1 promoter polymorphisms identified in human populations. *Alcohol Clin Exp Res* 2003;27:1389-1394.
402. Stolt A, Sasnauskas K, Koskela P, Lehtinen M, Dillner J: Seroepidemiology of the human polyomaviruses. *J Gen Virol* 2003;84:1499-1504.
403. Stolzenberg-Solomon RZ, Dodd KW, Blaser MJ, Virtamo J, Taylor PR, Albanes D: Tooth loss, pancreatic cancer, and *Helicobacter pylori*. *Am J Clin Nutr* 2003;78:176-181.
404. Strandberg TE, Strandberg A, Salomaa VV, Pitkälä K, Miettinen TA: Impact of midlife weight change on mortality and quality of life in old age. Prospective cohort study. *Int J Obes Relat Metab Disord* 2003;27:950-954.
405. Strengell M, Matikainen S, Sirén J, Foster D, Julkunen I, Sareneva T: IL-21 in synergy with IL-15 or IL-18 enhances IFN- γ production in human NK and T cells. *J Immunol* 2003;170:5464-5469.
406. Sulander T, Helakorpi S, Rahkonen O, Nissinen A, Uutela A: Chances and associations in healthy diet among the Finnish elderly, 1985-2001. *Age Ageing* 2003;32:394-400.
407. Sulander TT, Rahkonen OJ, Uutela A: Functional ability in the elderly Finnish population: time period differences and associations, 1985-99. *Scandinavian Journal of Public Health* 2003;31:100-106.
408. Suominen K, Henriksson M, Isometsä E, Conwell Y, Heilä H, Lönnqvist J: Nursing home suicides - a psychological autopsy study. *International Journal of Geriatric Psychiatry* 2003;18:1095-1101.
409. Suominen-Taipale AL, Nordblad A, Arinen S: Dental attendance in relation to aspects of need in the adult Finnish population. *Zeitschrift für Gesundheitswissenschaften* 2003;5:7-19.

410. Suviolahti E, Oksanen LJ, Öhman M, Cantor RM, Riddesträhle M, Tuomi T, Kaprio J, Rissanen A, Mustajoki P, Jousilahti P, Vartiainen E, Silander K, Kilpikari R, Salomaa V, Groop L, Kontula K, Peltonen L, Pajukanta P: The SLC6A14 gene shows evidence of association with obesity. *J Clin Invest* 2003;112:1762-1772.
411. Suvisaari J, Mautemps N, Haukka J, Hovi T, Lönnqvist J: Childhood central nervous system viral infections and adult schizophrenia. *Am J Psychiatry* 2003;160:1183-1185.
412. Säilä H, Savolainen A, Kauppi M, Alakulppi N, Tuomilehto-Wolf E, Tuomilehto J, Leirisalo-Repo M, Aho K: Occurrence of chronic inflammatory rheumatic sideases among parents of multiple offspring affected by juvenile idiopathic arthritis. *Clin Exp Rheumatol* 2003;21:263-265.
413. Takkinen J, Ammon A: The 11th international workshop on Campylobacter, Helicobacter and related Organisms (CHRO), 2001. *EuroSurveillance* 2003;8:219-222.
414. Takkinen J, Ammon A, Robstad O, Breuer T: European survey on Campylobacter surveillance and diagnosis 2001. *EuroSurveillance* 2003;8:207-213.
415. Tarkiainen TH, Timonen KL, Vanninen EJ, Alm S, Hartikainen JEK, Pekkanen J: Effect of acute carbon monoxide exposure on heart rate variability in patients with coronary artery disease. *Clinical Physiology and Functional Imaging* 2003;23:88-102.
416. The ATBC Study Group: Incidence of cancer and mortality following α -tocopherol and β -carotene supplementation: a postintervention follow-up. *JAMA* 2003;290:476-485.
417. The DECODE-DECODA Study Group, Tuomilehto J: Age, body mass index and type 2 diabetes - associations modified by ethnicity. *Diabetologia* 2003;46:1063-1070.
418. The Expert Committee on the Diagnosis and Classification of , Tuomilehto J: Follow-up report on the diagnosis of diabetes mellitus. *Diabetes Care* 2003;26:3160-3167.
419. Toiviainen H, Jallinoja P, Aro AR, Hemminki E: Medical and lay attitudes towards genetic screening and testing in Finland. *Eur J Hum Genet* 2003;11:565-572.
420. Torkko P, Katila ML, Kontro M: Gas-chromatographic lipid profiles in identification of currently known slowly growing environmental mycobacteria. *J Med Microbiol* 2003;52:315-323.
421. Truelsen T, Mähönen M, Tolonen H, Asplund K, Bonita R, Vanuzzo D, for the WHO MONICA Project: Trends in Stroke and Coronary Heart Disease in the WHO MONICA Project. *Stroke* 2003;34:1346-1352.
422. Tuomainen P, Patsenka A, Hyytiä P, Grinevich V, Kiianmaa K: Extracellular levels of dopamine in the nucleus accumbens in AA and ANA rats. *Alcohol* 2003;29:117-124.
423. Tuomilehto J: Reducing coronary heart disease associated with type 2 diabetes: lifestyle intervention and treatment of dyslipidaemia. *Diabetes Res Clin Pract Suppl* 2003;61:S27-S34.
424. Tuomilehto J: Typ-2-Diabetes. What about lifestyle? *Diabetes Forum* 2003;4:16-18.
425. Tuomilehto J, Hu G: Physical fitness and risk factors for CVD and type 2 diabetes. *International Diabetes Monitor* 2003;15:5-7.
426. Tuomilehto J, Lindström J: The major diabetes prevention trials. *Current Diabetes Reports* 2003;3:115-122.
427. Tuominen R, Reunanen A, Paunio M, Paunio I, Aromaa A: Oral health indicators poorly predict coronary heart disease deaths. *J Dent Res* 2003;82:713-718.

428. Tuppurainen T, Asikainen A, Ruokojärvi P, Ruuskanen J: Perspectives on the formation of polychlorinated dibenzo-p-dioxins and dibenzofurans during municipal solid waste (MSW) incineration and other combustion processes. *Accounts of Chemical Research* 2003;36:652-658.
429. Tuulio-Henriksson A, Arajärvi R, Partonen T, Haukka J, Varilo T, Schreck M, Cannon T, Lönnqvist J: Familial loading associates with impairment in visual span among healthy sibilings of schizophrenia patients. *Biol Psychiatry* 2003;54:623-628.
430. Uusitupa M, Lindi V, Louheranta A, Salopuro T, Lindström J, Tuomilehto J, Finnish Diabetes Prevention Study Group: Long-term improvement in insulin sensitivity by changing lifestyles of people with impaired glucose tolerance. 4-year results from the Finnish Diabetes Prevention Study. *Diabetes* 2003;52:2532-2538.
431. Uutela A, Absetz P, Nissinen A, Valve R, Talja M, Fogelholm M: Health psychological theory in promoting population health in Päijät-Häme, Finland: first steps toward a type 2 diabetes prevention study. *Journal of Health Psychology* 2003;9:73-84.
432. Vainio S, Ikonen E: Macrophage cholesterol transport: a critical player in foam cell formation. *Ann Med* 2003;35:146-155.
433. Vallius M, Lanki T, Tiittanen P, Koistinen K, Ruuskanen J, Pekkanen J: Source apportionment of urban ambient PM_{2,5} in two successive measurement campaigns in Helsinki, Finland. *Atmos Environ* 2003;37:615-623.
434. Valsta LM, Kilkkinen A, Mazur W, Nurmi T, Lampi AM, Ovaskainen M, Korhonen T, Adlercreutz H, Pietinen P: Phyto-oestrogen database of foods and average intake in Finland. *Br J Nutr* 2003;89(Suppl. 1):S31-S38.
435. Varilo T, Paunio T, Parker A, Perola M, Meyer J, Terwilliger JD, Peltonen L: The interval of linkage disequilibrium (LD) detected with microsatellite and SNP markers in chromosomes of Finnish populations with different histories. *Hum Mol Genet* 2003;12:51-59.
436. Vengeliene V, Siegmund S, Singer MV, Sinclair JD, Li TK, Spanagel R: A comparative study on alcohol-preferring rat lines: effects of deprivation and stress phases on voluntary alcohol intake. *Alcohol Clin Exp Res* 2003;27:1048-1054.
437. Verhelst R, Kaijalainen T, Baere TD, Verschraegen G, Claeys G, Simaey L, Ganck CD, Vaneechoutte M: Comparison of five genotypic techniques for identification of optochin-resistant pneumococcus-like isolates. *J Clin Microbiol* 2003;41:3521-3525.
438. Verta M, Salo S, Malve O, Kiviranta H: Continued transport of PCCD/F contaminated sediments from river Kymijoki to the Gulf of Finland, the Baltic Sea. *Organohalogen Compounds* 2003;61:405-408.
439. Videman T, Battie MC, Gibbons LE, Maravilla K, Manninen H, Kaprio J: Associations between back pain history and lumbar MRI findings. *Spine* 2003;28:582-588.
440. Viik-Kajander M, Moltchanova E, Salomaa V, Tuomilehto J, Ketonen M, Palomäki P, Miettinen H, Pyörälä K, Karvonen M, FINMONICA AMI Register Study Group: Geographical variation in the incidence of acute myocardial infarction in eastern Finland - a Bayesian perspective. *Ann Med* 2003;35:43-50.
441. Virtanen SM, Knip M: Nutritional risk predictors of β cell autoimmunity and type 1 diabetes at a young age. *Am J Clin Nutr* 2003;78:1053-1067.
442. Vlasak M, Blomqvist S, Hovi T, Hewat E, Blaas D: Sequence and structure of human rhinoviruses reveal the basis of receptor discrimination. *J Virol* 2003;77:6923-6930.
443. Vormaa H, Naukkarinen H, Sarna S, Kuoppasalmi K: Long-term outcome after benzodiazepine withdrawal treatment in subjects with complicated dependence. *Drug Alcohol Depend* 2003;70:309-314.

444. De Vries H, Mudde A, Leijts I, Charlton A, Vartiainen E, Buijs G, Clemente MP, Storm H, Navarro AG, Nebot M, Prins T, Kremers S: The European Smoking prevention Framework Approach (ESFA): an example of integral prevention. *Health Educ Res* 2003;18:611-626.
445. Vuola JM, Ristola MA, Cole B, Jarviluoma A, Tvaroha S, Ronkko T, Rautio O, Arbeit RD, Reyn CF: Immunogenicity of an inactivated mycobacterial vaccine for the prevention of HIV-associated tuberculosis: a randomized, controlled trial. *Aids* 2003;17:2351-2355.
446. Weinstein SJ, Hartman TJ, Stolzenberg-Solomon R, Pietinen P, Barrett MJ, Taylor PR, Virtamo J, Albanes D: Null association between prostate cancer and serum folate, vitamin B6, vitamin B12, and homocysteine. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev* 2003;12:1271-1272.
447. Wolf-Maier K, Cooper RS, Banegas JR, Giampaoli S, Hense HW, Joffres M, Kastarinen M, Poulter N, Primatesta P, Rodriguez-Artalejo F, Stegmayer B, Thamm M, Tuomilehto J, Vanuzzo D, Vescio F: Hypertension prevalence and blood pressure levels in 6 European countries, Canada, and the United States. *JAMA* 2003;289:2363-2369.
448. Wong W, Hawe E, Li LK, Miller GJ, Nicaud V, Pennacchio LA, Humphries SE, Talmud PJ: Apolipoprotein AIV gene variant S347 is associated with increased risk of coronary heart disease and lower plasma. *Circ Res* 2003;92:969-975.
449. Woodson K, Tangrea JA, Lehman TA, Modali R, Taylor KM, Snyder K, Taylor PR, Virtamo J, Albanes D: Manganese superoxide dismutase (MnSOD) polymorphism, α -tocopherol supplementation and prostate cancer risk in the Alpha-Tocopherol, Beta-Carotene Cancer Prevention Study (Finland). *Cancer Causes Control* 2003;14:513-518.
450. Woodson K, Tangrea JA, Pollak M, Copeland TD, Taylor PR, Virtamo J, Albanes D: Serum insulin-like growth factor I: tumor marker or etiologic factor? A prospective study of prostate cancer among Finnish men. *Cancer Res* 2003;63:3991-3994.
451. Xu B, Pekkanen J, Husman T, Keski-Nisula L, Koskela P: Maternal sex hormones in early pregnancy and asthma among offspring: A case-control study. *J Allergy Clin Immunol* 2003;112:1101-1104.
452. Yegutkin GG, Samburski SS, Jalkanen S: Soluble purine-converting enzymes circulate in human blood and regulate extracellular ATP level via counteracting pyrophosphatase and phosphotransfer reactions. *FASEB J* 2003;17:1328-1330.
453. Ylihärtilä H, Eriksson JG, Forsen T, Kajantie E, Osmond C, Barker DJP: Self-perpetuating effects of birth size on blood pressure levels in elderly people. *Hypertension* 2003;41:446-450.
454. Ylinen JJ, Julin M, Rezasoltani A, Virtapohja H, Kautiainen H, Karila T, Malkia E: Effect of training in greco-roman wrestling on neck strength at the elite level. *Journal of Strength and Conditioning Research* 2003;17:755-759.
455. Ylönen K, Alftan G, Groop L, Saloranta C, Aro A, Virtanen SM, the Botnia Research Group: Dietary intakes and plasma concentrations of carotenoids and tocopherols in relation to glucose metabolism in subjects at high risk of type 2 diabetes: the Botnia Dietary Study. *Am J Clin Nutr* 2003;77:1434-1441.
456. Ylönen K, Saloranta C, Kronberg-Kippilä, Groop L, Aro A, Virtanen SM, Botnia Research Group: Associations of dietary fiber with glucose metabolism in nondiabetic relatives of subjects with type 2 diabetes. The Botnia Dietary Study. *Diabetes Care* 2003;26:1979-1985.
457. Österblad M, Järvinen H, Lönnqvist K, Huikko S, Laippala P, Viljanto J, Arvilommi H, Huovinen P: Evaluation of a new cellulose sponge-tipped swab for microbiological sampling: a laboratory and clinical investigation. *J Clin Microbiol* 2003;41:1894-1900.

B. Original articles and reviews published in domestic languages

1. Absetz P, Aro AR: Mammografiaseulontojen psyykkiset hyödyt ja haitat. *Duodecim* 2003;119:2138-2144.
2. Aro A: Homokysteiini ja sepelvaltimotauti. *Duodecim* 2003;119:1131-1135.
3. Aro AR: Masennus ei näytä altistavan rintasyövälle . *Erikoislääkäri* 2003;1:7-8.
4. Aromaa A, Launis V, Lötjönen S: DNA-näytteet epidemiologisissa tutkimuksissa. *Suom Lääkäril* 2003;58:4467-4471.
5. Barengo NC, Uusitalo T, Myllykangas M, Sandström P, Jormanainen V: Suomalaisten lääkärin tupakointi vuosina 1990-2001 sekä suhtautuminen tupakointiin potilastyössä. *Suom Lääkäril* 2003;58:3059-3063.
6. Eklund M, Siitonen A: EHEC-bakteerin virulenssiprofiili infektion vakavuuden ennustamisessa. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(1):9-9.
7. Eriksson J: Insuliiniresistenssi ja liikunta. *Suom Lääkäril* 2003;58:3097-3098.
8. Eriksson J: Tyypin 2 diabetes tänään. *Dosis* 2003;19:213-223.
9. Eriksson JG, Forsén T, Kajantie E, Ylihärsilä H: Ohjelmoituvatko kansantautimme jo sikiökaudella ja varhaislapsuudessa? *Suom Lääkäril* 2003;38:3767-3772.
10. Erlund I: Flavonoidien kversetiini, hesperetiini ja nagingeniini määrittäminen ja farmakokinetiikka ihmisellä. *Kliin lab* 2003(3):52.
11. Eskola E, Patja K: Nikotiinikorvaushoidon kustannustehokkuus 35-65-vuotiailla tupakoijilla Suomessa. *Suom Lääkäril* 2003;58:2419-2422.
12. Haapa E, Aro A: Glykemiaindeksin merkitys diabeetikoille ja terveille. *Suom Lääkäril* 2003;58:2651-2653.
13. Haukkala A, Vartiainen E: European Smoking Prevention Framework Approach - Onnistunutta tupakoinnin ehkäisyä yläasteella. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(7):11.
14. Helasoja V, Prättälä R: Naisten tupakointi yleistyy Liettuassa. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(7):14.
15. Hovi T, Kuronen T, Rapola S, Kilpi T, Kansanterveyslaitoksen rokotussuositustyöryhmä: Influenssarokotus lääketieteellisille riskiryhmille ja kaikille 65 vuotta täyttäneille. Kansanterveyslaitoksen influenssarokotussuositus syksyille 2003. *Suom Lääkäril* 2003;58:2647-2649.
16. Hulkko T, Hovi T, Joensuu J, Kilpi T, Postila V, Rapola S: Rokotusohjelman muutokset vuonna 2003. *Tehy* 2003.
17. Huovinen P: Bakteriofagihoito. *Duodecim* 2003;119:581-583.
18. Huovinen P: Lisääkö vanhempien ihmisten arvostus terveyttä? *Duodecim* 2003;119:2029-2030.
19. Huovinen P: Suositukset eivät ehkä riitä. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(10):2.
20. Huovinen P, Rautakorpi UM, MIKSTRA -työryhmä: MIKSTRA - kohti optimaalista mikrobilääkkeiden käyttöä. *Kunnallislääkäri* 2003;18:73-77.

21. Huurre T, Rahkonen O, Aro H: Terveydentilan ja terveystyöskäytännön sosioekonomiset erot nuoruudesta aikuisuuteen. *Sosiaalilääket Aikakausi* 2003;40:154-162.
22. Hyvärinen A: Kosteusvauriorakennuksissa erilaisia sienilajeja. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003;3:16-16.
23. Hänninen A, Vakkila J: Dendriittisolu - immuunivasteen kapellimestari. *Duodecim* 2003;119:763-772.
24. Hänninen O, Salonen RO, Koistinen K, Lanki T, Jantunen M: Venäjän metsäpalojen savusumu Suomessa syyskuussa 2002. *Ilmansuojelu* 3/2003; 21-27.
25. Isometsä E: Bipolaarihäiriön diagnostiikka ja kliininen seuranta. *Neuroscience News* 2003(1):6-10.
26. Isosaari P, Kiviranta H: Monivaiheinen analytiikka löytää kalojen ympäristömyrkyt. 2003. *Kaari - pellolta pöytään* 2(1):24-25.
27. Jalava K: Mitä opimme eläinten koronaviruksista. *Duodecim* 2003;119:1609-1610.
28. Jalava K, Leinikki P: Koronavirukset eläimillä yleisiä. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(5-6):11-12.
29. Jalava K, Nuorti P: Porkkanaraasteesta laaja *Yersinia pseudotuberculosis* -epidemia. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(8):9.
30. Jalkanen M, Tuominen M, Halmesmäki E, Järvenpää A, Kajanoja P, Lyytikäinen O: Synnyttäjien ja vastasyntyneiden jälki-infektioseuranta. *Suomen sairaalahygienialehti* 2003(1):19-23.
31. Jalkanen S: Immunologia biotieteenä. *Duodecim* 2003;119:747-748.
32. Jallinoja P: Mikä on korrekta puhetta vammaisista ja sairaista? *Suom Lääkäril* 2003;58:3223-3225.
33. Jousilahti P: Cardiovascular disease mortality trends in Finland. *Suom Lääkäril* 2003;58:2969-2971.
34. Kajantie E, Forsén T, Ylihärsilä H, Eriksson J: Määräytyvätkö aikuisiän sairaudet sikiökaudella ja lapsuudessa? *Duodecim* 2003;119:1655-1663.
35. Kanerva M: Tartuntatautilanne Suomessa - raportoidut mikrobilöydökset. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(1):7.
36. Kanerva M, Mentula S, Lyytikäinen O, Ruutu P, Kusnetsov J, Nuorti P: Legionelloosin seuranta ja torjunta tehostuvat. *Suom Lääkäril* 2003(48):4915-4919.
37. Kaprio J: Onko alkoholismi perinnöllistä? *Duodecim* 2003;119:2514-2519.
38. Keinänen M: Uusi menetelmä talousvesiverkoston mikrobistojen määrittämiseen (väitöskirja-artikkeli). *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(9):3-4.
39. Kiianmaa K, Mäkisalo H: Teema: Alkoholihaitat. *Duodecim* 2003;119:2476-2521.
40. Kiianmaa K, Tiisonen J, Hyytiä P: Alkoholiriippuvuuden hermostollinen perusta. *Duodecim* 2003;119:2494-2500.
41. Korhonen L: Eurooppalaiset vesiasiantuntijat tapasivat Kuopiossa. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(9):3-3.
42. Korhonen L: Talousvedessä aktinomykettejä. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003;9:4.

43. Korhonen L: Vesiyhteistyötä yli Euroopan. Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland 2003;4:10-11.
44. Koskinen S, Gould R, Helakorpi S, Hytti H, Kauppinen T, Vuori M: Toteutuvatko Terveys 2015 -ohjelman tavoitteet. Hyvinvointikatsaus 2003;2:35-41.
45. Lahti-Koski M: Ravitsemuksen hyvä kehitys taantumassa. Kansa lihoo ja ruokatottumuksissa parannettavaa etenkin nuorilla aikuisilla. Elintarvike ja terveys 2003;5:8-10.
46. Laine , Jousilahti P: Tukipiste Laturi - mielenterveyspotilaiden kokonaisvaltainen avohoitopalvelumalli. Suom Lääkäril 2003;58:2340-2343.
47. Lakka HM, Laaksonen DE, Lakka TA, Niskanen L, Kumpusalo E, Tuomilehto J, Salonen JT: Metabolinen oireyhtymä lisää sydän- ja verisuonitautien aiheuttamaa ja kokonaiskuolleisuutta. Duodecim 2003;119:1165-1167.
48. Lehtinen M, Bloigu A, Koskela A, Lehtinen T: Äidin raskaudenaikainen infektio lasten leukemian syynä. Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland 2003(8):3.
49. Lehtinen M, Lehtinen T, Koskela P, Bloigu A: Raskaudenaikainen infektio lasten leukemian syynä. Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland 2003(8):3.
50. Lehtinen M, Malm C, Apter D, Heikkilä R, Heino P, Rimpilä K, Zilliacus R, Paavonen J: Ett preventivt vaccinn mot human papillomavirus. Lakartidningen 2003(100):3408-3412.
51. Lehtola M: Fosfori on Suomessa tärkeä talousveden mikrobikasvun säätelijä. Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland 2003;1:16.
52. Lyytikäinen O: Näinkin voi käydä: Listeria ja voi. Suomen sairaalahygienialehti 2003(3):134-136.
53. Lyytikäinen O, Jalkanen M, Ratia M, Hällsten S, Kujala P, Rantala A, Ruutu P: Sairaalainfektioiden torjunta Suomen sairaaloissa. Suom Lääkäril 2003;24:2623-2626.
54. Lyytikäinen O, Jalkanen M, Ratia M, Hällsten S, Kujala P, Rantala A, Ruutu P: Sairaalainfektioiden torjunta Suomessa. Suomen sairaalahygienialehti 2003(4):171-178.
55. Lyytikäinen O, Kela E, Kujala P: Eristystilat Suomen sairaaloissa. Suomen sairaalahygienialehti 2003(4):179-180.
56. Lönnqvist J: Itsensä johtaminen. Erikoislääkäri 2003(1):18-21.
57. Lönnqvist J: Mielenterveys peritään ja hankitaan. Hyvä Terveys 2003(9):62-65.
58. Lönnqvist J: Psykooseja voidaan ehkäistä. Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland 2003(5):6.
59. Lönnqvist J: Viinaa, vapautta ja vastuuta. Pääkirjoitus. Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland 2003(8):3.
60. Lönnqvist J: Väestön mielenterveys ja mielenterveyden ongelmat Suomessa. Hyvinvointikatsaus 2003(2):5-8.
61. MIKSTRA -työryhmä: Arkikäytäntö poikkeaa suosituksista - terveyskeskusten diagnostisia apuvälineitä käytetään aika vähän. Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland 2003;4:5-6.
62. MIKSTRA -työryhmä: Hoitajat - liian vähän käytetty voimavara infektioiden hoidossa? SAIRAANHOITAJA 2003;76:32-33.
63. MIKSTRA -työryhmä: Terveyskeskusten diagnostiset apuvälineet hengitystieinfektioissa. Suom Lääkäril 2003;58:1668-1671.

64. Nevalainen A: Asumisterveysohje - opastusta homeongelmien selvittämiseen. *Työterveyslääkäri* 2003;4:472-474.
65. Nissinen T, Lehtola M: Parantaako vesijohtoverkoston puhdistus veden laatua? *Vesitalous* 2003;1:30-34.
66. Nummela O, Uutela A, Valve R, Fogelholm M, Karisto A: Hyvään ikääntymiseen Päijät-Hämeessä. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003;9:12-13.
67. Ovaskainen M, Nissinen K, Tapanainen H: Ruokavalion koostumus. In: Männistö S, Ovaskainen M, Valsta L ed. *Finravinto 2002 -tutkimus*. 2003:21-37. (Publications of National Public Health Institute, Series B B3/2003/2003).
68. von der Pahlen B, Eriksson CJP: Alkoholi ja aggressiivinen käyttäytyminen. *Duodecim* 2003;119:2488-2493.
69. Partonen T, Haukka J, Lönnqvist J: Itsemurhakuolleisuus Suomessa vuosina 1979-2001. *Duodecim* 2003;119:1827-1834.
70. Partonen T, Haukka J, Lönnqvist J: Itsemurhakuolleisuus on huipussaan keväisin. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003:3-4.
71. Patja K: Maailman tupakka ja terveys konferenssi 2003, the World Tobacco Or Health Conference 2003. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(7):5.
72. Patja K, Helakorpi S: Aikuisväestön tupakointi. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(7):4.
73. Patja K, Laatikainen T: Tupakansavulle altistutaan työssä, vapaalla ja kotona. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(7):3.
74. Patja K, Vartiainen E: Tobacco epidemic in Finland. *Suom Lääkäril* 2003;58:2959-2963.
75. Pekkanen J: Astman monet kasvat. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(8):3-5.
76. Pekkanen J, Timonen KL: ULTRA-tutkimus: Kaupunki-ilman pienhiukkasten koon ja lukumäärän vaikutus terveyteen. 2003. (Ilmansuojelu 3/2003: 15-20).
77. Peltola J, Kanerva M, Kuusi M, Kyyhkynen A, Siitonen A: Ituverrot - salmonellaepidemioihin usein liitettyjä tartunnan välittäjiä. *Suom Lääkäril* 2003;35:3450-3453.
78. Pitkänen T: Koliformisest bakteerit talousvedessä. *Vesitalous* 2003;4:14-16.
79. Poikolainen K: Mitä voidaan tehdä alkoholihaittojen hallitsemiseksi? *Duodecim* 2003;119:2477-2478.
80. Puska P: Tupakoinnin torjunta edistyy maailmanlaajuisesti. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(7):2.
81. Pyhälä R, Ikonen N, Korpela H, Axelin T, Rätty R, Ruutu P, Santanen P, Villberg A, Sarjakoski M: Influenssatalvi 2002-2003: oikea virus outoon aikaan. *Suom Lääkäril* 2003;58:3897-3902.
82. Pyhälä R, Ikonen N, Santanen R, Villberg A: Influenssatalvi 2002/03 takana-uusi edessä. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003;2:13-14.
83. Pyhälä R, Ikonen N, Santanen R: Influenssa B-virus häiriköi kouluissa, rokotus suojaa senioreita. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003;5:9.

84. Pyhälä R, Ziegler T: Influenssavirukset. Teoksessa: Mikrobiologia ja infektiosairaudet (toim. Huovinen, Meri, Peltola, Vaara, Vaheri & Valtonen), 1. painos. Duodecim 2003;415-428.
85. Rajalahti I, Hellberg H, Katila M, Kirstilä P, Ruohonen R, Ruutu P, Rönnemaa I, Salo E, Soini H, Tala-Heikkilä M, Liippo K: Tuberkuloositartunnalle altistumisen aiheuttamat toimet. Suom Lääkäril 2003;58:2529-2534.
86. Rapola S, Hovi T, Ölander R, Kuronen T, Hulkko T, Mertsola J, Kilpi T: Uudistuksia kansalliseen rokotosohjelmaan vuoden 2003 alusta. Suom Lääkäril 2003.
87. Rapola S, Hovi T, Ölander R, Kuronen T, Hulkko T, Mertsola J, Kilpi T: Uudistuksia kansalliseen rokotosohjelmaan vuoden 2003 alusta. Suom Lääkäril 2003;58:182-185.
88. Rauramo U, Aro A: Mikä kumman kuitu? Suom Lääkäril 2003;58:4143-4145.
89. Rautakorpi UM, Huovinen P, MIKSTRA -työryhmä: MIKSTRA - kohti optimaalista mikrobilääkkeiden käyttöä. Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland 2003;10:3-4.
90. Reinivuo H: Suomalaiset aikuiset aterioidvat kuudesti päivässä. Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland 2003(10):10.
91. Reunanen A: Toimiiko ohjelma suomalaisten sydän- ja verisuoniterveyden edistämiseksi? Kardio 2003(1):26-30.
92. Reunanen A: Tyypin 2 diabetes - uusi maailmanlaajuinen epidemia. Duodecim 2003;119:1409-1410.
93. Rintala E, Flink H, Pajarre S, Lyytikäinen O, Nakari U, Siitonen A: Salmonella Mikawasiman aiheuttama epidemia keskussairaalassa. Suomen sairaalahygienialehti 2003(2):45-49.
94. Ritakallio M, Kaltiala-Heino R, Pelkonen M, Marttunen M: Miten ehkäistä nuorten käytöshäiriöitä? Duodecim 2003;119:1752-1760.
95. Roponen M: Hometta sisäilmassa? Nenähuuhtelu paljastaa altistumisen. Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland 2003;4:16-16.
96. Saarni S, Vuorenkoski L: Terveysthuollon säännöstely, markkinatalous ja lääkärin rooli. Duodecim 2003;119:993-1000.
97. Salaspuro M: Alkoholiriippuvuuden lääkehoito - kriittinen tarkastelu. Duodecim 2003;119:2508-2513.
98. Salmenlinna S, Lyytikäinen O, Vuopio-Varkila J, Santala A: Suomen MRSA-tilanne huononemassa. Sairaala 2003(3):20-21.
99. Salmi M, Mäkelä T: Tervetuloa kiertomatkalle immunologian uusiin kohteisiin. Duodecim 2003;119:745-746.
100. Salmi M, Renkonen R: Valkosolun tie tulehduspaikalle. Duodecim 2003;119:781-791.
101. Salomaa V, Laatikainen T, Tapanainen H, Jousilahti P, Vartiainen E: Sepelvaltimotaudin riskitekijöiden sosioekonomiset erot. Suom Lääkäril 2003;58:3187-3191.
102. Siitonen A, Mylly R: Diagnostisten tai kliinisten näytteiden ja viljelmien lähettäminen postitse (luokka UN3373). Moodi 2003;6:172-176.
103. Similä M, Valsta L: Yhdeksän kymmenestä tulisi lisätä kasvisten käyttöä. Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland 2003(10):10-11.
104. Soini H: MDR-tuberkuloosi lähialueillamme. Suomen sairaalahygienialehti 2003;21:127-129.

105. Suominen-Taipale AL, Widström E: Sairausvakuutuksen korvaamien yksityishammaslääkäripalvelujen käyttö 25-vuotiailla. *Sosiaalilääket Aikakausi* 2003;40:49-54.
106. Suvisaari J: Voiko skitsofreniaan sairastumista ennustaa? *Duodecim* 2003;119:1424-1430.
107. Torkko P: Luonnonvesissä paljon eri mykobakteerilajeja. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003;9:11-12.
108. Tuomilehto J, Eriksson J, Lindström J: Tyyppin 2 diabetes on ehkäistävissä oleva kansantauti. *Työterveyslääkäri* 2003;4:505-507.
109. Tuomisto J: Elintarvikkeiden akryyliamidien riskit näyttävät pieniltä. *Duodecim* 2003;119:1019-1020.
110. Tuomisto J: Luomu kaipaa laadukasta tutkimusta. *Kehittyvä elintarvike* 2003;1:36-38.
111. Tuomisto J: Varovaisuuskin voi tappaa - riskinarviointi tarvitsee uutta suuntaa. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003;-1:4-5.
112. Valsta L, Männistö S: Ruokavalion kovien rasvojen lähteitä entistä vaikeampi tunnistaa. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(9):5-6.
113. Valsta L, Männistö S, Ovaskainen M: Finravinto 2002 -tutkimuksen peruseräraportti saatavissa. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(5-6):2-3.
114. Varjonen A, Absetz P: Ikihyvä-ravitsemusterapeutti Päijät-Hämeessä. *Bolus* 2003;9:26-27.
115. Vartiainen E, Laatikainen T, Tapanainen H, Salomaa V, Jousilahti P, Sundvall J, Salminen I, Männistö S, Valsta L: Suomalaisten sydän- ja verisuonitautien riskitekijät FINRISKI-tutkimuksessa 1982-2002. *Suom Lääkäril* 2003;58:4099-4105.
116. Vartiainen ER, Sandström P, Pyykönen M: Quit & Win Suomessa ja maailmalla. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(7):5-6.
117. Vartiainen T: Ei vettä, ei vesiepidemioita. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003;9:2.
118. Vartiainen T, Miettinen I, Zacheus O: Vesiepidemiat - kasvava ongelma? *Suom Lääkäril* 2003;33:3193-3195.
119. Varti A, Aro AR: SARS ja suomalaiset. *Kansanterveys - the Bulletin of National Public Health Institute of Finland* 2003(8):16.
120. Vuorilehto M, Isometsä E, Ihalainen R, Korhonen A: Terveystieteiden tutkimusten masennus, ahdistuneisuus ja alkoholin riskikäyttö. *Suom Lääkäril* 2003;58:905-908.
121. Vuorilehto M, Isometsä E: Terveystieteiden konsultoivan psykiatrin potilaiden mielenterveyden häiriöt. *Suom Lääkäril* 2003;58:911-914.
122. Väänänen I, Kauhanen H, Uutela A, Vihko V: Jyväskyläläisten aikuisten itseraportoitu liikuntatiheys ja mitattu fyysinen kunto. *Liikunta ja tiede* 2003(5-6):39-43.

C. Textbooks and chapters in textbooks, reports and proceedings

1. Anmälan om smittsamma sjukdomar. Anvisningar för läkare, hälsovårdscentralerna och sjukvårdsdistrikten. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 20 p.
2. Anmälan om smittsamma sjukdomar. Anvisningar för laboratorier. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 16 p.
3. Infectious diseases in Finland 2002. 2003. (Publications of National Public Health Institute, Series B 10/2003).
4. Smittsamma sjukdomar i Finland 2002. 2003. (Publications of National Public Health Institute, Series B 9/2003).
5. Tartuntataudit Suomessa 2002. 2003. 40 p. (Publications of National Public Health Institute, Series B 8/2003).
6. Tartuntatautien ilmoittaminen. Ohjeet laboratorioille. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 16 p.
7. Tartuntatautien ilmoittaminen. Ohjeet lääkäreille, terveyskeskuksille ja sairaanhoitopiireille. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 20 p.
8. Aalto-Setälä T, Marttunen M, Pelkonen M: Nuorten päihdeongelmat: tietoa nuorten kanssa työskenteleville aikuisille. Helsinki: Kansanterveyslaitos, HUS/HYKS, 2003. (Available at URL: http://www.ktl.fi/attachments/suomi/julkaisut/ohjeet_ja_suosituksset/paihdehairiot.pdf).
9. Aalto-Setälä T, Marttunen M, Pelkonen M: Nuorten päihdehäiriöt ja muut mielenterveyden häiriöt: tietoa nuorten kanssa työskenteleville aikuisille. Helsinki: Kansanterveyslaitos, HYKS, 2003. (Available at URL: <http://www.ktl.fi/attachments/suomi/osastot/mao/komorbiditeetti.pdf>).
10. Aapro MS, Aaro LE, Aro AR, Bergenmar M, Bloch J, Borrás AJM, Bottomley A, Brug J, Corner J, Evered D, Flechtner H, Geyer S, Greimel E, Hine D, Johansen C, Klepp KI, Lyngé E, Marteau T, Paltrinieri B, Poetschke-Langer M, Rautalahti M, Razavi D, Sasco AJ, Segnan N, Straif K, Vertio H, de Vries H: Research in the behavioural and social sciences to improve cancer control and care. A strategy for development. Lyon: IARC Press, 2003. 37 p.
11. Aatos S, Alm S, Askola R, Auvinen K, Björk E, Breilin O, Forsström K, Jantunen M, Junttila V, Kangas J, Linnainmaa M, Merikoski R, Nikkarinen M, Niskanen I, Paalijärvi M, Piirainen J, Pirkol T, Tissari J, Turtiainen T, Vuento A, Weltner A: Luonnonkivituotannon elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset. Ympäristöministeriö, 2003. 186 p. (Suomen ympäristö 656/2003).
12. Alftan G: Dietary approaches for lowering risk factors for heart diseases. In: Moiseenok AG ed. Proceedings of symposium on nutrition and metabolism. Belarus academy of sciences, 2003:5-9.
13. Alho H: Alkoholiriippuvuuden lääkehoito. In: Salaspuro M, Kiianmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:249-256.
14. Alho H: Drug treatment of alcohol dependence: An evidence based review. In: Lönnqvist J, Heikkinen M, Marttunen M, Partonen T ed. Psychiatria Fennica 2002. 33rd annual volume. Helsinki: Psychiatria Fennica Oy, 2003:76-85.
15. Alho H: Rauhoittavat lääkkeet. In: Salaspuro M, Kiianmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:145-150.
16. Alho H, Ahtee L: Kofeiini. In: Salaspuro M, Kiianmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:141-144.

17. Aro A: Antioxidant supplementation and risk of chronic disease. In: *Advances in Food Production and Food Processing*. 2003:361-363.
18. Aro A: Hyperlipidemiat. In: Koskenvuo K ed. *Sairauksien ehkäisy*. Helsinki: Duodecim, 2003:225-232.
19. Aro A: Trans-fatty acids: health effects. In: Caballero B, Trugo L, Finglas PM ed. *The Encyclopedia of Food Sciences and Nutrition, Second Edition*. Academic Press, 2003:2324-2330.
20. Aro A: Vitamiinit ja kivennäisaineet. In: Koskenvuo K ed. *Sairauksien ehkäisy*. Helsinki: Duodecim, 2003:616-622.
21. Aro A: Välttämättömät rasvahapot. In: Koskenvuo K ed. *Sairauksien ehkäisy*. Helsinki: Duodecim, 2003:623-629.
22. Aro AR: Health promotion, human behavior, and adherence. In: Sabate ed. *Adherence in long-term therapies. Evidence for action*. Geneva: WHO, 2003:175-176.
23. Aro AR: Seulonnat naisten ja miesten terveyden edistämässä. In: Luoto R, Viisainen K, Kulmala I ed. *Sukupuoli ja terveystyö*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 2003:289-302.
24. Aromaa A, Koponen P, Tafforeau J, Vermeire C: Status and future of health surveys in the European Union. Final report of Phase 2 of the project health surveys in the EU: HIS and HIS/HES evaluations and models. 2003. 182 p. (Publications of National Public Health Institute, Series B 13/2003/2003).
25. Aromaa A, Launis V, Lötjönen S: DNA samples in epidemiological research. Helsinki: 2003. (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health).
26. Arstila P, Hänninen A: Soluvälitteinen immunitetti. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheri A, Valtonen V ed. *Mikrobiologia ja infektiosairaudet, kirja I*. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:709-733.
27. Bowyer D, Dallinga-Thie G, von Eckardstein A, Hofker M, Jauhiainen M, Mooser V, Nimpf J, Rudling M, Staels B: European lipoprotein club: report of the 25th ELC annual conference. *Atherosclerosis* 2003;167:159-168.
28. Cannon M, Tarrant CJ, Huttunen M, Jones P: Childhood development and later schizophrenia: evidence from genetic high-risk and birth cohort studies. In: Murray R, Jones P, Susser E, van Os J, Cannon M ed. *The epidemiology of schizophrenia*. Cambridge: Cambridge University, 2003.
29. Euroala M, Alfthan G, Aro A, Ekholm P, Hietaniemi V, Rainio H, Rankanen R: Venäläinen ER. Report on the Finnish selenium Monitoring Program. 2003. (Agrifood Research Reports 2003;36:3-42.).
30. Fabritius C, Salaspuro M: Amfetamiinin, kokaiinin ja hallusogeenien päihdekäyttö. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. *Päihdelääketiede*. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:458-467.
31. Fabritius C, Salaspuro M: Kannabis päihteenä. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. *Päihdelääketiede*. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:453-457.
32. Granström V, Kuoppasalmi K: Psykodynaaminen tausta. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. *Päihdelääketiede*. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:29-32.
33. Granström V, Kuoppasalmi K: Päihdekäytön taustat. Psykodynaaminen tausta. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. *Päihdelääketiede*. Helsinki: Duodecim, 2003:29-32. (Duodecim 2.painos/2003).

34. Hallanvuo S, Nuorti P, Nakari U, Siitonen A: Molecular epidemiology of the five recent outbreaks of *Yersinia pseudotuberculosis* in Finland. In: Skurnik M, Bengoechea J, Granfors K ed. The genus *yersinia* entering the functional genomic era. New York: Kluwer academic/Plenum publishers, 2003:309-312. (Advances in experimental medicine and biology 529/2003).
35. Hatakka M, Johansson T, Kuusi M, Maijala R, Pakkala P, Siitonen A: Ruokamyrkytykset Suomessa vuonna 2002. In: Hatakka M, Johansson T, Kuusi M, Maijala R, Pakkala P, Siitonen A ed. . Helsinki: Elintarvikevirasto, 2003:3-69. (Elintarvikeviraston julkaisuja 5/2003/2003).
36. Haverinen U, Follin T, Nevalainen A: Moisture control in cold climates - the report of ISIAQ Task Force IX. In: Wai TK, Sekhar C, Cheong D ed. Proceedings of ISIAQ 7th International Conference. 2003:262-265.
37. Haverinen-Shaughnessy U, Hyvärinen A, Pekkanen J, Nevalainen A, Halla-aho J, Koivisto J, Moschandreas D: Moisture damage in residential buildings as a function of engineer and occupant observations. In: Wai TK, Sekhar C, Cheong D ed. Proceedings of ISIAQ 7th International Conference. 2003:649-653.
38. Heilä H, Lönnqvist J: The clinical epidemiology of suicide in schizophrenia. In: Murray R, Jones P, Susser E, van Os J, Cannon M ed. The epidemiology of schizophrenia. Cambridge: Cambridge University Press, 2003:288-316.
39. Heinonen J, Alho H, Lindeman J, Raitasalo K, Roine R: Tommi 2003. Alkoholi- ja huume tutkimuksen vuosikirja. Yearbook of Finnish alcohol and drug research. Helsinki: Alkoholi- ja huume tutkijain seura, 2003. 128 p.
40. Heinonen-Tanski H, Koivunen J, Seuri M, Granfors K: Ympäristön ja työympäristön hygieenisen laadun parantamisen tarve. In: Vahala R ed. 8. Pohjoismainen jätevesikonferenssi. 2003:30-36.
41. Helakorpi S, Patja K, Prättälä R, Aro AR, Uutela A: Suomalaisen aikuisväestön terveystilaytyminen ja terveys, kevät 2003. 2003. 191 p. (Publications of National Public Health Institute, Series B B17/2003).
42. Heliövaara M: Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet. In: Luoto R, Viisainen K, Kulmala I ed. Sukupuoli ja terveys. Tampere: Vastapaino, 2003:74-83.
43. Heliövaara M, Rhihimäki H, Nissinen M: Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet. In: Koskenvuo K ed. Sairauksien ehkäisy. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:149-166.
44. Heliövaara M, Viikari-Juntura E, Alaranta H: Tuki- ja liikuntaelinten sairauksien ja vammojen epidemiologia ja ehkäisy. In: Alaranta H, Pohjolainen T, Salminen J, Viikari-Juntura E ed. Fysiatria. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:26-42.
45. Helmisaari H, Illmer, K, Hatva T, Lindroos A, Miettinen I, Pääkkönen J, Reijonen R: Tekopohjaveden muodostaminen: imeytystekniikka, maaperäprosessit ja veden laatu. Metsäntutkimuslaitos, 2003. 219 p. (Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 203/2003).
46. Hiltunen-Back E, Lehtinen M: Sukuelinherpes. In: Reunala T, Rostila T, Paavonen J ed. Sukupuolitaudit. Duodecim, 2003:69-75.
47. Hintikka U, Pelkonen M, Hintikka J, Laukkanen E, Lehtonen J: Gender-specific differences in cognitive functioning and self-image among admitted adolescent psychiatric inpatients. In: Lönnqvist J, Heikkinen M, Marttunen M, Partonen T ed. Psychiatria Fennica 2002. 33rd annual volume. Helsinki: Psychiatria Fennica Oy, 2003:51-66.
48. Holopainen A, Fabritius C, Salaspuro M: Opiatiriippuvuus. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:468-482.

49. Hovi T, Hyypiä T: Enterovirukset, rinovirukset ja muut pikornavirukset. "Mikrobiologia ja infektiosairaudet". 2003. 450-462 p. (Duodecim Kirja I/2003).
50. Hovi T, Järvinen A: Viruslääkkeet. "Mikrobiologia ja infektiosairaudet". 2003. 152-168 p. (Duodecim Kirja II/2003).
51. Hovi T, Kuronen T, Nohynek H, Pekkanen E, Ölander R, Nuorti P, Kilpi T, Postila V: Muut rokotteet. Rokottajan käsikirja ja käytännön kysymyksiä. 2003. 126-175 p. (Duodecim).
52. Huovinen P: Hyvät, pahat, näkymättömät. Helsinki: WSOY, 2003. 310 p.
53. Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vahe A, Valtonen V: Mikrobiologia ja infektiosairaudet, kirja II. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003. 819 p.
54. Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vahe A, Valtonen V: Mikrobiologia ja infektiosairaudet, kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003. 975 p.
55. Huovinen P, Vaara M, Liippo K, Viljanen M: Bakteerilääkkeet. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vahe A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet, kirja II. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:81-151.
56. Huttunen J: Alkoholipolitiikan vuosi 2002 - pilvet tummuvat taivaalla. Pieni vuosikatsaus. In: Heinonen J, Alho H, Lindeman J, Raitasalo K, Roine R ed. Tommi 2003. Alkoholi- ja huume tutkimuksen vuosikirja. Yearbook of Finnish alcohol and drug research. Helsinki: Alkoholi- ja huume tutkimusseura, 2003:6-11.
57. Huuskonen H: Magneettikenttien vaikutus raskauteen. In: Suomen Perinatologinen Seura ry. Jatko- ja täydennyskoulutuspäivät. 2003:41-42.
58. Hyvärinen A: Hometaloaltistuksen karakterisointi ympäristömittauksilla ja vastaanemääntymisillä. In: Sisäilmastoseminaari. Sisäilmayhdistys ry, 2003:253-258. (SIY Raportti 19/2003).
59. Hyttiä P: Perinnöllisyys. In: Salaspuro M, Kiianmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:33-40.
60. Häkkinen U, Keskimäki I, Mähönen M, Salomaa V, Working group for Ischaemic Heart Disease Study: A disease-based comparison of health systems. What is best and at what cost? Paris: OECD, 2003. 363 p.
61. Hänninen OO, Jantunen MJ: Estimated fine particulate matter exposure reduction potential for urban population using state of the art building envelopes and ventilation systems: example, Helsinki, Finland. In: Wai TK, Sekhar C, Cheong D ed. Proceedings of ISIAQ 7th International Conference. 2003:219-224.
62. Ilacqua V, Jantunen M: Contributions of outdoor, indoor and other sources to personal VOC exposure in five European cities. In: Wai TK, Sekhar C, Cheong D ed. Proceedings of ISIAQ 7th International Conference. 2003:427-432.
63. Isosaari P, Kiviranta H, Lie O, Lundebye AK, Ritchie G, Vartiainen T: Dietary accumulation of dioxins and PCBs in farmed atlantic salmon. In: Honkanen JO, Koponen PS ed. Proceedings Sixth Finnish Conference of Environmental Sciences. University of Joensuu, 2003:70-71. (Finnish Society for Environmental Sciences).
64. Jantunen M, Koistinen K, Edwards R, Mathys P, Hänninen O: Contribution of indoor and outdoor sources to PM exposure. In: Gutman H ed. Proceedings 5th International Technion Symposium "Technology for Peace - Science of Mankind". Vienna: Austrian Technion Society, 2003:3-11.
65. Jousimies-Somer H, Carlson P: Muita anaerobisia grampositiivisia bakteereja. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vahe A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:237-240.

66. Jousimies-Somer H, Koivula I: Legionellat. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheeri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:223-227.
67. Jousimies-Somer H, Ristola M: Clostridium-lajit. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheeri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:228-236.
68. Jousimies-Somer H, Vuento R: Bacteroides fragilis ja muita anaerobisia gramnegatiivisia bakteereja. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheeri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:241-246.
69. Jousimies-Somer H, Summanen PH, Wexler H, Finegold SM, Gharbia SE, Shah HN: *Bacteroides*, *Porphyromonas*, *Prevotella*, *Fusobacterium*, and other anerobic gram-negative bacteria. In: Murray PR, Baron EJ, Jorgensen JH, Pfaller MA, Tenenbaum BC, Tenenbaum BC ed. Manual of Clinical Microbiology. Washington, D.C.: ASM press, 2003:880-901.
70. Julkunen I, Silvennoinen O, Hurme M: Sytokiini,niiden toiminta ja kliininen merkitys. In: Lääketieteellinen Mikrobiologia, Immunologia ja Infektiosairaudet. Duodecim 2003:734-747.
71. Karisto A, Nummela O, Konttinen R, Haapola I, Valve R, Uutela A, Heikkilä K: Ikääntyvä Päijät-Häme. Kuntien hyvinvointiraportti. Lahti: Markprint, 2003. 149 p. (Helsingin yliopiston tutkimus- ja koulutuskeskus Palmenia, Raportteja ja selvityksiä 41/2003).
72. Kattainen A, Luoto R, Reunanen A: Krooninen sairastavuus sukupuolittain. In: Luoto R, Viisainen K, Kulmala I ed. Sukupuoli ja terveys. Tampere: Vastapaino, 2003:33-49.
73. Keinänen MM, Korpela S, Holopainen T, Kontro MH: The effects of exposure of two birch clones to elevated CO₂ and O₃ levels on microbial communities and biomass in soil surrounding roots. In: Honkanen JO, Koponen PS ed. Proceedings Sixth Finnish Conference of Environmental Sciences. University of Joensuu, 2003:28-31. (Finnish Society for Environmental Sciences).
74. Keinänen MM, Martikainen PM, Kontro MH: Microbial communities in biofilms of full-scale drinking water distribution system. In: Korhonen LK, Miettinen IT, Slobodnik J, van den Hoven T ed. Proceedings of the 1st WEKNOW Annual Drinking Water Conference in Europe. Kansanterveyslaitos, 2003:124-125. (Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B22/2003).
75. Kiianmaa K: Alkoholi. In: Salaspuro M, Kiianmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:120-131.
76. Kiianmaa K, Hyytiä P: Päihteiden vaikutusten neurobiologinen perusta. In: Salaspuro M, Kiianmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:110-119.
77. Kiiskinen U: Terveystaloustiede 2003. Helsinki: Stakes, 2003. 86 p. (Aiheita 3/2003).
78. Kiiskinen U, Suominen-Taipale L, Arinen S, Sintonen H: Hammashuollon kokonaisuudistuksen arviointitutkimus. In: Kiiskinen U ed. Terveystaloustiede 2003. Helsinki: Stakes, 2003:75-78. (Aiheita 3/2003).
79. Kilpi T, Hovi T, Kuronen T, Nohynek H, Ölander R, Joensuu J, Rapola S, Postila V: Yleisen rokotusohjelman rokotteet. Rokottajan käsikirja ja käytännön kysymyksiä. 2003. 76-123 p. (Duodecim).
80. Kilpi T, Hovi T, Postila V: Rokottamisen todelliset ja luullut vasta-aineet. Rokottajan käsikirja ja käytännön kysymyksiä. 2003. 34-47 p. (Duodecim).
81. Koivisto M, Perola M, Varilo T, Hennah W, Ekelund J, Lukk M, Peltonen L, Ukkonen E, Mannila H: An MDL method for finding haplotype blocks and for estimating the strength of haplotype block boundaries. In: Altman RB, Dunker AK ed. Biocomputing 2003: Proceedings of the Pacific Symposium, Hawaii, USA, 3-7 January 2003. Singapore: World Scientific Publishing Company, Incorporated, 2003:502-513.

82. Koivula I, Leinonen M, Nuorti P: Pneumokokki. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheiri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:120-126.
83. Komulainen H: Luonnon ja köyhdytetty uraani - Kemiallinen ja säteilyriski. In: Mäkeläinen I ed. Säteilyn ja kemiallisten aineiden riskifilosofiat ja suojeluperusteet. Säteilytutkimuskeskus, 2003:60-66. (STUK A-201/2003).
84. Korhonen LK, Miettinen IT, Slobodnik J, van den Hoven T, (ed.): Proceedings of the 1st WEKNOW Annual Drinking Water Conference in Europe (also CD-ROM -version). Kuopio: National Public Health Institute, 2003. 155 p. (Publications of the National Public Health Institute B22/2003).
85. Koskinen S: Commentary: Is there a common background behind growing inequalities in mortality in Western European countries? *Int J Epidemiol* 2003;32:838-839.
86. Koskinen S: Suomalaisen terveys ja haasteita sen parantamiseksi. In: Koskenvuo K ed. Sairauksien ehkäisy. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:22-38.
87. Koskinen S: Terveysterot kasvavat - miten kunnissa reagoidaan. In: Terve Kunta -päivät. 2003:17-20. (Stakes, Aiheita 2/2003).
88. Koskinen S: The Finnish Health 2015 programme: monitoring the attainment of the targets. In: Nielsen J ed. Sustainable Social and Health Development in the Nordic Countries. Copenhagen: NOSOSCO and NOMESCO, 2003:134-145.
89. Koskinen S, Martelin T: Why is mortality low among the Swedish-speaking minority in Finland? In: Yearbook of Population Research in Finland XXXIX 2003. Helsinki: The Population Research Institute, 2003:15-31.
90. Koskinen S, Nieminen M, Martelin T, Sihvonen A: Väestön määrän ja rakenteen kehitys. In: Heikkinen E, Rantanen T ed. Gerontologia. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:25-32.
91. Kujala P, Lyytikäinen O, Vuopio-Varkila J: Sairaala-infektiot. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheiri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:628-648.
92. Kusnetsov J, Torvinen E: Finnish water systems and environmental pathogens legionellae and mycobacteria. In: Korhonen LK, Miettinen IT, Slobodnik J, van den Hoven T ed. Proceedings of the 1st WEKNOW Annual Drinking Water Conference in Europe. Kansanterveyslaitos, 2003:127-130. (Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B22/2003).
93. Kuulasmaa K: Introduction to the CD-ROMs. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:244.
94. Kuulasmaa K: MONICA Data Centre (MDC). In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:13-15.
95. Kuulasmaa K: Sampling. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:57-58.
96. Kuulasmaa K, Cepaitis Z, Joseph B, Virman-Ojanen T, Tunstall-Pedoe H, Tolonen H, for the WHO MONICA Project: MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. CD-ROM Part 1-2 [CD-ROM]. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003.
97. Kuulasmaa K, Tunstall-Pedoe H: MONICA populations: Former MONICA populations. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:127-128.

98. Laatikainen T, Tapanainen H, Alfthan G, Salminen I, Sundvall J, Leiviskä J, Harald K, Jousilahti P: Finriski 2002. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 67 p. (Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B7/2003).
99. Laatikainen T, Tapanainen H, Alfthan G, Salminen I, Sundvall J, Leiviskä J, Harald K, Jousilahti P, Salomaa V, Vartiainen E: Tutkimus kroonisten kansantautien riskitekijöistä, niihin liittyvistä elintavoista, oireista, psykososiaalisista tekijöistä ja terveystalvelujen käytöstä. Tutkimuksen toteutus ja tulokset 2. Taulukkoliite. Publications of National Public Health Institute, Series B7/2003.
100. Lahti-Koski M: Ravinto. In: Koskenvuo K ed. Sairauksien ehkäisy. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:610-616.
101. Laine O, Miettinen I, Vartiainen T: Additive chemicals migrating from polyethylene pipelines into drinking water. In: Korhonen LK, Miettinen IT, Slobodnik J, van den Hoven T ed. Proceedings of the 1st WEKNOW Annual Drinking Water Conference in Europe. Kansanterveyslaitos, 2003:105-107. (Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B22/2003).
102. Laine O, Vartiainen T: Additive chemicals migrating from polyethylene pipelines into drinking water. In: Honkanen JO, Koponen PS ed. Proceedings Sixth Finnish Conference of Environmental Sciences. 2003:305-307. (Finnish Society for Environmental Sciences).
103. Lehtinen M, Nieminen P, Hiltunen-Back E, Paavonen J: Papilloomavirusinfektiot. In: Reunala T, Rostila T, Paavonen J ed. Sukupuolitaudit. Duodecim, 2003:56-68.
104. Lehtinen M, Paavonen J: Sukupuolitaudit ja syöpä. In: Reunala T, Rostila T, Paavonen J ed. Sukupuolitaudit. Duodecim, 2003:205-212.
105. Lehtinen M, Paavonen J: Sukupuolitaudit ja syöpä. Duodecim, 2003. (Sukupuolitaudit).
106. Lehtola MJ, Miettinen IT, Vartiainen T, Martikainen PJ: Microbial nutrients and microbial growth in Finnish drinking waters. In: Korhonen LK, Miettinen IT, Slobodnik J, van den Hoven T ed. Proceedings of the 1st WEKNOW Annual Drinking Water Conference in Europe. Kansanterveyslaitos, 2003:126. (Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B22/2003).
107. Lehtola MJ, Miettinen IT, Vartiainen T, Martikainen PJ: Microbial nutrients in drinking water biofilms. In: Biofilm Symposium. 2003.
108. Lehtonen R, Djerf K, Härkänen T, Laiho J: Modelling complex health survey data: a case study. In: Höglund R, Jäntti M, Rosenqvist G ed. Statistics, econometrics and society: Essays in honour of Leif Nordberg. Helsinki: Yliopistopaino, 2003:91-114. (Research Reports 238/2003).
109. Leppämäki S: Physical exercise and mood. In: Lönnqvist J, Heikkinen M, Marttunen M, Partonen T ed. Psychiatria Fennica 2002. 33rd annual volume. Helsinki: Psychiatria Fennica Oy, 2003:46-50.
110. Lindeman J: Alkoholi- ja huumeitutkimus Suomessa 2002. Bibliografia. In: Heinonen J, Alho H, Lindeman J, Raitasalo K, Roine R ed. Tommi 2003. Alkoholi- ja huumeitutkimuksen vuosikirja. Yearbook of Finnish alcohol and drug research. Helsinki: Alkoholi- ja huumeutkijain seura, 2003:90-100.
111. Lumio J, Vuopio-Varkila J: *Corynebacterium diphtheriae*. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:132-136.
112. Lyytikäinen O, Siitonen A: *Listeria monocytogenes*. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:137-140.

113. Lyytikäinen O, Vuopio-Varkila J: Koagulaasinegatiiviset stafylokokit. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheiri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus oy Duodecim, 2003:107-110.
114. Lönnqvist J: Birthdays and anniversaries: How well do we remember the achievements and the people behind them? In: Lönnqvist J, Heikkinen M, Marttunen M, Partonen T ed. Psychiatria Fennica 2002. 33 annual volume. Helsinki: Psychiatria Fennica Oy, 2003:5-6.
115. Lönnqvist J: Itsemurhat. In: Koskenvuo K ed. Sairauksien ehkäisy. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:136-146.
116. Lönnqvist J: Itsemurhien ehkäisyprojekti 1986-1996. In: Joukamaa M, Korkeila J, Salokangas R, Valkama H ed. Suomen Psykiatriyhdistys ry 90 vuotta. Helsinki: Suomen Psykiatriyhdistys ry, 2003:45-53.
117. Lönnqvist J: Lääkäri terveydenhuollon työryhmän johtajana. In: Pohjolan lääkäripäivät. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:88-89.
118. Lönnqvist J: Mielenterveys suojelukohteena. In: Valkonen-Korhonen M, Lehtonen K, Tuovinen T ed. Mielenterveys uusiutuvana voimavarana. Helsinki: Yliopistopaino, 2003:80-86.
119. Lönnqvist J: Psykoosi. In: Koskenvuo K ed. Sairauksien ehkäisy. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:146-148.
120. Lönnqvist J: Stressi ja depressio. In: Koskenvuo K ed. Sairauksien ehkäisy. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:127-135.
121. Lönnqvist J, Heikkinen M, Marttunen M, Partonen T: Psychiatria Fennica 2002. 33rd annual volume. Helsinki: Psychiatria Fennica Oy, 2003. 124 p.
122. Martelin T, Koskinen S, Sihvonen A: Elinäika ja kuolemansyyt. In: Heikkinen E, Rantanen T ed. Gerontologia. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:33-47.
123. Marttunen M, Kiiänmaa K: Nuoret ja päihteet. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:100-108.
124. Marttunen M, Kiiänmaa K: Nuoret ja päihteet. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:100-108.
125. Miettinen IT, Lehtola MJ, Vartiainen T, Martikainen PJ: Microbial growth in artificially recharged groundwater: experiences from a 4-year project. In: Melin G ed. The Future Is Now, The Second International Riverbank Filtration Conference. 2003:203-206.
126. Moise P, Jacobzone S, ARD-IHD Experts Group, Salomaa V, Mähönen M: OECD Study of cross-national differences in the treatment, costs and outcomes of ischaemic heart disease. Paris: OECD, 2003. 122 p.
127. Moltchanov V: Demographic data. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:36-37.
128. Moltchanov V, Tunstall-Pedoe H, Shalnova S: MONICA populations: Russia-Moscow (RUS-MOS, RM). In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:117-117.
129. Muukka E, Myllykangas J, Leskinen M, Mertanen E, von Wright A, Tuomisto J: Luomun terveellisyys ja turvallisuus. 2003. 98 p. (Kansanterveyslaitoksen julkaisu B4/2003).

130. Myllykangas T, Hirvonen A, Rantakokko P, Karttunen E, Vartiainen T: UV affecting the formation of disinfection by-products after alum coagulation. In: Korhonen LK, Miettinen IT, Slobodnik J, van den Hoven T ed. Proceedings of the 1st WEKNOW Annual Drinking Water Conference in Europe. Kansanterveyslaitos, 2003:131-134. (Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B22/2003).
131. Männistö S, Ovaskainen M, Valsta L: Finravinto 2002 –tutkimus. The national FINDIET 2002 study). 2003. 130 p. (Publications of National Public Health Institute, Series B B3/2003).
132. Niemi V, Rahkio M, Siitonen A: Elintarvikkeiden ja juomaveden valvonta. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja II. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:281-283.
133. Nummela O, Närhinen M, Uutela A: Aikuisväestön terveystietäytyminen ja terveys Mikkeli 2002. In: . Mikkeli: Oswald Interkopio Oy, 2003. (Mikkelin kaupungin julkaisuja 2/2003/2003).
134. Pakkala H, Reinivuo H, Ovaskainen M: Elintarvikkeiden koostumustietopankin käyttö ja kehittäminen kuntien ravitsemusneuvonnassa. 30 p. (Publications of National Public Health Institute, Series B2/2003).
135. Palosuo H, Keskimäki I, Koskinen S, Kangas I, Lahelma E, Manderbacka K, Prättälä R, Sihto M: Sosiaaliryhmien välisten terveyserojen kaantaminen - muiden maiden kokemusten hyödyntämisen mahdollisuudet Suomessa. In: Terve Kunta -päivä. 2003:83. (Stakes, Aiheita 2/2003).
136. Perälä R, Holmström P, Holopainen A, Partanen A: Huumeidenkäyttäjät apteekkien asiakkaina vuosina 1999 ja 2001. Helsinki: A-klinikkasäätiö, 2003. (A-klinikkasäätiön monistesarja 34/2003).
137. Pitkälä A, Siitonen A, Hänninen M, von Bonsdorff CH, Ali-Vehmas T, Laakso T, Johansson T, Eklund M, Rimhanen-Finne R, Maunula L: Sewage sludge and sludge products for agricultural use - a study on hygienic quality. In: Vuorinen A ed. (LIVAKE 2001-2002). Helsinki: Maa- ja metsätalousministeriö, 2003:5-64. (Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2/2003).
138. Poikolainen K: Alcohol, health effects of. In: Demeny P, McNicoll G ed. Encyclopedia of population. Macmillan Reference, 2003:43-44.
139. Poikolainen K: Alkoholin käyttö. In: Koskenvuo K ed. Sairausten ehkäisy. Helsinki: Duodecim, 2003:650-656.
140. Poikolainen K: Alkoholiriippuvuus ja alkoholin haitallinen käyttö. In: Koskenvuo K ed. Sairausten ehkäisy. Helsinki: Duodecim, 2003:120-124.
141. Poikolainen K: Huumeiden käytön ehkäisy. In: Koskenvuo K ed. Sairausten ehkäisy. Helsinki: Duodecim, 2003:647-649.
142. Poikolainen K: Huumeriippuvuus ja huumeiden haitallinen käyttö. In: Koskenvuo K ed. Sairausten ehkäisy. Helsinki: Duodecim, 2003:124-127.
143. Prättälä R: Naisten ja miesten ruoka. In: Luoto R, Viisainen K, Kulmala I ed. Sukupuoli ja terveys. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 2003:210-216.
144. Prättälä R, Helasoja V, The FINBALT Group: FINBALT Health Monitor. Monitoring health behaviour in Finland and the Baltic countries. In: McQueen D, Puska P ed. Global behavioral risk factor surveillance. New York: Kluwer Academic/Plenum Publishers, 2003:57-72.
145. Puska P: MONICA and the prevention of cardiovascular disease. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:28-30.

146. Pussinen PJ, Laatikainen T, Alfthan G, Asikainen S, Jousilahti P: The association between periodontitis and plasma vitamin C concentration. In: Moiseenok AG ed. Proceedings of symposium on nutrition and metabolism. Belarus Academy of Sciences, 2003:82-91.
147. Rahkio M, Siitonen A, Kuusi M, Niemi V: Elintarvike- ja vesivälitteiset epidemiat. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja II. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:284-289.
148. Rantakokko P, Mustonen S, Vartiainen T: Analysis of bromate in drinking water with ion chromatography using suppressor current switching as a tool to decrease baseline noise. In: Korhonen LK, Miettinen IT, Slobodnik J, van den Hoven T ed. Proceedings of the 1st WEKNOW Annual Drinking Water Conference in Europe. Kansanterveyslaitos, 2003:112-115. (Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B22/2003).
149. Rautakorpi UM, Huovinen P: Mikrobilääkesuosituksat avohoidon infektioissa. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet, kirja II. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:194-203.
150. Reunanen A: Toimenpideohjelma suomalaisten sydän- ja verisuoniterveyden edistämiseksi. 2003. 60 p. (Suomen Sydänliiton julkaisuja 2003:1).
151. Ruokokoski E, Mähönen M: Data transfer, checking and management. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:71-72.
152. Saikku P, Paavonen J: Klamydiat. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:278-287.
153. Sainio P: Terveys 2000 -tutkimus: Terveys ja toimintakyky Suomessa. In: Pohjolainen P, Syrén I ed. Iästä 55 -seminaari. Maaseudun ikääntyvän väestön toimintakyky ja terveys. Ikäinstituutti, Kuntokallio-Säätiö, 2003:19-25. (Oraita 1/2003/2003).
154. Salaspuro M: Alkoholi ja ravitsemus. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:293-298.
155. Salaspuro M: Alkoholimaksasairaus. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:336-345.
156. Salaspuro M: Alkoholin aineenvaihdunta. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:281-286.
157. Salaspuro M: Hoidon teho. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:273-280.
158. Salaspuro M: Mitä on näyttöön perustuva hoito? In: Heinonen J, Alho H, Lindeman J, Raitasalo K, Roine R ed. Tommi 2003. Alkoholi- ja huumeetutkimuksen vuosikirja. Yearbook of Finnish alcohol and drug research. Helsinki: Alkoholi- ja huumeetutkijain seura, 2003:90-100.
159. Salaspuro M: Syöpä ja alkoholi. In: Salaspuro M, Kiiänmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:378-381.
160. Salmi M, Jalkanen S: Leukosyyttiantigeenit: CD-järjestelmä. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet, kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:673-674.
161. Salmi M, Jalkanen S: Lymfosyyttikierto. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet, kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:675-679.

162. Salminen M, Siitonen A, Vuopio-Varkila J: Molekyylityypitysmenetelmät infektioautien epidemiologiassa. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vahe A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja II. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:291-299.
163. Salonen RO, Saano V: Hengityselimistöön vaikuttavat lääkeaineet. In: Pelkonen O, Ruskoaho H ed. Lääketieteellinen farmakologia ja toksikologia. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:494-521.
164. Sarkola T, Eriksson CJP: Nainen ja päihdeet. In: Salaspuro M, Kiianmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:95-99.
165. Saxén H, Vuopio-Varkila J: B-ryhmän streptokokki. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vahe A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:118-119.
166. Seppälä T: Anaboliset steroidit. In: Salaspuro M, Kiianmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:468-482.
167. Seppälä T: Huumeiden analytiikka. In: Salaspuro M, Kiianmaa K, Seppä K ed. Päihdelääketiede. 2. painos. Helsinki: Duodecim, 2003:495-499.
168. Seppälä T: Anaboliset aineet. Helsinki: Duodecim, 2003. 544 p. (Päihdelääketiede 2.painos/2003).
169. Seppälä T: Doping. In: Peittola S, Ruponen M, Tuderman P ed. Pharmaca Fennica. Helsinki: Lääketietokeskus, 2003:2815-2818. (Pharmaca Fennica 2004 III).
170. Seppälä T: Huumeiden analytiikka. Helsinki: Duodecim, 2003. 544 p. (Päihdelääketiede 2. painos 2003/2003).
171. Sihvonen A, Martelin T, Koskinen S, Sainio P, Aromaa A: Sairastavuus ja toimintakykyinen elinikä. In: Heikkinen E, Rantanen T ed. Gerontologia. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:48-59.
172. Siitonen A, Vaara M: *Salmonella*, *Shigella* ja *Yersinia*. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vahe A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:176-191.
173. Siitonen A, Vaara M: Vibriot. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vahe A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:211-214.
174. Similä M, Fagt S, Vaask S, Thorgeirsdottir H, Pudule I, Petkeviciene J, Johansson L, Becker W, Ovesen L, Steingrimsdottir, Moltchanova E, Valsta L: The Norbagreen 2002 Study. Consumption of vegetables, potatoes, fruit, bread and fish in the Nordic and Baltic countries. Århus: Aka-print A/S, 2003. 171 p. (TemaNord 2003 556/2003).
175. Similä M, Valsta L: Consumption, composition and nutritional value of potatoes. In: Vorne V, Hallikainen A ed. Proceedings from a Nordic Seminar: Potatoes as Food (www.norden.org/pub/velfaerd/livsmedel/sk/TN2003556.asp). Copenhagen: Ekspressen Tryk & Kopicenter, 2003:97-101. (TemaNord 2003 512/2003).
176. Slätis P, Juntunen J, Pikkarainen S, Portman M, Wallin A: Liikenneturvallisuus ja lääketiede. Helsinki: Suomen Liikennelääketieteen Yhdistys, 2003. 64 p. (Liikenneturvallisuus ja lääketiede 1976-2001/2003).
177. Stern N, Lind PM, Larsson S, Viluksela M, Tuomisto JT, Tuomisto J, Håkansson H: TCDD induced trabecular bone loss and bone fragility in a TCDD-sensitive but not in a TCDD-resistant rat strain. *Organohalogen Compounds* 2003;64:312-315.

178. Tafforeau J, Vermeire C, Aromaa A, Koponen P: Health surveys in the European Union: a comprehensive inventory. 2003. (The Statistics Newsletter for the extended OECD Statistical Network No. 17 pp.7-8).
179. Tainio M, Tuomisto JT: Comparing methodologies of six fine particle risk assessment. In: Honkanen JO, Koponen PS ed. Proceedings Sixth Finnish Conference of Environmental Health. University of Joensuu, 2003:348-350. (Finnish Society of Environmental Sciences).
180. Tolonen H: Age standardization. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:75-76.
181. Tolonen H: Making graphics for MONICA. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:80-81.
182. Tolonen H: Population prevalence and trends. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:74-74.
183. Tolonen H: Risk-factor scores. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:68-69.
184. Tolonen H, Kuulasmaa K: Questionnaire design and contents. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:59-60.
185. Tolonen H, Tunstall-Pedoe H: MONICA graphics. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:157-237.
186. Tunstall-Pedoe H, Kuulasmaa K, Tolonen H, Davidson M, Mendis S, for the WHO MONICA Project: MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003.
187. Tuomilehto J: MONICA populations: Finland (FIN-FIN, FI). In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:100-101.
188. Tuomilehto J: Riskitesti: sairastumisvaara tyypin 2 diabetekseen (aikuisyytiin sokeritautiin). In: Sairauksien ehkäisy. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 2003:924-926.
189. Tuomilehto J, Eriksson J, Etu-Seppälä L, Fogeholm M, Hakala P, Hasunen K, Ilanne-Parikka P, Karpakka P, Komulainen J, Kudjoi SL, Lahti K, Lahti-Koski M, Lampisjärvi T, Larjomaa R, Lindström J, Lyytikäinen A, Miilunpalo S, Mustajoki P, Pyykkö M, Rissanen A, Romo M, Sampo T, Telakivi T, Tiitola O, Uusitupa M, Vanhanen H: Tyypin 2 diabeteksen ehkäisyohjelma. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 2003. 96 p.
190. Tuomilehto J, Pisa Z, Tunstall-Pedoe H: Recruitment of populations. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:20-22.
191. Tuomisto J: Ympäristölääketiede ja ympäristöterveydenhuolto. In: Koskenvuo K ed. Sairauksien ehkäisy. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:865-882.
192. Tuomisto J, Poellinger L, Alaluusua S, Mocarelli P, Söderqvist P, Kanopka A: Dioxin risk assessment. Comprehensive risk analysis of dioxins: development of methodology to assess genetic susceptibility to developmental disturbances and cancer. 2003. (Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B13/2003).
193. Visscher TLS, Heliövaara M, Picavet HSJ, Rissanen A, Seidell JC: Obesity and musculoskeletal disorders. In: Medeiros-Neto G, Halpern A, Bouchard C ed. Progress in Obesity Research. John Libbey Eurotext Ltd, 2003:596-603.

194. Vuopio-Varkila J, Kotilainen P: A-ryhmän streptokokki. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:111-117.
195. Vuopio-Varkila J, Kuusela P, Kotilainen P: *Staphylococcus aureus*. In: Huovinen P, Meri S, Peltola H, Vaara M, Vaheri A, Valtonen V ed. Mikrobiologia ja infektiosairaudet. Kirja I. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 2003:98-106.
196. Williams D, Kuulasmaa K: Quality assurance. In: Tunstall-Pedoe H ed. MONICA Monograph and Multimedia Sourcebook. Geneva: World Health Organization, 2003:25-26.
197. Yli-Pirilä T, Kusnetsov J, Haatainen S, Jalava P, Hänninen M, Hirvonen M, Reiman M, Seuri M, Nevalainen A: Amoebae and other protozoa in moisture-damaged building materials. In: Wai TK, Sekhar C, Cheong D ed. Proceedings of ISIAQ 7th International Conference. 2003:578-581.
198. Zacheus O: Suurten yleisten uimarantojen valvonta ja veden laatu vuosina 1997-2002. Sosiaali- ja terveysministeriö, 2003. 65 p. (Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 9/2003).

D. Other publications

1. Kalliomäki M, Salminen S, Arvilommi H, Isolauri E: Probiotics for prevention of atopic disease? *Lancet* 2003;362:496.
2. Kujala UM, Kaprio J, Koskenvuo M: The authors reply (Leisure and work-related physical activity as predictors of mortality) [Letter to the Editor]. *Am J Epidemiol* 2003;158:392-393.
3. Lehtola MJ: Microbially available phosphorus in Finnish drinking water. 2003. (WEKNOW Newsletter 2003;1:12).
4. Marttunen M: A setback in the treatment of youthful MDD? Rapid response to Waecter F: Paroxetine must not be given to patients under 18 [Letter]. *BMJ* 2003;326:1282-b.
5. Maula SM, Jalkanen S, Ristamäki R, Jackson D, Grénman R, Luukkaa M: Response to correspondence by Padera et al. Letter. *Cancer Res* 2003;63:8558-8559.
6. Männistö S: Miksi suomalaiset lihovat? *Kehittyvä Elintarvike* 2003;4:12-13.
7. Männistö S: Pehmeitä rasvoja yhä liian vähän. *Ravintotekijä* 2003;3:3-5.
8. Männistö S: Suomalaiset lihovat - mikä avuksi? *Tarmonpesä-sanomat* 19.9.2003.
9. Niku M, Kuusniemi ME: Kantasolut hivuttautuvat hoitoihin. *Helsingin Sanomat* 7.6.2003.
10. Ovaskainen M: Aikuisten ateriointi ja elintarvikevalinnat. *Elintarvike ja terveys* 2003;17:12-15.
11. Ovaskainen M: Suomalaisen rasvansaanti ja koostumustiedon mahdollisuudet. *Kehittyvä elintarvike* 2003;14:22-23.
12. Ovaskainen M, Männistö S: Uusin eväin ruokavalion muutokseen. *Bolus* 2003;2003:13-15.
13. Ovaskainen ML, Siren M: Vakiolaatua vai uusinta uutta? *Elintarviketietoutta Kansanterveyslaitokselta. Kotitalous* 2003;67:27-28.
14. Pietinen P, Aro A: Kirjavaan ravitsemustietoon suhtauduttava kriittisesti. *Helsingin Sanomat* 2003(19.9.):A4.
15. Poikolainen K: Edellisen johdosta (vastaus "Kirjeitä ja mielipiteitä" -palstan kirjoitukseen: Seppä K, Salaspuro M. Auttaako alkoholinkäyttäjän lyhytneuvonta sittenkin?). *Duodecim* 2003;119:476-477.
16. Poikolainen K: Reply: the SBU evaluation on the effect of treatment of alcohol and drug problems [letter]. *Alcohol Alcohol* 2003;38:445.
17. Rintala H: DNA-pohjaiset menetelmät mikrobien toteamiseen rakennuksissa. *Tekniikka ja kunta* 7/2003.
18. Saarni S, Vuorenkoski L: Säännöstely on väistämätöntä terveydenhuollossa (Vieraskynä). *Helsingin Sanomat* 8.3.2003.
19. Sulander T: Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen. *Vanhustyö* 2003(5):6-8.
20. Valsta L: Ateriat muuttumassa välipalatyypiksi. *Kehittyvä elintarvike* 2003;14(4):6-7.
21. Working group (Salomaa V): EUROCISS. Cardiovascular indicators surveillance set. Final report. 2003. (Istituto Superiore di Sanita, Rome, Italy 2003.).

E. Theses

1. Andersson M: Morfinets inverkan på utsöndringen av glutamat och GABA i hjärnan hos råttor med olika alkoholpreferenser [Pro gradu]. Helsingfors: Helsingfors universitet, 2003.
2. Aula N: Molecular pathogenesis of Salla disease [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 19/2003).
3. Blom T: Characterisation of cellular defects in Niemann-Pick type C disease [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 11/2003).
4. Haarasilta L: Major depressive episode in adolescents and young adults - a nationwide epidemiological survey among 15-24 -year-olds [Dissertation]. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 101 p. (Publications of the National Public Health Institute A 14/2003).
5. Halonen M: Monogenic model for autoimmune diseases: molecular basis of autoimmune polyendocrinopathy – candidiasis – ectodermal dystrophy (APECED) [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 4/2003).
6. Haravuori, H. Molecular genetics of tibial muscular dystrophy (TMD) and a novel distal myopathy [Dissertation].(Publications of the National Public Health Institute A 24/2003).
7. Heino S: Transport of newly synthesized sterols to extracellular acceptors [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A7/2003).
8. Huttunen K: Inflammatory and cytotoxic potential of selected moldy house microbes in vitro [Dissertation]. 2003. 75 p. (Publications of the National Public Health Institute A10/2003).
9. Hyvönen M: Kaasukromatografia bakteerien rakenneosien tunnistamisessa [Insinööriyö]. Vantaa: Espoon-Vantaan teknillinen ammattikorkeakoulu, 2003. 73 p.
10. Isosomppi J: Molecular and cell biology of infantile (CLN1) and late infantile (CLN5) neuronal ceroid lipofuscinosis [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A3/2003).
11. Jaakkola I: Lymphocyte traffic and adhesion receptors in the pancreas and the gut: special emphasis on autoimmune diabetes [Dissertation]. Turku: Turun Yliopisto, 2003. 118 p. (Medica - Odontologica Sarja D - osa /2003).
12. Jokiranta P: Keuhkoklamydiavasta-aineet astmaa ja keuhkohtaumatautia sairastavilla [Syventävät opinnot]. Oulu: Oulun yliopisto ja Kansanterveyslaitos, Klamydia- ja hengitystiebakteerilaboratorio, 2003.
13. Jounio U: Interrelationships among *Chlamydia pneumoniae*, 60kDa heat shock protein, C-reactive protein, circulating IL-6 and the promoter polymorphism (-174) of the IL-6 gene in healthy blood donors [Syventävät opinnot]. Oulu: Oulun yliopisto, lääketieteellisen mikrobiologian laitos ja Kansanterveyslaitos, Klamydiaboratio, Oulu, 2003.
14. Jurvelin JA: Personal exposures to volatile organic compounds and carbonyls: relationships to microenvironment concentrations and analysis of sources [Dissertation]. 2003. 92 p. (Publications of the National Public Health Institute A9/2003).
15. Jussila JJ: Inflammatory responses in mice after intratracheal instillation of microbes isolated from moldy buildings [Dissertation]. 2003. 96 p. (Publications of the National Public Health Institute A1/2003).
16. Karila T: Adverse effects of anabolic androgenic steroids on the cardiovascular, metabolic and reproductive systems of anabolic substance abusers. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 66 p. (Kansanterveyslaitoksen julkaisuja A 12 / 2003).

17. Keinänen MM: Microbial communities in drinking water systems analysed by lipid biomarkers [Dissertation]. 2003. 64 p. (Publications of the National Public Health Institute A16/2003).
18. Kiiskinen U: A health production approach to the economic analysis of health promotion [Dissertation]. 2003. (Publications of National Public Health Institute, Series A 6/2003).
19. Klemola J: Measurement of heat shock protein 60 (Hsp60) antibodies by enzyme immunoassay (EIA) method: Comparison of two EIA methods and two recombinant *Chlamydia pneumoniae* Hsp60 proteins [Syventävät opinnot]. Oulu: Oulun yliopisto ja Kansanterveyslaitos, Klamydia- ja hengitystiebakteerilaboratorio, 2003.
20. Lankinen KS: Catching the pneumococcus. Studies focusing on carriage, epidemiology and microbiological methods [Dissertation]. Oulu: Oulun yliopisto, 2003. 98 p., append. p. (Acta Universitatis Ouluensis D 736/2003).
21. Lappalainen F: *Streptococcus pneumoniae* teikkohapon määrittäminen [Opinnäytetyö Laboratoriaoalan koulutusohjelmassa]. Oulu: Oulun seudun ammattikorkeakoulu, 2003. 36+liitteet p.
22. Leino, T: Population immunity to *Haemophilus influenzae* type b – before and after conjugate vaccines [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A23/2003).
23. Lukinmaa S: *Salmonella enterica*, *Listeria monocytogenes* and *Clostridium perfringens*: Diversity of human isolates studied by phenotypic and molecular methods. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 89 p. (Publications of the National Public Health Institute A18/2003).
24. Mannila M: Supercritical fluid extraction in the analysis of PCDD/PCDFs and PCBs in soil and sediment and in the separation of bioactive compounds in St. John's wort [Dissertation]. 2003. 151 p. (Publications of the National Public Health Institute A20/2003).
25. Maula SM: Adhesion molecules in the dissemination and the prognosis of cancer, special reference to CD44, VAP-1 and LYVE-1 [Dissertation]. Turku: Turun Yliopisto, 2003. 109 p. (Medica - Odontologica Sarja D - osa /2003).
26. Murtoniemi T: Microbial growth on plasterboard and spore-induced cytotoxicity and inflammatory responses in vitro [Dissertation]. 2003. 72 p. (Publications of the National Public Health Institute A13/2003).
27. Mäkinen J: Molecular characterization and evolution of *Bordetella pertussis* and *Bordetella parapertussis*, with special reference to pertactin and pertussis toxin antigens [Dissertation]. Turku: Turun Yliopisto, 2003. 134 p. (Medica - Odontologica Sarja D - osa /2003).
28. Nissinen R: Immunological features of chronic active rheumatoid arthritis. Chemokine receptor and cytokine profile in synovial fluid, peripheral blood and gut in patients with rheumatoid arthritis [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 22/2003).
29. Paloneva J: Two genes behind PLOSL: molecular and pathological characteristics of the diseases [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 8/2003).
30. Putkonen H: Homicidal women in Finland [Dissertation]. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 69 p. (Publications of the National Public Health Institute A 5/2003).
31. Puumalainen T: An eleven valent diphtheria and tetanus conjugated pneumococcal vaccine – immunogenicity and safety in Filipino infants [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 15/2003).
32. Rintala H: Streptomycetes in indoor environments - PCR based detection and diversity [Dissertation]. 2003. 69 p. (Publications of the National Public Health Institute A2/2003).

33. Saukkoriipi A: Detection of pneumococcus by PCR. Oulu: Oulun yliopisto, 2003. 85 p. (Acta Universitatis Ouluensis D 767/2003).
34. Simell B: Mucosal antibodies to protein and capsular polysaccharide antigens of *Streptococcus pneumoniae* in children. relation to pneumococcal carriage and acute otitis media [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A17/2003).
35. Sävykoski T: *Chlamydia pneumoniae* infection, inflammation and heat shock protein 60 immunity in asthma and coronary heart disease [Dissertation]. Oulu: Oulun yliopisto, 2003. 92 p. (Acta Universitatis Ouluensis, Medica D 716/2003).
36. Virtanen T: Beetaglukaanin in vitro fermentaatio suolistomikrobiston muutosten seurannassa. Helsinki: HY Elintarviketeknologian laitos, 2003. 69 p. (EKT 1304/2003).
37. Vormo H: Benzodiazepine discontinuation treatment in outpatients with complicated dependence [Dissertation]. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 67 p. (Publications of the National Public Health Institute A21/2003).

F. Publications of the National Public Health Institute.

Series A

ISSN 0359-3584 (painettu versio) ISSN 1458-6290 (pdf versio)

1. Jussila JJ: Inflammatory responses in mice after intratracheal instillation of microbes isolated from moldy buildings [Dissertation]. 2003. 96 p. (Publications of the National Public Health Institute A1/2003).
2. Rintala H: Streptomycetes in indoor environments - PCR based detection and diversity [Dissertation]. 2003. 69 p. (Publications of the National Public Health Institute A2/2003)
3. Isosomppi J: Molecular and cell biology of infantile (CLN1) and late infantile (CLN5) neuronal ceroid lipofuscinosis [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A3/2003).
4. Halonen M: Monogenic model for autoimmune diseases: molecular basis of autoimmune polyendocrinopathy – candidiasis – ectodermal dystrophy (APECED) [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 4/2003).
5. Putkonen H: Homicidal women in Finland [Dissertation]. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 69 p. (Publications of the National Public Health Institute A 5/2003).
6. Kiiskinen U: A health production approach to the economic analysis of health promotion [Dissertation]. 2003. (Publications of National Public Health Institute, Series A 6/2003).
7. Heino S: Transport of newly synthesized sterols to extracellular acceptors [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A7/2003).
8. Paloneva J: Two genes behind PLOSL: molecular and pathological characteristics of the diseases [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 8/2003).
9. Jurvelin JA: Personal exposures to volatile organic compounds and carbonyls: relationships to microenvironment concentrations and analysis of sources [Dissertation]. 2003. 92 p. (Publications of the National Public Health Institute A9/2003).
10. Huttunen K: Inflammatory and cytotoxic potential of selected moldy house microbes in vitro [Dissertation]. 2003. 75 p. (Publications of the National Public Health Institute A10/2003).
11. Blom T: Characterisation of cellular defects in Niemann-Pick type C disease [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 11/2003).
12. Karila T: Adverse effects of anabolic androgenic steroids on the cardiovascular, metabolic and reproductive systems of anabolic substance abusers. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 66 p. (Kansanterveyslaitoksen julkaisuja A 12 / 2003).
13. Murtoniemi T: Microbial growth on plasterboard and spore-induced cytotoxicity and inflammatory responses in vitro [Dissertation]. 2003. 72 p. (Publications of the National Public Health Institute A13/2003).
14. Haarasilta L: Major depressive episode in adolescents and young adults - a nationwide epidemiological survey among 15-24 -year-olds [Dissertation]. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 101 p. (Publications of the National Public Health Institute A 14/2003).
15. Puumalainen T: An eleven valent diphtheria and tetanus conjugated pneumococcal vaccine – immunogenicity and safety in Filipino infants [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 15/2003).
16. Keinänen MM: Microbial communities in drinking water systems analysed by lipid biomarkers [Dissertation]. 2003. 64 p. (Publications of the National Public Health Institute A16/2003).
17. Simell B: Mucosal antibodies to protein and capsular polysaccharide antigens of *Streptococcus pneumoniae* in children. relation to pneumococcal carriage and acute otitis media [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A17/2003).
18. Lukinmaa S: *Salmonella enterica*, *Listeria monocytogenes* and *Clostridium perfringens*: Diversity of human isolates studied by phenotypic and molecular methods. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 89 p. (Publications of the National Public Health Institute A18/2003).
19. Aula N: Molecular pathogenesis of Salla disease [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 19/2003).

20. Mannila M: Supercritical fluid extraction in the analysis of PCDD/PCDFs and PCBs in soil and sediment and in the separation of bioactive compounds in St. John's wort [Dissertation]. 2003. 151 p. (Publications of the National Public Health Institute A20/2003).
21. Vormaa H: Benzodiazepine discontinuation treatment in outpatients with complicated dependence [Dissertation]. Helsinki: Kansanterveyslaitos, 2003. 67 p. (Publications of the National Public Health Institute A21/2003).
22. Nissinen R: Immunological features of chronic active rheumatoid arthritis. Chemokine receptor and cytokine profile in synovial fluid, peripheral blood and gut in patients with rheumatoid arthritis [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A 22/2003).
23. Leino, T: Population immunity to *Haemophilus influenzae* type b – before and after conjugate vaccines [Dissertation]. (Publications of the National Public Health Institute A23/2003).
24. Haravuori, H. Molecular genetics of tibial muscular dystrophy (TMD) and a novel distal myopathy [Dissertation].(Publications of the National Public Health Institute A 24/2003).

Publications of the National Public Health Institute

Series B

ISSN 0359-3576

B 1/2003

Jallinoja Pii, Helakorpi Satu, Uutela Antti.
 Huumekontaktit, huume mielipiteet ja valtakunnallisen huume kampanjan havaittavuus.
 Tutkimus aikuisista suomalaisista v.2002.
 ISBN 951-740-333-X (painettu)
 ISBN 951-740-334-8 (pdf)

B 2/2003

Pakkala Heikki, Reinivuo Heli, Ovaskainen Marja-Leena.
 Elintarvikkeiden koostumustietopankin käyttö ja kehittäminen kuntien ravitsemusneuvonnassa.
 ISBN 951-740-335-6 (pdf)

B 3/2003

Männistö Satu, Ovaskainen Marja-Leena, Valsta Liisa. toim.
 FINRAVINTO 2002 –tutkimus.
 The National FINDIET 2002 Study.
 ISBN 951-740-338-0 (painettu)
 ISBN 951-740-339-9 (pdf)

B 4/2003

Muukka Eija, Myllykangas Johanna, Leskinen Marita, Mertanen Enni, von Wright Atte, Tuomisto Jouko.
 Luomun terveellisyys ja turvallisuus.
 Luomutuotteiden terveellisyys ja turvallisuus kansainvälisen tieteellisen kirjallisuuden valossa.
 ISBN 951-740-342-9 (painettu)
 ISBN 951-740-343-7 (pdf)

B 5/2003

Sandström Patrick
 Evaluation of the European Network on Young People and Tobacco (ENYPAT) 1997-2002.

ISBN 951-740-351-8 (painettu)

B 6/2003

Uutela Antti, Helakorpi Satu.

Ikääntyvien liikunta 2000-luvun alun Suomessa: 55-64- ja 65-74 vuotiaiden vertailu.

ISBN 951-740-354-2 (painettu)

B 7/2003

Tiina Laatikainen, Heli Tapanainen, Georg Alfthan, Irma Salminen, Jouko Sundvall, Jaana Leiviskä, Kennet Harald, Pekka Jousilahti, Veikko Salomaa, Erkki Vartiainen
FINRISKI 2002. Tutkimus kroonisten kansantautien riskitekijöistä, niihin liittyvistä elintavoista, oireista, psykososiaalisista tekijöistä ja terveystalvelujen käytöstä. Tutkimuksen toteutus ja tulokset 1. Peruseraportti.

ISBN 951-740-356-9 (painettu)

ISBN 951-740-357-7 (pdf)

B 7/2003

Tiina Laatikainen, Heli Tapanainen, Georg Alfthan, Irma Salminen, Jouko Sundvall, Jaana Leiviskä, Kennet Harald, Pekka Jousilahti, Veikko Salomaa, Erkki Vartiainen
FINRISKI 2002. Tutkimus kroonisten kansantautien riskitekijöistä, niihin liittyvistä elintavoista, oireista, psykososiaalisista tekijöistä ja terveystalvelujen käytöstä. Tutkimuksen toteutus ja tulokset 2. Taulukkoliite.

B 8/2003

Tartuntataudit Suomessa 2002.

ISBN 951-740-358-5 (painettu)

ISBN 951-740-359-3 (pdf)

B 9/2003

Smittsamma sjukdomar i Finland 2002.

ISBN 951-740-360-7 (painettu)

ISBN 951-740-361-5 (pdf)

B 10/2003

Infectious Diseases in Finland 2002.

ISBN 951-740-362-3 (painettu)

ISBN 951-740-363-1 (pdf)

B 11/2003

Pudule Iveta, Grinberga Daiga, Villerusa Anita, Dzerve Vilnis, Zile Sandijs, Helasoja Ville, Vähäsarja Kati, Prättälä Ritva.

Latvijas iedzivotaju veselibu ietekmejos paradumu petijums, 2002.

Health Behaviour among Latvian Adult Population, 2002.

ISBN 951-740-372-0 (painettu)

ISBN 951-740-373-9 (pdf)

B 12/2003

Grabauskas Vilius, Klumbiene Jurate, Petkeviciene Janina, Kinderyte Giedre, Sackute Ausra, Helasoja Ville, Vähäsarja Kati, Prättälä Ritva.

Suaugusiu Lietuvos zmoniu gyvensenos tyrimas, 2002.

Health Behaviour among Lithuanian Adult Population, 2002,

ISBN 951-740-374-7 (painettu)

ISBN 951-740-375-5 (pdf)

B 13/2003

DIOXIN RISK ASSESSMENT.

Comprehensive risk analysis of dioxins: development of methodology to assess genetic susceptibility to developmental disturbances and cancer.

ISBN 951-740-378-X (painettu)

B 14/2003

Korhonen LK., Miettinen IT., Slobodnik J., van den Hoven TH.
We Match – You Meet. The 1st WEKNOW Annual Drinking Water Conference in Europe.
ISBN 951-740-391-7 (cd-rom)

B 15/2003

Arpo Aromaa, Päivikki Koponen, Jean Tafforeau, Claudine Vermeire (Editors).
Status and future of health surveys in the European Union - Final report of Phase 2 of the
project Health Surveys in the EU: HIS and HIS/HES Evaluations and Models.
ISBN 951-740-392-5 (painettu)

B 16/2003

Arpo Aromaa, Päivikki Koponen, Jean Tafforeau, Claudine Vermeire, Paola
Primatesta, Michael Marmot, Bärbel Kurth, Lidia Gargiulo, Ulla-Sisko
Lehto-Järnstedt, Sanna Räty
Health surveys: evaluation and recommendations
Subproject reports of Phase 2 of the project Health Surveys in the EU:
HIS and HIS/HES Evaluations and Models
ISBN 951-740-393-3 (painettu)

B 17/2003

Helakorpi Satu, Patja Kristiina, Prättälä Ritva, Aro Arja R., Uutela Antti.
Suomalaisen aikuisväestön terveystiettyminen ja terveys, kevät 2003.
Health Behaviour and Health among Finnish Adult Population, Spring 2003.
ISBN 951-740-394-1 (painettu)
ISBN 951-740-395-X (pdf)

B 18/2003

Luoto Riitta, Kaaja Risto, Raitanen Jani, Vuorma Sirku, Koponen Päivikki, Männistö Satu,
Harald Kennet, Laatikainen Tiina, Vartiainen Erkki.
ISBN 951-740-404-2 (pdf)

B 19/2003

Puutiaisaivokuumeen torjuminen yleisellä rokotuksella Ahvenanmaalla.
Työryhmän raportti
ISBN 951-740-411-5 (painettu)
ISBN 951-740-412-3 (pdf)

B 20/2003

Bekämpning av fästingencefalit på Åland genom allmän vaccination.
Rapport från en arbetsgrupp.
ISBN 951-740-413-1 (painettu)
ISBN 951-740-414-X (pdf)

B 21/2003

Numero jäänyt käyttämättä.

B 22/2003

Korhonen LK., Miettinen IT., Slobodnik J., van den Hoven TH.
Proceedings of the 1st WEKNOW Annual Drinking Water Conference in Europe.
ISBN 951-740-390-9 (painettu)